

INFORME 16/2017

INSTITUT
CATALÀ
D'ONCOLOGIA
EXERCICIS
2011-2014

SINDICATURA
DE COMPTES
DE CATALUNYA

INFORME 16/2017

INSTITUT CATALÀ D'ONCOLOGIA EXERCICIS 2011-2014

Edició: octubre de 2017

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

MANEL RODRÍGUEZ TIÓ, secretari general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO:

Que a Barcelona, el dia 13 de setembre del 2017, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, I. Sr. Jaume Amat i Reyero, amb l'assistència dels síndics Sr. Andreu Morillas Antolín, Sr. Jordi Pons i Novell, H. Sr. Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom, Sra. Emma Balseiro Carreiras i Sr. Miquel Salazar Canalda, actuant-hi com a secretari el secretari general de la Sindicatura, Sr. Manel Rodríguez Tió, i com a ponent el síndic Sr. Andreu Morillas Antolín, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe 16/2017, relatiu a l'Institut Català d'Oncologia, exercicis 2011-2014.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 28 de setembre de 2017

Vist i plau
El síndic major

Jaume Amat i Reyero

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	9
ACLARIMENT SOBRE ARRODONIMENTS	9
1. INTRODUCCIÓ	11
1.1. INFORME	11
1.1.1. Objecte i abast.....	11
1.1.2. Metodologia	12
1.2. ENS FISCALITZAT	12
1.2.1. Antecedents	12
1.2.2. Activitats i organització	13
1.2.2.1. Estructura organitzativa.....	13
1.2.2.2. Recursos estructurals i humans i activitat.....	15
1.2.3. Treballs de control.....	16
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA.....	18
2.1. RETIMENT DE COMPTES.....	18
2.2. BALANÇ.....	18
2.2.1. Actiu.....	21
2.2.1.1. Immobilitzat material.....	21
2.2.1.2. Inversions gestionades per altres ens.....	22
2.2.2. Passiu.....	24
2.2.2.1. Patrimoni net	24
2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES.....	26
2.3.1. Altres ingressos d'explotació	28
2.3.2. Conciliació del Resultat pressupostari amb el Resultat economicopatrimonial	29
2.4. ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET	29
2.5. ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU	31
2.6. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST.....	32
2.7. MEMÒRIA	36
2.8. CONTRACTACIÓ	37
2.8.1. Contractació d'obres.....	41
2.8.2. Contractació de subministraments.....	43
2.8.3. Contractació de serveis	46
2.8.3.1. Servei de manteniment i gestió energètica eficient als edificis de l'Hospital Duran i Reynals	51
2.8.3.2. Servei de restauració.....	52

2.9.	PERSONAL	55
2.9.1.	Retribucions	59
2.9.2.	Personal d'alta direcció i directiu	60
2.9.3.	Règim d'incompatibilitats del personal.....	61
2.10.	SEGUIMENT DE LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'EXERCICIS ANTERIORS	62
3.	CONCLUSIONS	65
3.1.	OPINIÓ I OBSERVACIONS	65
3.2.	RECOMANACIONS	72
4.	ANNEXOS	75
4.1.	COMPTES ANUALS.....	75
5.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	75
5.1.	COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS	103

ABREVIACIONS

CSSC	Consorci de Salut i Social de Catalunya
DOUE	Diari Oficial de la Unió Europea
ICS	Institut Català de la Salut
LCSP	Llei 30/2007, del 30 d'octubre, de contractes del sector públic
M€	Milions d'euros
TRLCSP	Text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat mitjançant el Decret legislatiu 3/2011, del 14 de novembre

ACLARIMENT SOBRE ARRODONIMENTS

Els imports monetaris que es presenten en els quadres d'aquest informe s'han arrodonit de forma individualitzada, fet que pot produir diferències entre la suma de les xifres parcials i els totals dels quadres.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INFORME

1.1.1. Objecte i abast

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, emet aquest informe de fiscalització de regularitat relatiu a l'Institut Català d'Oncologia (ICO), corresponent als exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

La fiscalització de regularitat inclou la revisió dels comptes anuals de l'ICO dels exercicis esmentats per verificar que es presenten segons el marc normatiu d'informació financera aplicable i, en particular, segons els principis i criteris comptables que aquest marc conté. També inclou la comprovació que durant el període fiscalitzat l'entitat ha desenvolupat l'activitat d'acord amb la normativa que li és d'aplicació.

La fiscalització financera correspon a la del darrer exercici objecte de l'informe: el 2014. Dels exercicis anteriors s'ha fet una anàlisi dels comptes i s'han fiscalitzat els aspectes més rellevants. La fiscalització de la legalitat ha inclòs la comprovació dels principals preceptes comptables, pressupostaris, de contractació i en matèria de personal aplicables a l'ICO.

Els comptes anuals fiscalitzats van ser aprovats pels òrgans competents en el termini establert, i d'acord amb la normativa comptable que aplica l'ICO,¹ inclouen el Balanç, el Compte de pèrdues i guanys, l'Estat de canvis en el patrimoni net, l'Estat de fluxos de tresoreria, l'Estat de liquidació del pressupost i la Memòria.

Encara que l'àmbit temporal d'aquest informe ha estat el període 2011-2014, quan s'ha considerat necessari per completar el treball, s'ha ampliat a períodes anteriors o posteriors.

També s'ha fet el seguiment de les observacions i recomanacions que la Sindicatura va fer en l'informe 12/2014, Institut Català d'Oncologia, exercicis 2009 i 2010.

Les conclusions de l'informe inclouen l'opinió de fiscalització sobre els comptes anuals, les

1. L'ICO aplica el Pla general de comptabilitat aprovat pel Reial decret 1514/2007, del 16 de novembre. A partir de l'entrada en vigor de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, i d'acord amb l'article 216, les entitats que gaudeixen del règim d'autonomia de gestió previst en la Llei 7/2011, del 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres –com és el cas de l'ICO– poden aplicar aquest Pla, a més d'incorporar mecanismes de seguiment i control del seu pressupost anual, del pla d'inversions anual i dels estats financers, mitjançant l'aprovació de bases d'execució del pressupost i altres instruments de gestió pressupostària.

observacions més significatives, els incompliments normatius detectats i les recomanacions sobre millores en la gestió de les activitats desenvolupades per l'entitat en alguns dels aspectes que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

1.1.2. Metodologia

El treball de fiscalització s'ha dut a terme d'acord amb els principis i normes internacionals de fiscalització del sector públic generalment acceptats i ha inclòs totes aquelles proves, de compliment i substantives, que s'han considerat necessàries per obtenir evidències suficients i adients per poder expressar les conclusions que s'exposen en l'informe.

1.2. ENS FISCALITZAT

1.2.1. Antecedents

El Servei Català de la Salut fou autoritzat a crear l'empresa pública Institut Català d'Oncologia (ICO) per l'Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya del 7 de febrer de 1995, publicat en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* 2.029, del 24 de març de 1995.

L'ICO es va constituir el 5 d'abril de 1995. Es regeix pels seus estatuts, que figuren publicats com a annex de l'Acord de Govern del 7 de febrer de 1995, i que han estat modificats parcialment pels acords de Govern del 27 de juny de 1995, del 10 de gener del 2000, del 4 de desembre del 2001, per la disposició addicional novena del Decret 127/2000, del 3 d'abril, d'estructuració del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació i per l'Acord de Govern del 24 de febrer del 2015.

L'article 1 dels Estatuts defineix l'ICO com una empresa pública que té naturalesa d'entitat de dret públic sotmesa al dret privat, amb personalitat jurídica pròpia.

L'article 2 estableix que l'objectiu principal de l'ICO és dirigir, gestionar i prestar serveis d'atenció oncològica en els àmbits assistencial, docent i de recerca, i dissenyar i realitzar estudis i qualsevol activitat relacionada amb l'epidemiologia i el control del càncer.

L'article 3 estableix les funcions de l'ICO en relació amb l'atenció oncològica i l'article 16, que l'ICO i l'Institut Català de la Salut (ICS) o les entitats sanitàries que escaiguin hauran de subscriure en cada cas els convenis de col·laboració necessaris per coordinar adequadament les seves actuacions amb les activitats dels centres assistencials amb els quals l'ICO té relació.

1.2.2. Activitats i organització

1.2.2.1. Estructura organitzativa

L'article 4 dels Estatuts estableix que els òrgans de govern de l'ICO són el Consell d'Administració, el conseller delegat i el director.

El Consell d'Administració és l'òrgan superior de direcció i de control de l'Institut. Durant el període fiscalitzat estava compost per entre set i tretze membres, un dels quals ocupava la presidència, un altre la vicepresidència, un altre ocupava el càrrec de conseller delegat. També hi havia entre quatre i deu vocals, un dels quals ho era en representació de les associacions catalanes de lluita contra el càncer i un altre en representació del departament competent en universitats i recerca.²

Aquests càrrecs són nomenats pel Govern, tots a proposta del titular del Departament de Salut excepte el representant del departament competent en universitats i recerca, que ho era a proposta del seu titular.³

Els càrrecs tenen una durada de quatre anys i poden ser reelegits successivament per períodes de temps iguals.

El càrrec de secretari del Consell d'Administració és designat pel Consell d'Administració, d'entre els seus membres o pot recaure en una persona externa.

A les sessions del Consell d'Administració, també hi assisteix amb veu però sense vot el director o directora de l'ICO.

El Consell d'Administració durant el període fiscalitzat, exercicis 2011-2014, estava format per les persones següents:

President:

Josep Maria Vilà i Cortasa (des de l'1 de desembre del 2009)

Vicepresident:

Miquel Gómez i Clarés (des del 24 de març del 2009 fins al 31 de maig del 2011)

Jaume Padrós Selma (des del 31 de maig del 2011 fins al 27 de maig del 2014)

Maria Carme Casas Puig (des del 27 de maig del 2014)

2. Mitjançant l'Acord de Govern GOV/24/2015, del 24 de febrer, pel qual s'autoritza la modificació dels Estatuts de l'Institut Català d'Oncologia, es va modificar l'article 6 dels Estatuts, que estableix que els òrgans de govern de l'Institut són el Consell d'Administració, la Presidència i la Direcció General.

Al seu torn, la nova redacció de l'article 7 estableix que el Consell d'Administració està compost pel president, el vicepresident, i un nombre d'entre quatre i nou vocals, un d'ells a proposta de les associacions catalanes de lluita contra el càncer i la resta a proposta de la persona titular del departament competent en matèria de salut.

3. Durant el període fiscalitzat no es va nomenar ningú perquè ocupés aquest lloc.

Conseller delegat:

Josep Maria Vilà i Cortasa (des de l'1 de desembre del 2009 fins al 26 de març del 2013)⁴

Vocals:

Pel Servei Català de la Salut:

Xavier Corbella i Virós (des del 3 de desembre del 2007 fins al 31 de maig del 2011)

Montserrat Figuerola i Batista (des del 3 de desembre del 2007 fins al 31 de maig del 2011)

Octavi Julià i Arcusa (des del 5 d'abril del 2005 fins al 31 de maig del 2011)

Isabel de Diego i Levy-Picard (des del 31 de maig de 1995)

Albert Jovell Fernández (des del 31 de maig del 2011 fins a l'1 de desembre del 2013)

Maria Carme Casas i Puig (des de l'1 de desembre del 2009 fins al 27 de maig del 2014)

Dolores de Oya Calderón (des del 12 de febrer del 2008 fins al 29 d'abril del 2015)

Sílvia Danés Jofre (des del 31 de maig del 2011)

Domènec Espadale Vergés (des del 31 de maig del 2011)

Emili Montserrat Costa (des del 27 de maig del 2014)

Ramon Pujols Farriols (des del 27 de maig del 2014)

Per la Federació Catalana d'Entitats Contra el Càncer:

Josep Antoni Díaz Salanova (des del 3 de desembre del 2007)

Secretari:

Josep Inglés Lodos (des del 16 de juny del 2003)

El càrrec de director general de l'ICO durant el període fiscalitzat el va ocupar Candela Calle i Rodríguez, que va assistir a les reunions del Consell d'Administració.

Són funcions del Consell d'Administració, entre d'altres, fixar els criteris d'actuació de l'ICO dins el marc dels seus objectius; elaborar anualment el programa d'actuació, d'inversions i de manteniment i sotmetre'l a l'aprovació del Govern de la Generalitat per mitjà del departament competent en economia i hisenda; aprovar la memòria anual de l'entitat; elaborar el pressupost d'explotació i de capital i presentar els comptes anuals al departament competent en economia i hisenda per mitjà del departament competent en salut; avaluar periòdicament els programes d'actuació i els seus resultats; aprovar la plantilla de personal laboral, i el seu règim retributiu, dins els límits legalment establerts; aprovar els contractes d'obres, serveis i subministraments que faci l'entitat; aprovar els convenis i els acords de col·laboració que s'estableixin amb entitats públiques o privades, i acordar el nomenament

4. Vegeu la nota de peu de pàgina número 2, a la pàgina anterior.

i, si s'escau, la separació del càrrec de director i de la resta de càrrecs de l'estructura de gestió i administració.

El conseller delegat tenia les funcions de representar l'Institut i exercir totes les funcions que el Consell d'Administració li delegues.

Al director li correspon formular propostes pel que fa a la planificació i a la programació de les activitats de l'entitat; dirigir, gestionar, coordinar, inspeccionar i controlar totes les unitats, els serveis, les instal·lacions, les dependències i les activitats de l'entitat; executar els acords del Consell d'Administració; contractar el personal i exercir-ne el comandament; administrar el patrimoni de l'entitat; gestionar, controlar i inspeccionar les finances i la comptabilitat i ordenar els pagaments amb l'abast i els límits que li atribueixi el Consell d'Administració.

L'ICO està assistit per un Consell Assessor que es compon d'onze vocals designats pel Consell d'Administració, entre professionals de reconeguda experiència en les matèries que constitueixen l'objecte de l'ICO.

1.2.2.2. *Recursos estructurals i humans i activitat*

L'ICO és un centre públic i monogràfic que aplega de manera integral, dins de la mateixa organització, la prevenció, l'assistència, la recerca i la formació especialitzada en càncer. Disposa d'una àrea d'hospitalització i de diverses àrees de serveis terapèutics per portar a terme la seva activitat assistencial. La seu de l'ICO i les seves principals instal·lacions assistencials són a l'Hospital Duran i Reynals, al municipi de l'Hospitalet de Llobregat.

L'ICO disposa, a més, de cinc centres que treballen conjuntament amb cinc hospitals universitaris de l'ICS: l'Hospital de Bellvitge a l'Hospitalet de Llobregat, l'Hospital Doctor Josep Trueta a Girona, l'Hospital Germans Trias i Pujol a Badalona, l'Hospital Joan XXIII a Tarragona i l'Hospital Verge de la Cinta a Tortosa. A més, l'any 2014 tenia establerta una xarxa de col·laboració amb divuit hospitals comarcals.

L'ICO és el centre oncològic de referència per a 3.864.265 habitants, la població de la xarxa d'hospitals comarcals amb què l'ICO col·labora.

El 31 de desembre del 2014 l'ICO disposava de cent seixanta-quatre llits i comptava amb mil noranta-nou empleats, dels quals sis-cents setanta-nou eren personal assistencial. L'ICO disposava també d'onze acceleradors lineals per desenvolupar la seva activitat assistencial.

En el quadre següent es reflecteix l'activitat assistencial de l'ICO durant el període fiscalitzat 2011-2014:

Quadre 1. Activitat assistencial. Període 2011-2014

Epígraf	2011	2012	2013	2014	Variació 2011-2014 (%)
Altes hospitalàries	5.971	5.961	5.924	6.235	4,4
Primeres visites de consultes externes	23.783	23.527	27.482	28.101	18,2
Visites successives i seguiments	143.249	105.513	107.922	186.471	30,2
Tractaments de quimioteràpia	46.610	44.588	48.877	62.647	34,4
Extraccions	62.943	70.307	78.684	85.967	36,6
Tractaments de radioteràpia externa	5.230	5.196	5.363	5.406	3,4
Tractaments de braquiteràpia	720	860	1.050	986	36,9
Tractaments de radiocirurgia	129	118	107	119	(7,8)

Font: Documentació facilitada per l'Institut Català d'Oncologia dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

Des del punt de vista docent, l'ICO duu a terme formació de pregrau, residència i postgrau i formació continuada en col·laboració amb tres universitats: Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat de Girona.

1.2.3. Treballs de control

En virtut de l'article 71.2 de la Llei de finances públiques de Catalunya i en compliment del Pla anual d'auditories que per a cada exercici econòmic aprova el conseller responsable en matèria d'economia i finances, la Intervenció Adjunta per a la Seguretat Social efectua el control financer de l'ICO.

El darrer informe de control financer que la Intervenció Adjunta ha efectuat sobre l'ICO, fins al mes de gener del 2017, és l'inclòs en el Pla anual de control financer per a l'exercici 2015, aprovat pel conseller d'Economia i Coneixement el 27 de febrer del 2015, i correspon a l'exercici tancat 2014. L'abast i els procediments d'aquest control són els recollits en les instruccions de la Intervenció General del 14 de març del 2000.

Les conclusions d'aquest informe afecten les àrees següents: seguiment de les recomanacions de l'informe de control financer relatiu a l'exercici 2013, gestió pressupostària, tancament comptable de l'exercici, operacions amb parts vinculades, contractació administrativa, i les despeses de personal.

Per a l'exercici 2013 la Intervenció va efectuar el control financer de l'ICO d'acord amb el Pla anual de control financer per a l'exercici 2014, aprovat el 10 de febrer del 2014. Per a l'exercici 2012 la Intervenció va efectuar el control financer de l'ICO d'acord amb el Pla anual de control financer per a l'exercici 2013, aprovat el 15 de maig del 2013 i per a l'exercici 2011 la Intervenció va realitzar el control financer de l'ICO d'acord amb el Pla anual de control financer de l'exercici 2012 aprovat el 12 de març del 2012.

D'altra banda els comptes anuals de l'ICO corresponents als exercicis anuals tancats a 31 de desembre dels anys 2011, 2012 i 2013 van ser objecte d'una auditoria externa de Faura Casas, Auditors-Consultors i de BDO Auditores, SL per a l'exercici 2014. Els informes respectius porten les dates de 27 d'abril del 2012, 26 d'abril del 2013, 25 d'abril del 2014 i 30 d'abril del 2015.

L'opinió d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2011 inclou dues limitacions i una excepció i esmenta un fet rellevant. La primera limitació es refereix al fet que l'ICO no fa un seguiment comptable complet de les fases d'execució pressupostària que haurien de ser la base per a l'elaboració de la liquidació pressupostària, i la segona perquè no registra cap valor de l'edifici de l'Hospital Duran i Reynals ni de dos actius més, el valor dels quals no s'ha pogut validar per manca de documentació justificativa. L'excepció es refereix a un canvi de criteri quant a la comptabilització d'una provisió d'ingressos per la liquidació del pressupost de base poblacional de les àrees de Badalona i Girona. El fet rellevant es refereix als diversos convenis signats amb els hospitals de l'ICS, pels quals es va registrar una provisió de 2,14 M€, no liquidats a la data de l'informe d'auditoria.

L'opinió d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2012 inclou una limitació i quatre fets rellevants. La limitació es correspon a la segona limitació del 2011, relativa a la valoració de l'edifici de l'Hospital Duran i Reynals i d'uns altres dos actius. Els fets rellevants es refereixen a la falta de signatura del conveni amb el CatSalut que havia de regular el sistema de compra de serveis en base poblacional dels centres de Badalona i Girona; a l'enregistrament d'una despesa pels compromisos amb diversos hospitals de l'ICS per 3,41 M€, a la no-liquidació de la paga extraordinària del mes de desembre del 2012 i al procediment de liquidació del pressupost transposant la comptabilitat de l'entitat.

L'opinió d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2013 inclou la mateixa limitació a l'abast que els dos exercicis anteriors i un fet rellevant referit novament a la manca de signatura del conveni amb el CatSalut que havia de regular el sistema de compra de base poblacional dels centres de Badalona i Girona.

L'opinió d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2014 inclou la mateixa limitació que per als tres exercicis anteriors, referida a la valoració de l'edifici de l'Hospital Duran i Reynals, i quatre fets rellevants. El primer d'aquests fets rellevants feia referència, també, a la manca de signatura a la data de l'emissió de l'informe del sistema de compra en base poblacional dels centres de Badalona i Girona; el segon fet rellevant es referia a la manca de formalització amb el CatSalut de les clàusules que fixen la contraprestació econòmica de l'activitat concertada amb les corresponents tarifes; el tercer es referia als diversos convenis signats amb els hospitals de l'ICS amb un compromís d'adquisició d'inversions pels quals es va registrar una provisió de 2,10 M€ i, el quart es referia al fet que l'ICO no va enregistrar cap passiu comptable per la part de la paga extraordinària del mes de desembre del 2012 pendent d'abonar als seus treballadors, per entendre que, cas d'haver-la de pagar, les obligacions futures haurien d'anar a càrrec del CatSalut.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

D'acord amb l'objecte i l'abast d'aquest informe, expressats en l'apartat 1.1.1, el treball de fiscalització es presenta a continuació en deu apartats.

2.1. RETIMENT DE COMPTES

El Consell d'Administració de l'ICO va aprovar els comptes anuals dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014, el 19 d'abril del 2012, el 25 d'abril del 2013, el 24 d'abril del 2014 i el 29 d'abril del 2015, respectivament.

Els comptes anuals van ser tramesos a la Sindicatura de Comptes el 25 d'abril del 2012, els de l'exercici 2011, i el 30 d'abril de l'any següent els dels exercicis 2012, 2013 i 2014.

En relació amb la presentació dels comptes anuals de l'ICO, cal fer l'observació següent:

Marc comptable

En els exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014, l'ICO comptabilitzava el patrimoni i les seves operacions econòmiques i financeres d'acord amb les normes i criteris establerts en el Reial decret 1514/2007, del 16 de novembre, pel qual s'aprova el Pla general de comptabilitat, mentre que en el període 2011-2013 li era d'aplicació el Pla general de comptabilitat pública de la Generalitat de Catalunya, aprovat per l'Ordre del 28 d'agost de 1996. Aquest pla, però, encara no havia estat adaptat al pla comptable marc, aprovat per l'Ordre EHA/1037/2010, de 13 d'abril, per la qual s'aprova el Pla general de comptabilitat pública.

Cal dir, però, que la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, va modificar la redacció de l'article 69 de la Llei 7/2011, del 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres i va possibilitar, en el marc de l'autonomia de gestió de les entitats del sector públic de salut, l'aplicació, a partir de l'exercici 2014, del Pla general de comptabilitat establert pel Reial decret 1514/2007, del 16 de novembre, que és d'aplicació a les empreses.

2.2. BALANÇ

El Balanç de l'ICO al tancament dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 presentava un volum d'actiu i de patrimoni net i passiu de 129,82 M€, 125,27 M€, 132,04 M€ i 112,60 M€, respectivament.

Quadre 2. Balanç al tancament dels exercicis 2010, 2011, 2012, 2013 i 2014

ACTIU	Apartat	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Variació del 31.12.2010 al 31.12.2014 (%)	Estructura patrimonial 31.12.2014 (%)
ACTIU NO CORRENT		22.740.861	20.177.985	17.861.122	17.196.892	15.471.225	(32,0)	13,7
Immobilitzat intangible		765.009	2.741.000	2.326.914	1.914.288	1.347.259	76,1	1,2
Immobilitzat material	2.2.1.1	21.280.953	17.002.053	15.534.207	15.282.603	14.123.966	(33,6)	12,5
Inversions empreses del grup i associades llarg termini		693.245	433.278	-	-	-	-	-
Inversions financeres a llarg termini		1.654	1.654	-	-	-	-	-
ACTIU CORRENT		101.609.936	109.643.339	107.412.904	114.843.265	97.129.426	(4,4)	86,3
Inversions gestionades per altres ens	2.2.1.2	27.628.574	34.546.504	33.026.878	33.205.082	33.897.097	22,7	30,1
Existències		3.263.874	3.201.021	3.554.094	3.224.488	3.234.815	(0,9)	2,9
Deutors		67.217.360	65.140.273	56.746.816	60.634.217	51.229.040	(23,8)	45,5
Periodificacions a curt termini		245.998	249.122	122.678	68.626	203.585	(17,2)	0,2
Efectiu i altres actius líquids equivalents		3.254.129	6.506.419	13.962.438	17.710.851	8.564.889	163,2	7,6
TOTAL ACTIU		124.350.797	129.821.324	125.274.026	132.040.157	112.600.651	(9,4)	100,0

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'Institut Català d'Oncologia dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

PATRIMONI NET I PASSIU	Apartat	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Variació del 31.12.2010 al 31.12.2014 (%)	Estructura patrimonial 31.12.2014 (%)
PATRIMONI NET	2.2.2.1	5.520.301	7.131.054	7.333.841	7.358.678	7.405.513	34,2	6,6
Fons propis		(1.464.672)	(1.449.356)	(1.426.848)	(1.401.033)	(1.041.050)	(28,9)	(0,9)
Patrimoni		4.216.571	4.216.571	4.216.571	4.216.571	4.216.571	-	3,7
Reserves		155.674	155.674	155.674	155.674	155.674	-	0,1
Resultats d'exercicis anteriors		(5.817.540)	(5.836.917)	(5.821.600)	(5.799.093)	(5.773.278)	(0,8)	(5,1)
Resultat de l'exercici		(19.377)	15.317	22.508	25.815	359.983	*	0,3
Subvencions, donacions i llegats rebuts		6.984.973	8.580.410	8.760.688	8.759.711	8.446.563	20,9	7,5
PASSIU NO CORRENT		1.896.191	3.616.073	2.191.551	1.951.279	1.189.402	(37,3)	1,1
Provisions a llarg termini		457.575	358.490	400.735	152.870	172.205	(62,4)	0,2
Deutes a llarg termini		1.438.616	3.257.584	1.790.815	1.798.408	1.017.198	(29,3)	0,9
PASSIU CORRENT		116.934.306	119.074.196	115.748.635	122.730.200	104.005.735	(11,1)	92,4
Provisions a curt termini		46.397	-	-	-	-	(100,0)	-
Deutes a curt termini		5.418.877	5.019.741	4.319.554	3.311.840	3.530.997	(34,8)	3,1
Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini								
Creditors comercials i altres comptes a pagar		79.136.637	74.370.184	69.963.320	77.381.921	57.685.066	(27,1)	51,2
Periodificacions a curt termini		32.332.395	39.684.272	41.465.760	42.036.439	42.789.672	32,3	38,0
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU		124.350.797	129.821.324	125.274.026	132.040.157	112.600.651	(9,4)	100,0

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'Institut Català d'Oncologia dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

* Percentatge superior a 999 en valor absolut.

Durant el període fiscalitzat el fons de maniobra (diferència entre l'actiu corrent i el passiu corrent) va ser negatiu i va passar de 15,32M€ negatius l'any 2010 a 6,88M€ negatius, amb una tendència a la millora al llarg del període.

En els apartats següents es presenten els epígrafs del Balanç de situació respecte dels quals la Sindicatura ha considerat pertinent ampliar la informació de la Memòria o respecte dels quals es fan observacions a partir de la fiscalització efectuada.

2.2.1. Actiu

2.2.1.1. Immobilitzat material

L'epígraf Immobilitzat material al tancament dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 presentava un saldo de 17,00 M€, 15,53 M€, 15,28 M€ i 14,12 M€, respectivament.

Quadre 3. Immobilitzat material

Epígraf	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Variació 2010-2014 (%)
Terrenys i béns naturals	4.044.861	4.034.811	5.094.989	5.359.389	5.401.851	33,5
Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat material	40.678.413	40.088.257	40.797.157	43.943.552	45.718.433	12,4
Immobilitzat en curs i avançaments	0	292.706	153.240	18.281	786.950	-
Immobilitzat material	44.723.274	44.415.774	46.045.386	49.321.222	51.907.234	16,1
Amortització acumulada	(23.442.320)	(27.413.721)	(30.511.179)	(34.038.618)	(37.783.268)	61,2
Immobilitzat material net	21.280.953	17.002.053	15.534.207	15.282.603	14.123.966	(33,6)

Imports en euros.

Font: Comptabilitat dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 de l'Institut Català d'Oncologia.

L'epígraf d'Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat material inclou principalment l'equipament de radioteràpia i els seus equips de suport.

El 15 de juny del 2011, l'ICO va signar un conveni de col·laboració estratègica amb l'empresa Nucletron, SAU pel qual l'ICO es constituïa com a centre de formació i referència per a determinada tecnologia i productes de l'empresa per a l'Amèrica llatina i la Unió Europea i per a la introducció de nova tecnologia i noves tècniques a l'ICO.

El mateix dia ambdues entitats van signar un altre document vinculat al conveni amb el títol *Acord de cessió d'ús d'equipament*, on s'establia la cessió per part de l'empresa a l'ICO d'un sistema de braquiteràpia, valorat en 144.200€, per a un període de quatre anys. Passat aquest temps l'equip seria propietat de l'ICO. Totes les despeses derivades de la instal·lació i funcionament d'aquest aparell anaven a càrrec de l'empresa. Segons l'ICO, a

la data de realització de la fiscalització, desembre del 2016, aquest conveni de col·laboració estratègica no havia generat cap despesa ni cap ingrés per a l'ICO.

De la revisió d'aquest epígraf es fan les observacions següents:

a) Valoració de la seu social i d'actius provinents de la constitució de l'ICO

Mitjançant el conveni de 22 de desembre de 1999, el CatSalut va cedir a l'ICO la utilització de 11.346 m² de l'Hospital Duran i Reynals, seu social de l'Institut, per un període de trenta anys. La documentació de la cessió no incloïa cap valoració de l'immoble i aquest no consta comptabilitzat en l'immobilitzat de l'Institut (vegeu l'apartat 2.2.1.2 de l'informe 12/2014, Institut Català d'Oncologia, exercicis 2009 i 2010).

Durant el mes d'agost del 2016 el CatSalut va fer la valoració de l'espai ocupat per l'ICO a l'Hospital Duran i Reynals. D'acord amb aquesta valoració, a aquella data, l'espai privatiu de l'ICO més la participació en els espais comuns, dona una superfície de 27.807 m² i un valor de la part de l'immoble ocupat de 22,19 M€, més 11,16 M€ de la repercussió del sòl.

En l'epígraf d'Immobilitzat hi ha comptabilitzats actius provinents de la constitució de l'ICO per un valor net comptable a 31 de desembre del 2014 de 950.000 €, dels quals l'ICO no ha facilitat a la Sindicatura la documentació de suport.

b) Acord de cessió d'un bé

El 15 de juny del 2011 l'ICO va signar un Conveni de col·laboració estratègica i un Acord de cessió d'ús d'un equipament de braquiteràpia amb l'empresa Nucletron, SAU, per un període de quatre anys, després dels quals, el bé quedava en propietat de l'ICO.

En la comptabilitat de l'ICO dels exercicis fiscalitzats no consta l'element cedit, per 144.200 €, ni tampoc la corresponent contrapartida a Subvencions, donacions i llegats rebuts.

D'altra banda, aquests acords, tal com estan formulats, no s'ajusten a la normativa vigent, en primer lloc per la manca de concreció del seu objecte i dels drets i obligacions de les parts i, en segon lloc, perquè, malgrat aquestes deficiències, del seu contingut es desprèn que el negoci jurídic conjunt d'ambdós documents té un caràcter onerós i, per tant, s'hauria d'haver considerat un contracte subjecte al Text refós de la Llei de contractes del sector públic (TRLCSP).

2.2.1.2. Inversions gestionades per altres ens

El saldo de l'epígraf Inversions gestionades per altres ens, al tancament dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 era de 34,55 M€, 33,03 M€, 33,21 M€ i 33,90 M€, respectivament.

Aquestes inversions corresponen a obres i instal·lacions realitzades a l'Hospital Duran i Reynals i en els altres centres hospitalaris on l'ICO té dependències.

Quadre 4. Inversions gestionades per altres ens

Epígraf	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Variació 2010-2014 (%)
Conveni de col·laboració del 7.10.2002	7.437.451	7.437.451	7.437.451	7.437.451	7.437.451	0,0
Conveni de col·laboració del 4.12.2008	11.900.004	11.900.004	11.900.004	11.900.004	11.900.004	0,0
Conveni de col·laboració del 18.11.2009	1.186.600	1.186.600	1.186.600	1.186.600	1.186.600	0,0
Conveni de col·laboració del 9.12.2009	3.237.000	3.237.000	3.237.000	3.237.000	3.237.000	0,0
Conveni de col·laboració del 14.12.2011	-	6.827.983	6.827.983	6.827.983	6.827.983	*
Conveni de col·laboració del 15.12.2011	-	-	545.320	545.320	545.320	*
Conveni de col·laboració del 29.12.2012	-	-	1.197.187	1.197.187	1.197.187	*
Conveni de col·laboració del 5.12.2013	-	-	-	398.981	398.981	*
Conveni de col·laboració del 3.6.2014	-	-	-	-	797.723	*
Inversions a l'Hospital Duran i Reynals per compte del CatSalut	23.761.056	30.589.038	32.331.544	32.731.353	33.529.077	41,1
Hospital Josep Trueta (Girona)	58.196	80.927	49.330	0	0	(100,0)
Hospital Trias i Pujol (Badalona)	3.433.220	3.763.620	219.080	368.020	368.020	(89,3)
Hospital de Bellvitge (Hospitalet de Llobregat)	376.103	112.919	426.924	105.708	0	(100,0)
Inversions realitzades a hospitals de l'ICS	3.867.519	3.957.466	695.334	473.728	368.020	(90,5)
Total inversions gestionades per altres ens	27.628.574	34.546.504	33.026.878	33.205.082	33.897.097	22,7

Imports en euros.

Font: Comptabilitat dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 de l'Institut Català Oncologia.

* Percentatges de variació superiors a 999% en valor absolut.

L'import de 33,53M€ del compte Inversions a l'Hospital Duran i Reynals per compte del CatSalut a 31 de desembre del 2014 correspon a l'import de les inversions realitzades per l'ICO en virtut de nou convenis de col·laboració amb el CatSalut.

L'ICO registra en els comptes de l'immobilitzat les inversions que realitza a l'Hospital Duran i Reynals i en el moment de signar el corresponent conveni de col·laboració amb el CatSalut minora l'immobilitzat i incrementa l'epígraf Inversions gestionades per altres ens, de l'actiu corrent del balanç, per l'import de les obres que es financen, amb contrapartida al compte Periodificacions a curt termini del passiu.

D'altra banda, aquest compte també recull el saldo de les inversions efectuades per l'ICO en els hospitals on té dependències.

Anualment, l'ICO signa la pròrroga del conveni de col·laboració amb cadascun dels tres hospitals de l'ICS on té dependències, amb la finalitat d'establir el cost de l'exercici de les despeses de personal, de serveis generals i d'estructura que l'hospital repercutirà a l'ICO, i

el cost de proves de diagnòstic i de fàrmacs que l'ICO preveu que rebrà de l'hospital al llarg de l'any següent. L'ICO paga mensualment a cada centre una dotzena part de l'import acordat.

Al tancament de cada exercici la Comissió de seguiment dels convenis analitza la desviació que hi ha hagut entre els pagaments efectuats i els costos reals dels subministraments i serveis de l'any. Aquesta desviació, normalment de caràcter creditor per a l'ICO, es va compensant al llarg del temps principalment amb les inversions en equipament que l'ICO fa en els serveis d'oncologia d'aquests hospitals de l'ICS. Aquestes inversions en equipaments consten en aquest compte fins que l'ICO les cedeix en ús als hospitals de l'ICS, moment en que l'ICO comptabilitza la baixa dels béns de l'actiu de balanç, en contrapartida al saldo pendent de pagament.

Transcorregut el primer any de la cessió d'ús als hospitals aquests equipaments passen a ser de titularitat exclusiva del centre hospitalari.

La compensació de deutes entre ambdues entitats es fa a l'empara de la Instrucció de l'interventor general de la Generalitat del 3 de juny de 1996, per la qual s'estableix el procediment i la comptabilització dels ingressos i la compensació de deutes recíprocs entre el CatSalut, l'ICS i les empreses de la Generalitat adscrites a aquest servei.

De la fiscalització d'aquest apartat es fa l'observació següent:

Obres realitzades a l'Hospital Duran i Reynals per compte del CatSalut

Els convenis de col·laboració que es varen signar amb el CatSalut per al finançament de les inversions realitzades a l'Hospital Duran i Reynals, per 33,53M€, estableixen que, un cop finalitzades les obres, l'ICO les ha de posar a disposició del CatSalut. L'ICO no ha facilitat a la Sindicatura cap document que posés de manifest la formalització de la posada a disposició de les obres i instal·lacions.

L'ICO ha de promoure el traspàs de les inversions al CatSalut quan aquest ja hagi satisfet a l'ICO el seu cost, i, en el moment en que s'acordi, donar de baixa de la comptabilitat, tant en el compte d'actiu d'inversions gestionades per altres ens com en el compte de passiu Periodificacions de passiu a curt termini, els imports d'aquestes inversions.

2.2.2. Passiu

2.2.2.1. Patrimoni net

Al tancament dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014, el patrimoni net presentava un saldo de 7,13 M€, 7,33 M€, 7,36 M€ i 7,41 M€, respectivament.

Quadre 5. Patrimoni net

Epígraf	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Variació 2010-2014 (%)
Patrimoni en adscripció	4.208.352	4.208.352	4.208.352	4.208.352	4.208.352	-
Patrimoni rebut en cessió	8.219	8.219	8.219	8.219	8.219	-
Altres reserves	155.674	155.674	155.674	155.674	155.674	-
Romanent	5.254.712	5.254.712	5.270.029	5.292.536	5.318.351	1,2
Resultats negatius d'exerc. anteriors	(11.072.252)	(11.091.629)	(11.091.629)	(11.091.629)	(11.091.629)	0,2
Resultat de l'exercici	(19.377)	15.317	22.508	25.815	359.983	*
Fons propis	(1.464.672)	(1.449.355)	(1.426.847)	(1.401.033)	(1.041.050)	(28,9)
Subvencions, donacions i llegats	6.984.973	8.580.410	8.760.688	8.759.711	8.446.563	20,9
Patrimoni net	5.520.301	7.131.054	7.333.841	7.358.678	7.405.513	34,2

Imports en euros.

Font: Comptabilitat dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 de l'Institut Català d'Oncologia.

* Percentatges de variació superiors a 999% en valors absoluts.

La composició de Subvencions, donacions i llegats rebuts és la següent:

Quadre 6. Subvencions, donacions i llegats

Epígraf	Any de concessió	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Servei Català de la Salut	2009	2.479.803	1.734.847	1.243.359	884.866	626.072
Servei Català de la Salut	2005	45.600	0	0	0	0
Servei Català de la Salut	2010	3.420.759	2.841.634	2.392.706	1.943.778	1.494.850
Fons reserva edifici Duran i Reynals	Varis	1.012.070	1.178.399	1.298.870	1.424.003	1.535.602
Fundació Roses contra el càncer	2004	3.199	0	0	0	0
AECC-Catalunya contra el càncer	2004	431	0	0	0	0
Llavaneres contra el càncer	2009	13.111	9.902	6.692	3.030	0
Generalitat de Catalunya	2010	10.000	10.000	0	0	0
Servei Català de la Salut	2011	-	2.805.629	1.606.314	1.233.608	860.903
Servei Català de la Salut	2012	-	-	2.210.607	869.091	720.872
Fundació Roviralta	2012	-	-	2.140	4.208	3.722
Llavaneres contra el càncer	2013	-	-	-	3.422	14.147
Servei Català de la Salut	2013	-	-	-	2.165.104	492.653
British Society Catalunya Empordà	2013	-	-	-	3.600	3.185
Finançament nova farmàcia ICO	2013	-	-	-	225.000	1.241.423
Servei Català de la Salut	2014	-	-	-	-	1.453.133
Total		6.984.973	8.580.410	8.760.688	8.759.711	8.446.563

Imports en euros.

Font: Comptabilitat dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 de l'Institut Català d'Oncologia.

Les obres d'instal·lació del nou magatzem intel·ligent de farmàcia de l'ICO van suposar un cost d'1,33M€ i les de reforçament 140.489€. Els dos expedients de contractació d'aquestes instal·lacions s'han revisat en el treball de fiscalització (vegeu l'apartat 2.8.1).

L'ICO per finançar aquestes obres i instal·lacions va subscriure diversos convenis o acords de col·laboració amb diferents empreses farmacèutiques. Les entitats amb les quals es van signar aquests documents i que van realitzar aportacions són les següents:

Quadre 7. Subvenció per al finançament de la construcció i equipament de la nova farmàcia

Entitat que ha realitzat la subvenció	Data del conveni	Import
Pfizer, SLU	30.09.2013	120.000
Amgen, SA	03.10.2013 i 05.12.2014	200.000
Celgene, SL	15.10.2013	125.000
Merck, SL	11.11.2013	180.000
Roche Farma, SA	05.12.2013	500.000
Novartis Farmacèutica, SA	04.06.2014	50.000
Boehringer Ingelheim España, SA	19.12.2014	20.000
Astellas Pharma, SA	22.12.2014	30.000
Sanofi-Aventis, SA	22.01.2015	16.423
Total		1.241.423

Imports en euros.

Font: Informació facilitada per l'Institut Català d'Oncologia.

De la fiscalització d'aquest epígraf es fa l'observació següent:

Finançament per a la construcció i equipament de la nova farmàcia

Els convenis o acords de col·laboració formalitzats entre l'ICO i diferents empreses farmacèutiques per al finançament de construcció i equipament de la nova farmàcia o no contenen una referència expressa al marc jurídic aplicable o fan remissions a la normativa dels contractes de patrocini o de mecenatge que no són aplicables en aquest cas i el format no és homogeni per a tots els casos. A més, vuit dels nou convenis o acords no s'adeqüen a la normativa lingüística de la Generalitat.

En aquest sentit, a un d'aquests instruments qualificat com a acord de patrocini se li ha aplicat l'IVA, quan no corresponia. D'altra banda, atès que aquests convenis no poden ser qualificats de mecenatge, perquè l'ICO no té la naturalesa d'organisme autònom que requereix la llei, l'empresa col·laboradora amb la qual s'ha signat un acord sota aquesta denominació no pot aplicar-se els beneficis que la llei preveu.⁵

A la Sindicatura no li consta que la selecció de les empreses col·laboradores s'hagués fet mitjançant un procediment de concurrència, sense limitar-lo a empreses del sector farmacèutic, atès que l'interès social del projecte podria atraure altres tipus d'empreses o entitats. Si no existia un procediment de concurrència, s'hauria hagut de justificar en l'expedient les raons per les quals es va considerar que un procediment d'aquestes característiques no era necessari.

2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES

Al tancament dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 el Compte de pèrdues i guanys de l'ICO presentava uns guanys de 15.317 €, 22.508 €, 25.815 € i 359.983 €, respectivament.

5. Llei 49/2002, del 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

Quadre 8. Compte de pèrdues i guanys

Concepte	Apartat	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Variació 2011-2014 (%)
Import net de la xifra de negocis		124.032.333	126.926.704	130.517.869	141.978.222	14,5
Aprovisionaments		(71.854.642)	(73.929.025)	(77.679.882)	(85.621.769)	19,2
Altres ingressos d'explotació	2.3.1	11.837.192	12.261.473	11.675.961	10.417.808	(12,0)
Despeses de personal	2.9	(50.088.689)	(51.822.861)	(51.360.716)	(54.523.371)	8,9
Altres despeses d'explotació		(12.702.894)	(12.826.669)	(12.529.255)	(11.015.391)	(13,3)
Amortització de l'immobilitzat		(4.965.776)	(4.350.907)	(4.289.795)	(4.486.426)	(9,7)
Imputació de subvencions de l'immobilitzat no financer i altres		3.144.439	3.779.423	3.996.441	4.105.750	30,6
Excessos de provisions		180.197	-	-	-	(100,0)
Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat		10.164	(48.747)	-	-	(100,0)
Altres resultats		736.586	207.883	12.094	(97.322)	(113,2)
Resultat d'explotació		328.909	197.274	342.718	757.499	130,3
Ingressos financers		58.954	39.037	10.691	4.252	(92,8)
Despeses financeres		(370.122)	(215.339)	(324.051)	(399.718)	8,0
Diferències de canvi		(2.424)	1.536	(3.544)	(2.050)	(15,4)
Resultat financer		(313.592)	(174.766)	(316.903)	(397.517)	26,8
Resultat abans d'impostos		15.317	22.508	25.815	359.983	*
Resultat comptable		15.317	22.508	25.815	359.983	*

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'Institut Català d'Oncologia dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

* Percentatges de variació superiors a 999% en valor absolut.

En els apartats següents es presenten els epígrafs del Compte de pèrdues i guanys respecte dels quals la Sindicatura ha considerat adient ampliar la informació de la Memòria o respecte dels quals es fan observacions resultants de la fiscalització efectuada.

La fiscalització de la contractació de les despeses d'aprovisionament es fa en els apartats 2.8.2 i 2.8.3.

2.3.1. Altres ingressos d'explotació

Dins les directrius establertes pel Pla de Salut de Catalunya 2011-2015, elaborat pel Departament de Salut, la línia d'actuació 6, Nou model de contractació de l'atenció sanitària més enfocat a resultats en salut, inclou el Projecte 6.4, Incorporar el finançament dels medicaments prenent com a base els resultats clínics (acords de risc compartit amb la indústria farmacèutica). En aplicació d'aquest Projecte, l'ICO, conjuntament amb el CatSalut, van formalitzar durant el període fiscalitzat acords marc de col·laboració amb diverses empreses farmacèutiques.

L'objecte d'aquests acords era substituir el sistema de pagament del preu fix per un sistema de pagament fonamentat en l'obtenció de resultats de salut en els pacients oncològics tractats amb determinats medicaments. D'acord amb la informació facilitada per l'ICO, durant el període fiscalitzat l'Institut va signar quatre acords de risc compartit i un acord marc de col·laboració amb quatre laboratoris farmacèutics.

El 18 de juliol del 2011, l'ICO, el CatSalut i Astrazeneca Farmaceutica Spain, SA van subscriure un acord de risc compartit per implementar un projecte pilot en el cost de l'administració d'un medicament a determinats pacients amb un tipus de càncer. Aquest acord es va prorrogar formalment el 18 de juliol del 2012, del 2013 i del 2014. Segons l'ICO, aquest conveni va significar obtenir un estalvi de 21.644 € l'any 2014.

El 15 de novembre del 2012, l'ICO i el CatSalut van signar un acord de risc compartit amb Roche-Farma, SA per a la prescripció d'un medicament en pacients oncològics. Aquest Acord, que tenia una vigència inicial d'un any, es va prorrogar el 15 de novembre del 2013 i del 2014. Segons la informació facilitada per l'Institut, durant la vigència de la pròrroga de l'any 2013, aquest Acord va comportar un estalvi per a l'ICO de 286.537 €.

El 30 de desembre del 2013, l'ICO va signar, conjuntament amb el CatSalut, un altre acord de risc compartit amb Roche-Farma, SA per a la prescripció d'un altre medicament en malalts oncològics i per un període d'un any prorrogable. Segons la informació facilitada per l'ICO, l'estalvi derivat d'aquest acord per al període comprès entre l'1 de gener del 2014 i el 31 de maig del 2015 va ser de 84.749 €.

L'ICO i el CatSalut també van formalitzar un acord de risc compartit amb l'empresa Merck, SL per a un determinat grup de pacients oncològics, el 30 de desembre del 2013. L'acord té una vigència d'un any prorrogable per períodes successius. L'estalvi derivat d'aquest acord durant l'exercici 2014 va ser de 14.614 €.

L'ICO i el CatSalut van signar un acord de col·laboració estratègica amb l'empresa AMGEN, SA el 27 d'octubre del 2014 per al subministrament d'un medicament a determinats pacients oncològics. Segons l'ICO, atesa la data de la signatura de l'Acord, durant el període fiscalitzat no es va produir cap liquidació.

Segons l'ICO, l'estalvi prové de la comptabilització del sistema de risc compartit, que es fa mitjançant la facturació a cost zero dels productes farmacèutics prescrits i subministrats als pacients que compleixin les particularitats de l'Acord i que no obtinguin la millora esperada.

De la fiscalització d'aquest epígraf no es fa cap observació.

2.3.2. Conciliació del Resultat pressupostari amb el Resultat economicopatrimonial

El quadre següent presenta la conciliació entre el Resultat de l'exercici i el Resultat economicopatrimonial dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

Quadre 9. Conciliació del Resultat pressupostari amb el Resultat economicopatrimonial dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014

Concepte	2011	2012	2013	2014
Resultat pressupostari	6.277.511	126.291	772.148	105.804
+ Inversions en immobilitzat	6.365.328	6.925.330	4.633.535	5.439.820
+ Subvencions per transferències	3.144.439	3.884.367	4.131.077	4.193.617
– Dotació d'immobilitzat	(4.965.776)	(4.350.907)	(4.289.795)	(4.486.426)
– Dotacions per insolvències	(54.486)	(258.449)	(7.731)	-
± Variació d'existències	(62.853)	353.073	(329.606)	10.361
± Treballs pel propi immobilitzat	(6.828.149)	(1.742.507)	(398.981)	(797.723)
± Variació actius financers	(4.500.444)	(3.741.867)	(3.761.594)	(4.105.470)
± Variació passius financers	-	(547.671)	-	-
– Manteniment i despeses financeres	-	(576.405)	(723.238)	-
± Despeses / Ingressos extraordinaris	639.748	(48.747)	-	-
Resultat economicopatrimonial	15.317	22.508	25.815	359.983

Imports en euros.

Font: Comptabilitat dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 de l'Institut Català d'Oncologia.

2.4. ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET

L'Estat de canvis en el patrimoni net al final dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 de l'ICO es presenta en el quadre següent:

Quadre 10. Estat de canvis en el patrimoni net

Concepte	Patrimoni en adscripció	Patrimoni rebut en cessió	Reserves	Resultats d'exercicis anteriors	Resultat de l'exercici	Subvencions, donacions i llegats rebuts	Total
Saldo, final de l'exercici 2010	4.208.352	8.219	155.674	(5.817.540)	(19.377)	6.984.973	5.520.301
Saldo ajustat, inici de l'exercici 2011	4.208.352	8.219	155.674	(5.817.540)	(19.377)	6.984.973	5.520.301
Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	15.317	1.595.437	1.610.753
Altres variacions del patrimoni net	-	-	-	(19.377)	19.377	-	-
Saldo, final de l'exercici 2011	4.208.352	8.219	155.674	(5.836.917)	15.317	8.580.410	7.131.054
Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	22.508	180.278	202.786
Altres variacions del patrimoni net	-	-	-	15.317	(15.317)	-	-
Saldo, final de l'exercici 2012	4.208.352	8.219	155.674	(5.821.600)	22.508	8.760.688	7.333.841
Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	25.815	(978)	24.837
Altres variacions del patrimoni net	-	-	-	22.508	(22.508)	-	-
Saldo, final de l'exercici 2013	4.208.352	8.219	155.674	(5.799.093)	25.815	8.759.711	7.358.678
Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	359.983	(313.147)	46.835
Altres variacions del patrimoni net	-	-	-	25.815	(25.815)	-	-
Saldo, final de l'exercici 2014	4.208.352	8.218	155.674	(5.773.278)	359.983	8.446.563	7.405.513

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'Institut Català d'Oncologia dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

2.5. ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU

En l'Estat de fluxos d'efectiu de l'ICO, que mostra les variacions i el moviment d'efectiu, s'observa un increment net de l'efectiu o equivalent de 3,25 M€ per a l'exercici 2011, de 7,46 M€ per al 2012, de 3,75 M€ per al 2013 i una disminució de 9,15 M€ per al 2014.

Quadre 11. Estat de fluxos d'efectiu

Concepte	2011	2012	2013	2014
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	5.798.054	9.568.998	3.662.759	(8.208.234)
Resultat de l'exercici abans d'impostos	15.317	22.508	25.815	359.983
Ajustaments del resultat	2.031.345	1.087.227	614.445	776.143
Amortització de l'immobilitzat	4.965.776	4.350.907	4.289.795	4.486.426
Correccions valoratives per deteriorament	-	258.449	7.731	-
Variació de provisions	(180.197)	42.245	-	-
Subvencions traspassades	(3.144.439)	(3.789.423)	(3.996.441)	(4.105.750)
Resultats per baixes i alienacions de l'immobilitzat	(10.164)	48.747	-	-
Ingressos financers	(58.954)	(39.038)	(10.691)	(4.252)
Despeses financeres	370.122	215.339	324.051	399.718
Altres ingressos i despeses	89.201	-	-	-
Canvis en el capital corrent	4.062.560	8.635.564	3.335.858	(8.948.893)
Inversions gestionades per compte d'altres ens	(110.111)	3.262.384	221.606	692.015
Existències	62.853	(353.072)	329.606	(10.326)
Deutors i altres comptes a cobrar	9.110.551	10.311.045	(3.496.152)	9.405.177
Altres actius corrents	(3.124)	126.444	54.052	(134.959)
Creditors i altres comptes per pagar	(4.766.454)	(4.406.863)	7.170.736	(19.696.855)
Altres passius corrents	(241.156)	(304.372)	(943.989)	796.055
Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	(311.168)	(176.301)	(313.359)	(395.466)
Pagament d'interessos	(370.122)	(215.339)	(324.051)	(399.718)
Cobrament d'interessos	58.954	39.038	10.691	4.252
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ	(4.137.522)	(4.258.827)	(1.717.240)	(3.558.483)
Pagaments per inversions	(4.137.522)	(4.260.481)	(1.717.240)	(3.558.483)
Immobilitzat intangible	(1.398.072)	(405.910)	(349.729)	(174.748)
Immobilitzat material	(2.739.450)	(3.854.570)	(1.367.511)	(3.383.735)
Cobraments per desinversions		1.654	-	-
Altres actius financers		1.654	-	-
FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	1.591.757	2.145.848	1.802.894	2.620.755
Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni	4.739.875	3.969.701	3.995.463	3.792.603
Subvencions, donacions i llegats rebuts	4.739.875	3.969.701	3.995.463	3.792.603
Cobraments i pagaments de passiu financer	(3.148.118)	(1.823.853)	(2.192.569)	(1.171.848)
Emissió d'altres deutes	-	336.172	-	-
Devolució i amortització d'Altres deutes	(3.148.118)	(2.160.025)	(2.192.569)	(1.171.848)
AUGMENT/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENT	3.252.290	7.456.019	3.748.413	(9.145.962)
Efectiu o equivalent a l'inici de l'exercici	3.254.129	6.506.419	13.962.438	17.710.851
Efectiu o equivalent al final de l'exercici	6.506.419	13.962.438	17.710.851	8.564.889

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'Institut Català d'Oncologia dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014.

2.6. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

La Liquidació del pressupost i el Resultat pressupostari de l'ICO dels exercicis fiscalitzats es presenten en els quadres següents. La pràctica totalitat dels ingressos corresponen als registrats en el capítol 3, Taxes i altres ingressos, per la contraprestació obtinguda pels serveis d'assistència sanitària prestada, de la qual el 92% es va facturar al CatSalut. Els ingressos per Variacions d'actius financers corresponen a les aportacions del CatSalut per finançar les inversions de l'exercici.

Pel que fa a les despeses, al voltant del 35% corresponen a despeses de personal i del 60% a despeses de béns corrents i serveis. Les inversions dels exercicis 2011 i 2012 van assolir el 4,5% de les despeses, mentre que pels exercicis 2013 i 2014 van significar només el 3,5% del pressupost.

El Consell d'Administració de l'ICO va aprovar l'avantprojecte de pressupost per a l'exercici 2011 en la sessió extraordinària del 16 de juny del 2011. El pressupost va ser aprovat mitjançant la Llei 6/2011, del 27 de juliol, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011. El volum d'ingressos i de despeses del pressupost aprovat de l'ICO va ser de 153,09 M€.

Quadre 12. Liquidació del pressupost. Exercici 2011

Ingressos	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Drets liquidats	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
3. Taxes i altres ingressos	137.680.497	(2.773.611)	134.906.886	134.969.817	91,5	98,0
4. Transferències corrents	1.397.915	-	1.397.915	1.186.907	0,8	84,9
5. Ingressos patrimonials	11.100	7.341	18.441	58.954	0,0	531,1
Operacions corrents	139.089.512	(2.766.270)	136.323.242	136.215.678	92,3	97,9
6. Alienació d'inversions reals	8.599.367	(1.778.152)	6.821.215	6.828.149	4,6	79,4
Operacions de capital	8.599.367	(1.778.152)	6.821.215	6.828.149	4,6	79,4
Operacions no financeres	147.688.879	(4.544.422)	143.144.457	143.043.827	96,9	96,9
8. Variació d'actius financers	5.400.633	(1.778.152)	4.142.884	4.500.444	3,1	83,3
Operacions financeres	5.400.633	(1.778.152)	4.142.884	4.500.444	3,1	83,3
Total pressupost d'ingressos	153.089.513	(5.802.170)	147.287.342	147.544.271	100,0	96,4
Despeses	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
1. Remuneracions del personal	52.612.271	(2.784.132)	49.828.139	50.088.689	35,5	95,2
2. Despeses béns corr. i serveis	90.847.495	(6.529.437)	84.318.058	84.259.893	59,6	92,7
3. Despeses financeres	322.480	37.887	360.367	372.546	0,3	115,5
4. Transferències corrents	180.304	-	180.304	180.304	0,1	100,0
Operacions corrents	143.962.550	(9.275.682)	134.686.868	134.901.432	95,5	93,7
6. Inversions reals	9.126.963	(2.761.635)	6.365.328	6.365.328	4,5	69,7
Operacions de capital	9.126.963	(2.761.635)	6.365.328	6.365.328	4,5	69,7
Operacions no financeres	153.089.513	(12.037.317)	141.052.196	141.266.760	100,0	92,3
Total pressupost de despeses	153.089.513	(12.037.317)	141.052.196	141.266.760	100,0	92,3
Superàvit/dèficit		6.235.146	6.235.146	6.277.511		

Imports en euros.

Font: Liquidació del pressupost de l'exercici 2011 de l'Institut Català d'Oncologia.

Les modificacions pressupostàries de l'exercici 2011 van ser aprovades pel Consell d'Administració de l'ICO el 22 de setembre, el 20 d'octubre, el 15 de desembre del 2011 i el 19 de gener del 2012. En conjunt, aquestes modificacions de crèdit van minorar les previsions d'ingressos en 5,80 M€ i les dotacions de crèdit de despeses en 12,04 M€.

L'avantprojecte de pressupost de l'ICO de l'exercici 2012 va ser aprovat pel Consell d'Administració el 16 de febrer del 2012 i va ser ratificat el 15 de març del 2012. El pressupost es va aprovar mitjançant la Llei 1/2012, del 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012. El volum d'ingressos i despeses inicialment aprovats va ser de 142,47 M€.

Quadre 13. Liquidació del pressupost. Exercici 2012

Ingressos	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Drets liquidats	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
3. Taxes i altres ingressos	133.404.892	4.544.185	137.949.077	137.990.659	94,9	100,0
4. Transferències corrents	1.397.915	(104.624)	1.293.292	1.293.292	0,9	100,0
5. Ingressos patrimonials	15.561	25.426	40.986	40.986	0,0	100,0
Operacions corrents	134.818.368	4.464.987	139.283.355	139.324.937	95,9	100,0
6. Alienació d'inversions reals	3.002.378	(1.259.872)	1.742.507	1.742.507	1,2	100,0
Operacions de capital	3.002.378	(1.259.872)	1.742.507	1.742.507	1,2	100,0
Operacions no financeres	137.820.746	3.205.115	141.025.862	141.067.444	97,0	100,0
8. Variació d'actius financers	4.649.169	(907.303)	3.741.867	3.741.867	2,6	100,0
9. Variació passius financers	-	547.671	547.671	547.671	0,4	100,0
Operacions financeres	4.649.169	(359.632)	4.289.538	4.289.538	3,0	100,0
Total pressupost d'ingressos	142.469.916	2.845.484	145.315.400	145.356.982	100,0	100,0
Despeses	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
1. Remuneracions del personal	48.912.296	2.687.609	51.599.905	51.599.905	35,5	100,0
2. Despeses béns corr. i serveis	82.809.860	3.392.298	86.202.157	86.524.561	59,6	100,4
3. Despeses financeres	306.905	(288.874)	18.031	591	0,0	3,3
4. Transferències corrents	180.304	-	180.304	180.304	0,1	100,0
Operacions corrents	132.209.365	5.791.033	138.000.397	138.305.361	95,2	100,2
6. Inversions reals	10.260.552	(3.318.848)	6.941.704	6.925.330	4,8	99,8
Operacions de capital	10.260.552	(3.318.848)	6.941.704	6.925.330	4,8	99,8
Operacions no financeres	142.469.916	2.472.185	144.942.101	145.230.691	100,0	100,2
Total pressupost de despeses	142.469.916	2.472.185	144.942.101	145.230.691	100,0	100,2
Superàvit/dèficit		373.299	373.299	126.291		

Imports en euros.

Font: Liquidació del pressupost de l'exercici 2012 de l'Institut Català d'Oncologia.

Les modificacions pressupostàries corresponents a l'exercici 2012 van ser aprovades pel Consell d'Administració de l'ICO, el 21 de juny, el 19 de juliol del 2012 i el 28 de febrer del 2013. El conjunt d'aquestes modificacions de crèdit van incrementar les previsions d'ingressos en 2,85 M€ i les dotacions dels crèdits de despesa en 2,47 M€.

L'exercici 2013 la Generalitat de Catalunya i els seus ens dependents van desenvolupar l'activitat amb el pressupost prorrogat de l'exercici 2012. El 27 de desembre del 2012 el Govern va aprovar el Decret 170/2012, pel qual s'establien els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2013, mentre no entressin en vigor els del 2013. Posteriorment, aquest Decret va ser modificat pel Decret 164/2013, del 14 de maig, que va regular la gestió del pressupost prorrogat fins al final de l'exercici. Així el pressupost inicial de l'exercici va ser de 142,47 M€.

Quadre 14. Liquidació del pressupost. Exercici 2013

Ingressos	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Drets liquidats	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
3. Taxes i altres ingressos	133.404.892	7.612.457	141.017.349	141.017.349	96,4	100,0
4. Transferències corrents	1.397.915	(312.437)	1.085.478	1.085.478	0,7	100,0
5. Ingressos patrimonials	15.561	(4.846)	10.715	10.715	0,0	100,0
Operacions corrents	134.818.368	7.295.174	142.113.542	142.113.542	97,2	100,0
6. Alienació d'inversions reals	3.002.379	(2.603.398)	398.981	398.981	0,3	100,0
7. Transferències de capital	-	225.000	225.000	225.000	0,2	100,0
Operacions de capital	3.002.379	(2.378.398)	623.981	623.981	0,4	100,0
Operacions no financeres	137.820.747	5.541.650	142.737.523	142.737.523	97,6	100,0
8. Variació d'actius financers	4.649.169	(1.112.575)	3.536.594	3.536.594	2,4	100,0
Operacions financeres	4.649.169	(1.112.575)	3.536.594	3.536.594	2,4	100,0
Total pressupost d'ingressos	142.469.916	3.804.201	146.274.117	146.274.117	100,0	100,0
Despeses	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
1. Remuneracions del personal	48.912.296	2.234.629	51.146.925	51.146.925	35,2	100,0
2. Despeses béns corr. i serveis	82.809.860	7.499.618	90.309.478	89.537.330	61,5	99,1
3. Despeses financeres	306.905	(303.029)	3.877	3.877	0,0	100,0
4. Transferències corrents	180.304	-	180.304	180.304	0,1	100,0
Operacions corrents	132.209.365	9.431.218	141.640.584	140.868.436	96,8	99,5
6. Inversions reals	10.260.552	(5.627.017)	4.633.535	4.633.535	3,2	100,0
Operacions de capital	10.260.552	(5.627.017)	4.633.535	4.633.535	3,2	100,0
Operacions no financeres	142.469.916	3.804.201	146.274.117	145.501.971	100,0	99,5
Total pressupost de despeses	142.469.916	3.804.201	146.274.117	145.501.969	100,0	99,5
Superàvit/dèficit				772.148		

Imports en euros.

Font: Liquidació del pressupost de l'exercici 2013 de l'Institut Català d'Oncologia.

Al llarg de l'exercici, l'ICO va modificar a l'alça el seu pressupost en 3,80 M€, mitjançant dues modificacions de crèdit, una d'elles aprovada pel Consell d'Administració el 19 de setembre del 2013 i una altra el 24 d'abril del 2014.

El Consell d'Administració de l'ICO va aprovar l'avantprojecte de pressupost per a l'exercici 2014, el 20 de febrer del 2014. Tanmateix, el pressupost ja estava aprovat mitjançant la Llei 1/2014, del 27 de gener, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2014. Per a aquell exercici, el volum inicial d'ingressos i despeses de l'Institut va ser de 156,84 M€.

Quadre 15. Liquidació del pressupost. Exercici 2014

Ingressos	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Drets liquidats	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
3. Taxes i altres ingressos	149.738.216	(1.426.910)	148.570.173	151.185.824	96,2	101,8
4. Transferències corrents	1.128.816	0	1.128.816	1.128.816	0,7	100,0
5. Ingressos patrimonials	13.497	(2.776)	10.721	7.289	0,0	68,0
Operacions corrents	150.880.529	(1.429.686)	149.709.710	152.321.929	96,9	101,7
6. Alienació d'inversions reals	800.000	-	800.000	797.723	0,5	99,7
7. Transferències de capital	2.600.000	(188.000)	2.412.000	1.549.948	1,0	64,3
Operacions de capital	3.400.000	(188.000)	3.212.000	2.347.671	1,5	73,1
Operacions no financeres	154.280.529	(1.617.686)	152.921.710	154.669.600	98,4	101,1
8. Variació d'actius financers	2.557.828	-	2.557.828	2.555.522	1,6	99,9
Operacions financeres	2.557.828	-	2.557.828	2.555.522	1,6	99,9
Total pressupost d'ingressos	156.838.358	(1.617.686)	155.220.671	157.225.123	100,0	101,3
Despeses	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Estructura liquidació (%)	Grau execució (%)
1. Remuneracions del personal	53.022.200	(25.246)	52.996.955	54.491.749	34,7	102,8
2. Despeses béns corr. i serveis	96.424.975	(1.073.748)	95.351.227	96.061.636	61,1	100,7
3. Despeses financeres	15.651	(14.607)	1.044	404.806	0,3	*
4. Transferències corrents	180.304	-	180.304	721.308	0,5	400,1
Operacions corrents	149.643.130	(1.113.601)	148.529.530	151.679.499	96,5	102,1
6. Inversions reals	7.195.227	(504.086)	6.691.142	5.439.820	3,5	81,3
Operacions de capital	7.195.227	(504.086)	6.691.142	5.439.820	3,5	81,3
Operacions no financeres	156.838.358	(1.617.686)	155.220.671	157.119.318	100,0	101,2
Total pressupost de despeses	156.838.358	(1.617.686)	155.220.671	157.119.318	100,0	101,2
Superàvit/dèficit				105.804		

Imports en euros.

Font: Liquidació del pressupost de l'exercici 2014 de l'Institut Català d'Oncologia.

Durant la vigència del pressupost de l'exercici 2014, l'ICO va tramitar tres modificacions de crèdit, el 20 de febrer, el 18 de setembre i el 18 de desembre del 2014, que, en conjunt, van modificar a la baixa les previsions d'ingressos i les dotacions dels crèdits de despesa del pressupost d'aquell exercici en 1,62 M€.

El Resultat pressupostari dels quatre exercicis fiscalitzats va ser positiu, amb un superàvit de 6.277.511 € l'exercici 2011, de 126.291 € l'exercici 2012, de 772.148 € l'exercici 2013 i de 105.805 € el 2014.

Quadre 16. Resultat pressupostari. Exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014

Resultat pressupostari	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013	Exercici 2014
Ingressos corrents	136.215.678	139.324.937	142.113.542	152.321.929
Despeses corrents	(134.901.432)	(138.305.361)	(140.868.436)	(151.679.499)
Pressupost d'explotació (saldo)	1.314.246	1.019.576	1.245.106	642.430
Ingressos de capital	6.828.149	1.742.507	623.981	2.347.671
Despeses de capital	(6.365.328)	(6.925.330)	(4.633.535)	(5.439.820)
Pressupost de capital (saldo)	462.821	(5.182.823)	(4.009.554)	(3.092.149)
Ingressos financers	4.500.444	4.289.538	3.536.594	2.555.522
Despeses financeres	-	-	-	-
Pressupost financer (saldo)	4.500.444	4.289.538	3.536.594	2.555.522
Superàvit/dèficit de l'exercici	6.277.511	126.291	772.148	105.804

Imports en euros.

Font: Liquidació del pressupost dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 de l'Institut Català d'Oncologia.

De la fiscalització d'aquesta àrea es fan les observacions següents:

a) Aprovació de modificacions de crèdit

L'ICO va aprovar dues modificacions de crèdit corresponents als exercicis 2012 i 2013 fora del termini legalment establert, el 31 de gener de l'any següent, data límit de reconeixement de despesa segons estableix el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.

b) Gestió del pressupost

L'ICO va elaborar la Liquidació del pressupost dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 amb la transposició dels imports del Compte de pèrdues i guanys de la comptabilitat financera, amb les conciliacions oportunes.

El fet que durant cada exercici l'ICO no gestioni el corresponent pressupost aprovat no permet fer l'adequat seguiment pressupostari de les operacions ni comprovar la preceptiva existència de crèdit, en cas de tramitar expedients subjectes a la normativa de contractació de les administracions públiques.

c) Obligacions reconegudes

Les liquidacions del pressupost de l'ICO dels exercicis 2011, 2012 i 2014 posen de manifest que les obligacions reconegudes en alguns dels capítols de despesa van superar les dotacions de crèdit definitives per un total de 214.564 €, 288.490 € i en 1.898.647 €, respectivament. No obstant això, l'excés de despesa no va generar dèficit, ja que els ingressos liquidats també van superar les previsions definitives.

L'ICO hauria d'haver tramitat les corresponents modificacions de crèdit per majors ingressos abans de reconèixer les obligacions.

2.7. MEMÒRIA

La Memòria que s'inclou en els comptes anuals de cadascun dels quatre exercicis fiscalitzats s'adjunta com a annex a aquest informe. De la fiscalització del seu contingut es fa l'observació següent.

Càlcul del romanent de tresoreria

De la fiscalització de la documentació administrativa de l'ICO dels exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014 es dedueix que hi ha diverses subvencions per a finançar despeses con-

cretes. Tanmateix, l'ICO, al tancament dels diferents exercicis, no va calcular les desviacions de finançament d'aquests ingressos i despeses i, per tant, en l'Estat del romanent de tresoreria no es distingiria, si fos el cas, el romanent afectat a despeses amb finançament afectat del romanent de tresoreria de lliure disposició.

2.8. CONTRACTACIÓ

En el marc regulador de la contractació del sector públic, l'Institut està subjecte a l'aplicació íntegra de les prescripcions de la normativa de contractes de les administracions públiques, en virtut del que disposa l'article 3.2 del TRLCSP, atès que té la consideració de poder adjudicador administració pública.

Durant el període fiscalitzat l'entitat disposava de plecs de clàusules administratives particulars tipus, sobre els quals l'Assessoria jurídica del CatSalut havia informat favorablement i que havien estat aprovats pel Consell d'Administració.

Pel que fa a la composició de les meses de contractació administrativa, l'ICO es va dotar des de l'any 1996 d'un òrgan de control econòmic financer intern que compleix els requisits previstos en la normativa vigent i que actua des d'aquella data, aspecte que s'ha vist reforçat amb les bases d'execució del pressupost aprovades pel Consell d'Administració el 16 de juny del 2011, les quals estableixen que aquest òrgan ha d'emetre un informe de fiscalització cada un dels expedients no harmonitzats, i dels harmonitzats, en cas que no s'hi hagi pronunciat la Intervenció Delegada.

L'ICO està adherit al sistema centralitzat per a la contractació administrativa de la Central de Subministraments de la Generalitat, d'acord amb el conveni formalitzat entre les parts l'any 1999 i, també, al sistema centralitzat per a la contractació administrativa de serveis i del subministrament de medicaments, sèrums i nutrició enteral del Consorci de Salut i Social de Catalunya (CSSC).⁶

6. Segons els seus Estatuts, el CSSC és una entitat pública de caràcter local i base associativa, fundada el 1983, amb personalitat jurídica pròpia plena i independent dels seus membres. Les entitats associades al Consorci són trenta-quatre entitats de govern local i seixanta-un centres prestadors de serveis de salut i d'atenció a la dependència; en tots els casos institucions de caràcter públic o sense ànim de lucre, entre elles, l'ICO.

El CSSC actua com a òrgan centralitzat de contractació. Adquireix subministraments i serveis per als òrgans de contractació dels ens, organismes o entitats que hi estiguin adherits, o adjudica contractes o formalitza acords marc per dur a terme obres, subministraments o serveis destinats a aquests organismes, fet que la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya va considerar conforme a la normativa de contractes del sector públic en l'informe 10/2011, del 27 d'octubre. Més recentment, la disposició addicional segona de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic també ha introduït la regulació del règim de contractacions conjuntes en l'àmbit del Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).

D'acord amb els articles 6 i 7 dels Estatuts de l'entitat, l'òrgan de contractació és el Consell d'Administració, competència que és delegable en la direcció. El Consell d'Administració de l'ICO, en la sessió del 22 de setembre del 2011, va aprovar l'atorgament de poders, entre altres, a la direcció de l'entitat, perquè pogués portar a terme les actuacions que requereix l'exercici de les funcions que l'article 8 dels Estatuts de l'entitat li atorguen. En matèria de contractació, va conferir-li facultats per aprovar, formalitzar, subscriure i perfer els contractes d'obres, serveis i subministraments, i convenir tot tipus de contractes amb qualsevol persona i entitat, públiques o privades, de forma solidària i fins als límits legalment establerts per a la contractació directa. Aquests límits s'entenen com els llindars establerts per al procediment negociat segons la normativa de contractació del sector públic.

En el període 2011-2014, objecte de fiscalització, l'ICO va adjudicar obres, subministraments i serveis per un valor conjunt de 53,56 M€ mitjançant els diferents procediments de contractació establerts en la normativa. La mostra analitzada, que representa el 62,9% de l'import adjudicat, ha estat seleccionada de forma aleatòria.

El nombre de contractes adjudicats i els seleccionats es mostren en el quadre següent, per a cadascun dels exercicis fiscalitzats:

Quadre 17. Contractes adjudicats i contractes fiscalitzats. Període 2011-2014

Concepte	Expedients tramitats		Expedients fiscalitzats		Imports fiscalitzats respecte dels imports tramitats (%)
	Nombre	Import	Nombre	Import	
Exercici 2011					
Obres	6	1.949.177	3	1.033.090	53,0
Subministraments	34	16.066.373	7	7.225.962	45,0
Serveis	26	5.236.609	4	2.856.960	54,6
Total	66	23.252.158	14	11.116.012	47,8
Exercici 2012					
Obres	4	938.856	1	277.475	29,6
Subministraments	23	7.745.677	8	6.221.287	80,3
Serveis	25	9.691.088	8	8.549.524	88,2
Total	52	18.375.622	17	15.048.286	81,9
Exercici 2013					
Obres	2	235.520	1	99.967	42,4
Subministraments	19	1.835.651	3	273.390	14,9
Serveis	18	1.224.479	4	250.302	20,4
Total	39	3.295.650	8	623.658	18,9
Exercici 2014					
Obres	4	1.784.467	2	1.461.819	81,9
Subministraments	9	1.271.157	1	941.600	74,1
Serveis	16	5.583.720	4	4.515.894	80,9
Total	29	8.639.344	7	6.919.313	80,1
Total període 2011-2014	186	53.562.773	46	33.707.269	62,9

Imports en euros, IVA inclòs.

En relació amb els procediments de contractació, es posen de manifest les observacions de caràcter general següents:

a) Fixació del pressupost de licitació

Els expedients de contractació no inclouen una justificació de l'òrgan de contractació prou motivada de l'estimació de l'import base del pressupost de licitació, atenent als preus de mercat en el moment de la licitació, per garantir que el preu de la licitació sigui l'adequat per al compliment efectiu del contracte, com estableixen els articles 87 i 88 del TRLCSP.⁷

b) Informes tècnics i motivació de l'adjudicació

En catorze contractes de la mostra fiscalitzada (expedients d'obres 1, 2, 3, 5, 6 i 7, de serveis 1, 2, 5 i 18, i de subministraments 5, 10, 11 i 19) els informes tècnics de valoració de les ofertes presentades no motiven suficientment les puntuacions assignades en cadascun dels criteris valorats, o bé introdueixen criteris de ponderació o de penalitzacions parcials, que no es trobaven explícitament previstos als plecs. En els plecs que preveuen com a criteri de selecció la presentació de millores, no s'indiquen els requisits, els límits, les modalitats i les característiques que permetin identificar-les suficientment, en contra del que requereix l'article 147 del TRLCSP.⁸

Els licitadors han de conèixer prèviament els criteris pels quals se'ls assignaran determinades puntuacions parcials, atès que no es poden introduir elements de discrecionalitat que vagin més enllà de la discrecionalitat tècnica pròpia de l'Administració.

Així mateix, el contingut de la motivació que fonamenta una posterior resolució administrativa ha d'expressar, entre altres aspectes, per què l'aplicació dels criteris de selecció recollits en el plec condueix al resultat individualitzat que atorga la preferència a un candidat davant dels altres, i ha de ser suficient perquè els interessats coneguin amb exactitud els motius de la resolució de l'Administració, a fi de poder defensar els seus drets i interessos.⁹

c) Execució contractual

La comparació entre els imports adjudicats dels contractes vigents l'any 2014 i els imports de les despeses comptabilitzades en el període d'execució d'aquests contractes, per als vint-i-dos proveïdors més significatius de l'Institut,¹⁰ posa de manifest, en tres casos, un

7. Resolució 64/2015, del 6 de juliol, del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals.

8. Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea del 24 de novembre del 2008.

9. Sentències del Tribunal Suprem del 20 de març, del 2012 i 16 de març del 2013.

10. Aquests proveïdors representen el 74,0% del volum d'operacions de creditors de l'Institut, l'any 2014, i inclouen quatre entitats del sector públic.

excés de la despesa executada respecte a la despesa contractada, mentre que en nou casos no existeix cap contracte vigent amb els proveïdors durant el període.

Pel que fa als altres deu proveïdors, la despesa executada es correspon amb els imports contractats. En total, l'excés de la despesa respecte a la despesa contractada, va ser d'almenys 42,85 M€.

Quadre 18. Volums de despesa i volums contractats. Any 2014

Proveïdor	Descripció	Volum d'operacions del proveïdor l'any 2014	Volum d'operacions associat a procediments de contractació vigents l'any 2014	Diferència (excés de despesa)
Roche-Farma	Subministrament de fàrmacs	12.657.575	115.064	12.542.511
Novartis Farmacèutica, SA	Subministrament de fàrmacs	7.987.648	0	7.987.648
Janssen Cilag, SA	Subministrament de fàrmacs	3.986.719	1.040.000	2.946.719
Celgene, SL	Subministrament de fàrmacs	3.677.696	0	3.677.696
Merck, SLU	Subministrament de fàrmacs	3.521.359	0	3.521.359
Lilly, SA	Subministrament de fàrmacs	3.102.160	0	3.102.160
Pzifer, SLU	Subministrament de fàrmacs	2.597.460	0	2.597.460
Bristol Myers Squibb, SAU	Subministrament de fàrmacs	1.867.280	0	1.867.280
Amgen, SA	Subministrament de fàrmacs	1.758.010	0	1.758.010
Bayer Hispania, SL	Subministrament de fàrmacs	1.197.742	0	1.197.742
Veolia Serveis Catalunya, SAU	Servei de manteniment i eficiència energètica	1.024.997	393.791	631.206
Merck Sharp Dohme España, SA	Subministrament de fàrmacs	1.021.630	0	1.021.630
Total 12 proveïdors		44.400.276	1.548.855	42.851.421
Altres 10 proveïdors de la mostra		28.173.864		
Total volum facturat pels 22 proveïdors de la mostra		72.574.141		

Imports en euros.

Font: Comptabilitat i contractació de l'ICO, exercici 2014. Inclou contractes menors.

Pel que fa al subministrament de fàrmacs, l'1 d'octubre del 2010 el CSSC va formalitzar l'Acord marc de determinats subministraments de medicaments, sèrums i nutrició enteral amb destinació als ens associats, per un termini de dos anys, que va finalitzar l'1 d'octubre del 2012. Posteriorment, va prorrogar els contractes derivats de l'Acord marc per un període de set mesos, fins a l'1 de maig del 2013.

Com a entitat adherida al sistema centralitzat de contractació del CSSC, els anys 2010, 2011 i 2012 l'ICO va convocar diversos procediments negociats sense publicitat amb les entitats homologades, mitjançant els quals va adjudicar els contractes derivats per al subministrament de productes farmacèutics inclosos en l'acord marc esmentat. Posteriorment, el 30 de juny del 2013 l'Institut va aprovar la pròrroga d'aquests contractes per un període des de l'1 de juliol del 2013 fins a l'adjudicació del corresponent contracte derivat del nou acord marc iniciat pel CSSC. Aquestes darreres pròrrogues no estaven previstes en les clàusules de l'acord marc, en contra el que disposa l'article 182 de la Llei 30/2007, del 30 d'octubre, de contractes del sector públic (LCSP).

Tanmateix, d'acord amb les explicacions formulades per l'ICO, aquesta situació, fora de l'empara legal de la normativa de contractació, cal entendre-la en un context de paralització per part del CSSC dels procediments iniciats per a l'adjudicació de nous acords marc, com a conseqüència de les diverses impugnacions que els licitadors van presentar davant del Tribunal de Contractes del Sector Públic.

En tots aquests casos s'haurien d'haver tramitat noves licitacions, excepte que es tractés de compres menors efectuades als mateixos proveïdors d'altres tipus de productes.

2.8.1. Contractació d'obres

En el període 2011-2014, l'ICO va adjudicar setze contractes per a l'execució d'obres, per un total de 4,91 M€, set dels quals han estat fiscalitzats:

Quadre 19. Contractes d'obres. Període 2011-2014

Id.	Procediment	Concepte	Proveïdor	Data del contracte	Import adjudicat
1	Obert	Obres per a la restauració de les cobertes del recinte hospitalari Hospital Duran i Reynals – Fase I	Copisa Constructora Pirenaica, SA	16.08.2011	410.892
2	Negociat sense publicitat	Obra de reforçament del forjat de Farmàcia	REHAC, SA, Rehabilitación y Conservación	19.10.2011	140.489
3	Obert	Obres del Laboratori d'Epidemiologia de l'Hospital Duran i Reynals	REHAC, SA, Rehabilitación y Conservación	31.12.2011	481.709
4	Obert	Obres per a la construcció dels forjats fase II de la planta 1a de l'Hospital Duran i Reynals	REHAC, SA, Rehabilitación y Conservación	20.07.2012	277.475
5	Negociat sense publicitat	Obres d'adequació del sistema de climatització Laboratori Recerca Translacional de l'Hospital Duran i Reynals	Dalkia Catalunya, SA (després Veolia Serveis Catalunya, SA)	01.12.2013	99.967
6	Obert	Obres per a la construcció i instal·lació de la nova Farmàcia ICO Hospitalet	UTE Atrian Technical Services, SA, i Serveis, Obres i Manteniment, SL	17.03.2014	1.325.694
7	Negociat sense publicitat	Obres d'adequació del sistema de climatització de Radioteràpia	Atrian Technical Services, SAU	11.08.2014	136.125
Total					2.872.350

Imports en euros, IVA inclòs.

Font: Elaborat per la Sindicatura a partir de les dades dels expedients de contractació de l'Institut Català d'Oncologia.

De la fiscalització d'aquests contractes es posen de manifest les observacions següents:

a) Valor de les ofertes

D'acord amb els criteris d'adjudicació que consten en els plecs administratius particulars del contracte 3, la proposició feta per l'empresa adjudicatària de les obres presentava

valors presumptament anormals o desproporcionats. Tanmateix, l'entitat no va tramitar el preceptiu procediment contradictori previst en l'article 152 del TRLCSP.

Correspon al poder adjudicador concedir un tràmit d'audiència al licitador perquè aquest justifiqui la viabilitat de la seva oferta, indicant les condicions en què aquesta oferta es desenvoluparà, l'estalvi que comportaria, les solucions tècniques adoptades, si escau, i les condicions favorables de què disposa per a executar la prestació.¹¹

b) Publicació de les adjudicacions

La Sindicatura no té constància que l'ICO publicués en els diaris oficials la formalització dels contractes 1 i 3, en contra del que s'estableix en l'article 154 del TRLCSP.

c) Execució de les obres

En quatre dels contractes fiscalitzats (expedients 1, 2, 3, i 4) l'execució de les obres adjudicades va finalitzar amb una demora entre un mes i mig i cinc mesos, segons el cas. El termini d'execució d'aquestes obres era un dels criteris de valoració en la licitació i va esdevenir clàusula contractual.

En els expedients d'aquestes contractacions no queda sempre prou acreditat que els endarreriments fossin per causes imputables a l'ICO. Tanmateix, en cap cas l'òrgan de contractació va aplicar les penalitats previstes en els plecs de condicions.

L'execució de les obres en el termini previst i amb el ritme adequat d'execució de les diverses unitats és un requeriment exigible objectivament a partir de les condicions que van regir la licitació, i a les quals es va comprometre l'empresa adjudicatària.

d) Obres per a la construcció i instal·lació de la nova farmàcia

Per resolució del Consell d'Administració de 20 de febrer del 2014, l'entitat va adjudicar les obres per a la construcció, instal·lacions i equipament fix de la nova farmàcia al centre ICO de l'Hospitalet, per 1,33 M€ i un termini d'execució de cinc mesos (expedient 6).

L'empresa adjudicatària havia inclòs en la seva proposta una reducció del termini d'execució previst en la licitació. Tanmateix, el mes d'abril del 2014, quan finalitzava el termini de contracte, va sol·licitar una pròrroga de tres mesos més per ampliar diversos espais, però no es va tramitar cap modificació de les condicions inicials del contracte.

La recepció de les obres amb reserves per repassos pendents es va signar el 27 de gener del 2015, amb cinc mesos de demora respecte al termini previst. El mes de juny del 2015,

11. Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea del 29 de març del 2012, i resolucions del Tribunal Català de Contractes de 8 d'abril del 2014 i 26 de maig del 2015, entre altres.

l'òrgan de contractació va aprovar un projecte complementari de les obres, de 96.195 €, IVA inclòs, i un termini d'execució de dos mesos.

El mes de novembre del 2015 ambdues parts van formalitzar la recepció definitiva de les obres, un cop finalitzats els repassos pendents. La liquidació final de les obres es va aprovar el mateix mes, amb un increment del 9,9% sobre el preu de contracte. La seva aprovació es va fer, per tant, deu mesos després de l'acta de recepció de les obres, més enllà del termini de tres mesos que estableix l'article 235.1 del TRLCSP.

D'altra banda, l'anàlisi de les partides incloses en el certificat final de les obres posa de manifest el pagament de conceptes per l'execució d'unitats noves (i preus nous), modificacions que no es corresponien amb les previstes en el Plec de clàusules administratives ni en el quadre de característiques, ni amb les previstes en l'article 107.1 del TRLCSP. Tampoc estaven previstes en el projecte executiu inicial. Tanmateix, si es donessin les circumstàncies previstes en l'article 171 del TRLCSP, s'haurien d'haver adjudicat aquestes obres complementàries mitjançant el procediment negociat.¹²

Per altra banda, la liquidació final de les obres inclou una partida no prevista en el preu de licitació per despeses de control de qualitat que corresponen a assajos previs preceptius, per la qual cosa convindria haver-los inclòs en el projecte executiu inicial.

2.8.2. Contractació de subministraments

En el període fiscalitzat l'ICO va tramitar un total de vuitanta-cinc expedients de subministraments, adjudicats per 26,92 M€. Els subministraments contractats inclouen fàrmacs, equips assistencials, equips informàtics i material, dispositius i instrumental necessari per a l'activitat assistencial.

La relació de les licitacions de subministraments fiscalitzades es presenta en el quadre següent, i correspon a dinou expedients adjudicats per un total de 14,66 M€:

Quadre 20. Contractes de subministrament. Període 2011-2014

Id.	Procediment	Concepte	Proveïdor	Data del contracte	Import adjudicat
1	Negociat sense publicitat	Subministrament de kits de captura d'híbrids ICO Hospitalet	Qiagen Iberia, SL	03.01.2011	334.400
2	Negociat sense publicitat	Subministrament d'un equip de seqüenciació massiva per al Programa de càncer hereditari	Roche Diagnòstics, SLU	07.02.2011	113.280
3	Obert	Subministrament de dos mamògrafs digitals	Fujifilm España, SA	16.02.2011	329.400

12. Text modificat per tal de completar l'observació realitzada, arran de l'al·legació 8 presentada per l'ICO.

Id.	Procediment	Concepte	Proveïdor	Data del contracte	Import adjudicat
4	Negociat sense publicitat	Subministrament de l'actualització de mòduls de planificació avançada i nous aplicadors	Nucletron, SA	01.07.2011	185.000
5	Negociat sense publicitat	Subministrament d'un sistema de video-conferència per a l'ICO	Impala Network Solutions, SL	06.07.2011	60.469
6	Negociat sense publicitat	Subministrament de Gefitinib per als tres centres de l'ICO	Astrazeneca Farmacéutica Spain, SA	11.07.2011	747.726
7	Negociat sense publicitat	Subministrament de diversos fàrmacs per a l'ICO Hospitalet	Roche Farma, SA Baxter, SA Genzyme, SLU Bayer Hispania, SA Smith & Nephew, SAU B Braun Medical, SA Norgine de España, SA Alexion Pharma, SA Celgene, SL Pierre Fabré Ibérica, SA Italfarmaco, SA Pharma Mar, SA	23.09.2011	5.730.769 2.321 3.472 49.237 22.675 2.396 2.446 9.496 888.576 4.406.925 13.362 36.188 293.677
8	Negociat sense publicitat	Subministrament d'equipament de radiologia digital	EMSOR, SA	03.10.2011	59.318
9	Negociat sense publicitat	Subministrament de llenceria	Barna Import Mèdica, SA	16.04.2012	66.592
10	Negociat sense publicitat	Instal·lació de refrigeració i congelació per al Laboratori d'Epidemiologia de l'Hospital Duran i Reynals	Grupo Taper, SA	21.06.2012	65.962
11	Obert	Subministrament mitjançant arrendament amb opció de compra d'un accelerador lineal per a l'ICO Badalona	Varian Medical Systems Ibérica, SL	03.08.2012	3.265.002
12	Negociat sense publicitat	Subministrament de Capecitabina per als tres centres de l'ICO	Atrian Technical Services, SAU	31.10.2012	368.205
13	Negociat sense publicitat	Subministrament d'Abiraterona per als tres centres de l'ICO	Janssen Cilag, SA	31.10.2012	406.370
14	Negociat sense publicitat (derivat d'acord marc)	Subministrament d'energia elèctrica	Endesa Energia, SAU	01.01.2013	1.687.108
15	Negociat sense publicitat	Subministrament de material informàtic als tres centres de l'ICO	Servicios Informática, SA	10.01.2013	27.649
16	Obert	Subministrament d'un arc quirúrgic per a l'ICO Badalona	Philips Ibérica, SAU	11.10.2013	148.940
17	Negociat sense publicitat	Subministrament de 8 llicències Centricity ICO-Girona	General Electric Healthcare España, SAU	02.12.2013	59.000
18	Negociat sense publicitat	Subministrament de 2 respiradors ICO Girona	General Electric Healthcare España, SAU	02.12.2013	65.450
19	Obert	Subministrament d'equipament per a la nova farmàcia de l'ICO Hospitalet (magatzem automatitzat i aparells per a la robotització de la preparació de citostàtics)	Palex Medical, SAU	30.09.2014	941.600
Total					14.662.242

Imports en euros, IVA inclòs.

Font: Elaborat per la Sindicatura a partir de les dades dels expedients de contractació de l'Institut Català d'Oncologia.

De la fiscalització dels expedients de la mostra es fan les observacions següents:

a) Competència efectiva

El plec de prescripcions tècniques del concurs per a l'adjudicació del contracte de subministrament d'equipaments per a la nova farmàcia per procediment obert i sotmès a regulació harmonitzada (expedient 19), exigia un ampli conjunt de requisits tècnics mínims imprescindibles que, en cas d'incompliment d'algun d'ells, suposava l'exclusió del licitador. La Sindicatura considera que aquesta relació exhaustiva de requeriments tècnics podria haver dificultat la presentació d'altres empreses. A la licitació s'hi va presentar un únic oferent.

b) Competència orgànica

La direcció de l'entitat va aprovar les resolucions d'adjudicació de diversos contractes de subministrament (expedients 11, 13 i 16). D'acord amb els poders atorgats pel Consell d'Administració, el 22 de setembre del 2011 (vegeu l'apartat 2.8) la direcció de l'entitat no tenia competències per adjudicar contractes per import superior al procediment negociat.

En el cas dels expedients 11 i 16, el Consell d'Administració va ratificar els acords presos per la direcció de l'entitat posteriorment, un cop subscrits els corresponents contractes, convalidació que va tenir com a efecte l'eliminació del vici d'incompetència dels actes dictats.

En el cas del subministrament de fàrmacs (expedient 13), el termini que consta en el contracte subscrit el mes d'octubre del 2012 és de dotze mesos, mentre que el quadre de característiques de la licitació i el certificat de crèdit expedit preveïen un termini de subministrament de sis mesos. El mes de novembre del 2013 l'entitat va formalitzar una pròrroga del contracte, d'1.000.000€ i una vigència prevista fins al 31 de desembre del 2014. Tanmateix, el Consell d'Administració havia aprovat aquesta pròrroga per un import inferior, 162.808€, mentre que el termini màxim de pròrroga que corresponia, d'acord amb el que disposaven els plecs de condicions, era de sis mesos.¹³

c) Procediment d'adjudicació

La contractació de subministraments de fàrmacs (expedient 7) provenen de lots que van quedar deserts en els acords marc corresponents i l'ICO en va adjudicar el subministrament mitjançant el procediment negociat per exclusivitat, per un import conjunt de 5,74 M€.

13. D'acord amb els resultats obtinguts en la conciliació entre els imports globals contractats i facturats que es presenta en l'apartat 2.8.c de l'informe, el proveïdor d'aquest contracte presentava una desviació en la despesa facturada a l'ICO de 2,95 M€ per sobre dels volums contractats i vigents en l'exercici 2014.

L'ICO no va motivar l'adjudicació per exclusivitat i, sempre que no s'haguessin donat els supòsits dels articles 154 i 158 de la LCSP, calia que hagués sotmès aquestes licitacions a procediments de concurrència.

d) Execució del contracte

L'adjudicatari exclusiu del contracte de subministrament de kits de captura d'híbrids al centre de l'ICO a l'Hospitalet de Llobregat (expedient 1) va facturar 179.220€ per aquest subministrament durant el segon semestre del 2013 i 479.331€ durant l'exercici 2014, període en el qual s'havia exhaurit el termini de vigència del contracte i de les pròrrogues previstes en la licitació.

e) Aspectes formals

Les garanties definitives corresponents a quatre contractes fiscalitzats (expedients 2, 4, 6 i 14) van ser dipositades pel corresponent adjudicatari amb posterioritat a la formalització del contracte, en contra del que disposaven els plecs de condicions particulars d'aquests procediments i la normativa de contractació pública.

D'altra banda, la Sindicatura no té constància que la formalització de dos dels contractes fiscalitzats (expedients 16 i 19) fos publicada en els diaris oficials (BOE i DOUE per a l'expedient 19), en contra del que determina l'article 154 del TRLCSP. El segon d'ells, requeria també publicitat al *Diari Oficial de la Unió Europea*, perquè estava subjecte a regulació harmonitzada.

2.8.3. Contractació de serveis

L'ICO va formalitzar en el període fiscalitzat un total de vuitanta-cinc contractes de serveis per 21,73 M€.

El quadre següent inclou la relació de les vint licitacions de serveis incloses en la mostra de contractes fiscalitzats, quatre d'ells d'import superior als llindars comunitaris. Els serveis contractats inclouen alimentació de pacients, neteja, manteniment i eficiència energètica i manteniment d'equips assistencials i aplicacions informàtiques, entre altres:

Quadre 21. Contractes de serveis. Període 2011-2014

Id.	Procediment	Concepte	Proveïdor	Data del contracte	Import adjudicat
1	Obert	Servei d'alimentació dels pacients, dels treballadors, cafeteria i explotació del bar de l'Hospital Duran i Reynals	Catering Arcasa, SL	01.07.2011	2.737.140
2	Negociat sense publicitat	Servei d'assessorament jurídic laboral	Bufet Vallbé, SLP	16.07.2011	31.152

Id.	Procediment	Concepte	Proveïdor	Data del contracte	Import adjudicat
3	Negociat sense publicitat	Servei d'assessorament civil, mercantil i administratiu	Gabinet Jurídic Francesc José Maria, SLP	16.07.2011	42.480
4	Negociat sense publicitat	Servei de contractació de tècnic superior en desenvolupament i aplicació de projectes de construcció	Agefred Servicio, SA	01.09.2011	46.188
5	Obert	Servei de neteja dos centres: ICO-Hospitalet i ICO-Girona	ISS Facility Services, SAU Instituto de Gestión Sanitaria, SA	31.12.2011	6.676.306 6.381.654 294.652
6	Negociat sense publicitat	Servei de gestió i assistència de viatges per al personal de l'ICO	Viajes El Corte Inglés, SA	03.01.2012	125.000
7	Negociat sense publicitat	Servei adaptatiu i evolutiu del quadre de comandament corporatiu	Deloitte, SL	24.01.2012	120.000
8	Negociat sense publicitat	Servei de manteniment del SAP Econòmic Financer	Informática El Corte Inglés, SA	01.02.2012	120.000
9	Negociat sense publicitat	Servei adaptatiu i evolutiu ACMA	Tecnos Ingeniería del Software, SL	13.02.2012	46.020
10	Contracte menor	Programa de revisió i anàlisi dels procediments de serveis generals sobre la gestió dels manteniments i obres de l'Hospital Duran i Reynals	Integrated Investments & Projects Management, SL	18.06.2012	17.700
11	Negociat sense publicitat	Servei de diagnòstic de càncer de mama	Ferrer Incode, SL	15.11.2012	232.320
12	Negociat sense publicitat	Servei de manteniment de la Xarxa Aria de l'ICO	Varian Medical Systems Ibérica, SL	12.12.2012	1.212.178
13	Negociat sense publicitat	Servei de manteniment d'acceleradors, ICO Badalona	Varian Medical Systems Ibérica, SL	01.03.2013	141.087
14	Negociat sense publicitat	Servei d'assessorament jurídic laboral	Bufet Vallbé, SLP	16.07.2013	28.750
15	Negociat sense publicitat	Servei d'assessorament civil, mercantil i administratiu	Gabinet Jurídic Francesc José Maria, SLP	16.07.2013	42.350
16	Negociat sense publicitat	Servei de millora del programa de gestió de la Unitat d'Investigació (UIC)	Astro Servicios Informáticos, SL	01.09.2013	38.115
17	Negociat sense publicitat	Servei de manteniment accelerador lineal Trilogy per el Servei de radioteràpia ICO-Hospitalet	Varian Medical Systems Ibérica, SL	28.02.2014	233.417
18	Obert	Servei de microinformàtica per l'ICO Hospitalet	Altran Innovación, SLU	01.07.2014	72.600
19	Obert	Servei de manteniment i eficiència energètica de l'ICO	Dalkia Catalunya, SA (després Veolia Serveis Catalunya, SA)	01.10.2014	4.029.587
20	Obert	Servei de manteniment del programari de gestió i procés de quimioteràpia	Aplicaciones y Tratamientos de Sistemas, SA	01.12.2014	180.290
Total					16.172.679

Imports en euros, IVA inclòs.

Font: Elaborat per la Sindicatura a partir de les dades dels expedients de contractació de l'Institut Català d'Oncologia.

D'acord amb els poders atorgats pel Consell d'Administració de l'entitat el 22 de setembre del 2011 (vegeu l'apartat 2.8), la direcció de l'entitat no tenia competències per aprovar les resolucions d'adjudicació dels contractes de servei 5 i 7 de la mostra fiscalitzada.

No obstant això, el Consell d'Administració va ratificar els acords inclosos en aquestes resolucions amb posterioritat a la seva formalització contractual, i va tenir com a efecte l'eliminació del vici d'incompetència.

De la fiscalització dels expedients de la mostra seleccionada es fan les observacions següents:

a) Servei d'assessorament jurídic

L'any 2011, l'ICO va licitar els serveis d'assessorament jurídic de l'entitat mitjançant la tramitació de dos procediments negociats sense publicitat per raó de la quantia (expedients 2 i 3). L'any 2013 va tramitar de nou aquest servei també mitjançant dos procediments negociats sense publicitat per raó de la quantia (expedients 14 i 15).

Tanmateix, les dues licitacions del servei d'assessorament jurídic civil, mercantil i administratiu (expedients 3 i 15) no complien el requisit per a poder-se tramitar mitjançant el procediment negociat sense publicitat, atès que el valor estimat del contracte, calculat d'acord amb el que determina l'article 76 de la LCSP, vigent l'any 2011, i l'article 88 del TRLCSP, vigent l'any 2013, és a dir, l'import, IVA exclòs, del període licitat més el de la possible pròrroga, superava el llindar dels 60.000 €. Per tant, la licitació d'aquest servei s'hauria d'haver efectuat mitjançant un procediment amb publicitat.

D'altra banda, atès que els serveis d'assessorament jurídic es van mantenir contractats al llarg dels quatre anys fiscalitzats, de forma continuada, caldria haver previst la licitació d'aquests serveis per un període més llarg i, per tant, atès el valor estimat de contracte obtingut, els dos serveis s'haurien d'haver licitat mitjançant un procediment amb publicitat.¹⁴

Aquestes incidències relacionades amb l'objecte contractual, els imports i les dates dels expedients suposen un incompliment del que establia l'article 74, apartat 2 de la LCSP i, per tant, es considera que hi ha un fraccionament indegut dels contractes.

Pel que fa a les empreses invitades a presentar ofertes l'any 2011 per a l'assessorament laboral, l'ICO només va invitar el gabinet que va ser adjudicatari del servei i el gabinet al qual va adjudicar el servei d'assessorament civil, mercantil i administratiu. Pel que fa a l'assessorament civil, mercantil i administratiu, va invitar el gabinet jurídic adjudicatari del servei, el gabinet adjudicatari de l'altre servei jurídic licitat, que no va presentar cap oferta,

14. Informe 14/2014, del 22 de juliol, de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya, entre d'altres.

i un tercer gabinet que va presentar una oferta per sobre del preu de licitació. Ambdós contractes es van formalitzar amb anterioritat a la corresponent Resolució d'adjudicació.

Pel que fa a les licitacions de l'any 2013, els dos contractes d'assessorament jurídic es van formalitzar amb anterioritat a l'inici del procediment negociat. En els dos expedients hi consta que, després de la signatura del contracte, es van invitar tres empreses, les dues que van signar els corresponents contractes, que van declinar fer oferta per al servei de què no eren les adjudicatàries, i un tercer gabinet jurídic, que no va presentar cap oferta.

Així, doncs, l'anàlisi d'aquestes contractacions posa de manifest que l'ICO no va fomentar una autèntica concurrència en cap d'aquests casos. Cal tenir en compte que no es tracta simplement d'un compliment formal, sinó que la correcta aplicació de la Llei s'ha de traduir en una efectiva competència entre els oferents.

Per altra banda, en el segon semestre de l'any 2011 l'adjudicatari del servei d'assessorament jurídic laboral va facturar a l'ICO 20.347 €, fora del preu de contracte. La Sindicatura considera que almenys el 50% d'aquestes despeses eren susceptibles d'incloure's en l'objecte del contracte (expedient 2).

b) Ús del procediment negociat per exclusivitat

La fiscalització realitzada ha posat de manifest un ús freqüent del procediment negociat sense publicitat per raó d'exclusivitat.

Mitjançant aquest procediment l'ICO va adjudicar els contractes per a la prestació dels serveis d'assistència tècnica i manteniment integral d'equips assistencials i d'aplicacions informàtiques al mateix empresari que va subministrar els equips que requereixen els serveis contractats, adduint raons d'exclusivitat tècnica.

L'ICO no va motivar l'adjudicació per exclusivitat i, sempre que no s'haguessin donat els supòsits dels articles 170 i 174 del TRLCSP, calia que hagués sotmès aquestes licitacions a processos amb concurrència.

c) Modificació de les condicions essencials de l'adjudicació

El mes de desembre del 2011, l'ICO va adjudicar el servei de neteja de les seves dependències als centres de l'Hospital Duran i Reynals, a l'Hospitalet de Llobregat (lot 1), i a l'Hospital Josep Trueta, a Girona (lot 2), per un termini de quatre anys amb possibilitat de pròrroga. El lot 1 va ser adjudicat per 6.381.654 €, i el lot 2, per 294.652 € (contracte 5).

Durant la seva vigència (2012-2015) el contracte va tenir cinc modificacions, per ampliacions del servei en els dos centres. En conjunt, les ampliacions del lot 1 representen el 8,8% dels imports inicials adjudicats i les ampliacions del lot 2 el 17,6%.

Tot i que el Plec de prescripcions administratives preveia modificacions, ni el Plec ni el quadre de característiques no concretaven el tipus de modificacions, i aquestes no es corresponien amb les establertes en l'article 92 *quater* de la LCSP. Per tant, les modificacions dels dos lots no es podien haver tramitat.

d) Contractació derivada d'acord marc

El mes de juliol del 2011 l'Institut va aprovar la incoació d'un procediment negociat sense publicitat per a la contractació del servei de gestió i assistència de viatges per al seu personal, derivat de l'Acord marc adjudicat per la Comissió Central de Subministraments de la Generalitat el mes de juny del mateix any (contracte 6).

En l'expedient fiscalitzat no hi ha constància que la selecció de l'empresa adjudicatària del contracte derivat es fes d'acord amb les condicions tècniques i econòmiques que establia el Plec de condicions de l'Acord marc.

e) Estudis i dictàmens

El mes de juny del 2012, l'ICO va adjudicar la revisió i l'anàlisi dels procediments per a la gestió dels serveis de manteniment i gestió d'obres, amb una contraprestació prevista de 17.700 € (contracte 10).

En l'expedient no hi consta la justificació motivada de la conveniència de contractar aquest estudi, ni que, un cop lliurat, fos sotmès a l'avaluació de qualitat i utilitat, en compliment de l'Acord de Govern del 9 de desembre del 2009 pel qual s'estableix el protocol d'actuació en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic en relació amb la contractació d'estudis i dictàmens.¹⁵

f) Preu del contracte

Els adjudicataris dels contractes 5, 6 i 11 van facturar a l'ICO un import superior al preu adjudicat per la prestació dels seus serveis.

En el cas de l'adjudicatari del lot 2 del servei de neteja de les instal·lacions de l'ICO a l'Hospital Josep Trueta de Girona, l'adjudicatari va facturar durant el període fiscalitzat 694.011 € per sobre del preu del contracte, incloses les ampliacions tramitades (contracte 5).

L'any 2014 l'ICO va satisfer a l'empresa prestadora del servei de gestió i assistència de viatges per al personal, per 62.939 €, sense suport de cap contracte vigent, atès que havia finalitzat la vigència de l'acord marc al qual estava adherida l'entitat (contracte 6).

15. Les directrius d'aquest acord van ser posteriorment desenvolupades mitjançant les Instruccions del 22 de febrer del 2010, de la Secretaria General del Departament d'Economia i Finances.

L'adjudicatari del servei per a la realització de proves de diagnòstic de càncer de mama (contracte 11) va prestar el servei durant l'any 2014 –quan la vigència del contracte s'havia exhaurit– servei pel qual va facturar a l'ICO 134.950 €.

g) Formalització i garanties

En cinc dels expedients de la mostra fiscalitzada (contractes 8, 9, 11, 13 i 17), a més dels quatre contractes d'assessorament jurídic analitzats en l'observació a, l'inici de la prestació del servei es va produir abans de la formalització del contracte.

Per altra banda, la garantia definitiva corresponent als contractes 5, 7, 8, 12, 11 i 13 va ser dipositada per l'adjudicatari amb posterioritat a la formalització del contracte, en contra dels plecs de condicions particulars d'aquests procediments de contractació i la normativa de contractació pública.

En l'expedient de l'adjudicació del servei de neteja (contracte 5), no hi ha constància que s'exigís als adjudicataris l'import corresponent al reajustament de la garantia definitiva per les cinc ampliacions de contracte que es van tramitar, en contra de l'article 87 de la LCSP. L'import que els dos adjudicataris del servei haurien d'haver dipositat per al conjunt de les modificacions tramitades és de 26.010 €.

Així mateix, no hi ha constància que la formalització d'aquest contracte, subjecte a regulació harmonitzada, fos sotmesa a la publicitat preceptiva en el BOE i el DOUE com requereix l'article 138 de la LCSP.

2.8.3.1. Servei de manteniment i gestió energètica eficient als edificis de l'Hospital Duran i Reynals

El mes d'octubre del 2014 l'ICO va adjudicar el servei de manteniment i gestió energètica eficient de les instal·lacions i els edificis de l'entitat¹⁶ per 4,03M€ (dels quals 3,15M€ corresponien a les quotes de manteniment i els 0,88M€ restants, a les quotes d'eficiència energètica), i un termini de quatre anys, amb possibilitat de pròrroga, a iniciar el mes de novembre del 2014 (contracte 19).

Les quotes d'eficiència energètica retribuïen les inversions realitzades per l'empresa adjudicatària per aconseguir l'objectiu d'estalvi energètic. L'obligació de l'adjudicatari d'obtenir

16. Aquest contracte té naturalesa administrativa especial i inclou, a més del manteniment de les instal·lacions i els edificis, unes prestacions que tenen a veure amb la gestió eficient de l'energia que es consumeix –electricitat i gas– i de l'aigua de consum per a totes les necessitats. En aquest sentit, l'ICO es va proposar una disminució de consums energètics del 10%, l'any 2014; del 15%, l'any 2015, i del 20%, els anys 2016-2019, sobre la base dels consums de l'any 2013.

un estalvi energètic mínim es va establir com a condició especial d'execució del contracte en el quadre de característiques i en els plecs tècnics de la licitació.

Per altra banda, el plec de condicions particulars del concurs i el mateix contracte establien un termini màxim de sis mesos des de la signatura del contracte, per a la incorporació i actualització de les instal·lacions energètiques de l'ICO per part de l'adjudicatari. En funció d'això, el contracte incloïa una clàusula per a la implementació d'aquestes mesures durant el període del novembre del 2014 a l'1 de maig del 2015.

De la fiscalització d'aquest contracte es fan les observacions següents:

a) Modificació de condicions essencials de la licitació

L'adjudicatari del contracte no va complir el termini de sis mesos per implementar les mesures d'estalvi energètic, per això l'ICO va modificar aquest termini i el va ampliar en quatre mesos més. Com a conseqüència, va haver de modificar també el calendari pluriennal de facturació, de manera que l'inici de la primera anualitat es va traslladar al mes de març del 2015, cinc mesos més tard del que s'havia previst.

A parer de la Sindicatura, aquests canvis van modificar les condicions essencials de la licitació i l'adjudicació, i, d'acord amb l'article 107 del TRLCSP aquestes modificacions no s'haurien d'haver tramitat i s'hauria hagut de fer una nova licitació.

Una altra conseqüència de l'incompliment per part del contractista és que no es van assolir les quotes d'estalvi energètic compromeses en el contracte. Tanmateix, l'ICO va decidir no aplicar les penalitats que els plecs de condicions preveïen per l'incompliment del termini d'implementació de les mesures prèvies, d'una banda, i per l'incompliment de les quotes d'eficiència energètica, de l'altra, ambdues condicions especials d'execució del contracte.

b) Vigència del contracte anterior

L'any 2009 l'ICO va adjudicar a la mateixa empresa adjudicatària del contracte analitzat el servei de manteniment integral de l'Hospital, la vigència del qual, un cop esgotades les pròrrogues que preveia el contracte, finalitzava el 17 d'octubre del 2013, de manera que durant el període comprès entre aquesta data i l'entrada en vigor del nou contracte, l'1 d'octubre del 2014, el servei es va continuar prestant fora de la vigència del contracte. Durant aquest període, l'empresa va facturar a l'ICO 694.880 €.

2.8.3.2. Servei de restauració

El mes de juny del 2011 l'Institut va adjudicar el contracte administratiu especial que incloïa el servei de restauració dels pacients ingressats, l'alimentació dels treballadors, el servei

de cafeteria i explotació del quiosc bar de l'Hospital Duran i Reynals de l'Hospitalet de Llobregat a la mateixa empresa que prestava el servei, per 2,74 M€, i un termini d'execució de tres anys i sis mesos, amb finalització el 31 de desembre del 2014, susceptible de pròrrogues anuals. El cànon fix que l'empresari hauria d'abonar a l'ICO per l'explotació del servei es va establir en 36.000 € anuals (contracte 1).

D'acord amb els plecs de la licitació, l'empresa adjudicatària havia de realitzar la gestió integral dels serveis objecte del contracte i garantir-ne el servei durant tots els dies de l'any.

D'altra banda, un dels requisits establerts en el plec tècnic era la realització per part de l'adjudicatari d'inversions en la construcció d'una cafeteria nova d'ús públic a l'Hospital Duran i Reynals, per un import màxim de 80.000 €, IVA inclòs. L'amortització d'aquestes inversions havia de finalitzar com a màxim el 31 de desembre del 2015.

De la fiscalització d'aquest expedient es fan les observacions següents:

a) Criteris d'adjudicació del concurs

L'informe emès per valorar les ofertes tècniques presentades pels licitadors del concurs va introduir ponderacions parcials dels criteris d'adjudicació del concurs, susceptibles de judici de valor, que no estaven explícitament previstes en els plecs. Entre aquestes ponderacions va assignar puntuacions parcials a les millores presentades per les empreses, si bé els plecs no indicaven prèviament els requisits, els límits, les modalitats i les característiques per permetessin identificar-les suficientment, en contra del que requereix la normativa de contractació.

La proposta de millores que va presentar l'empresa adjudicatària del servei en la seva oferta va obtenir la millor puntuació entre els licitadors. Aquesta proposta consistia, sense cost per a l'ICO, en l'adequació i reforma de l'espai de la cafeteria del públic i del personal, valorada en 175.000 €, amb un termini d'amortització de deu anys, amb finalització l'any 2021. Aquesta millora va ser incorporada com a annex al contracte per la Direcció General el gener del 2012, amb un cost econòmic de 180.000 €.

L'Institut no ha activat el cost de les obres realitzades per l'empresa adjudicatària en l'immobilitzat.

b) ¹⁷

17. Observació suprimida arran de la documentació aportada per l'ICO en el tràmit d'al·legacions.

c) Modificació de les condicions del contracte

El mes de juliol del 2013 la Direcció General de l'ICO va aprovar el tancament del quiosc bar durant determinats períodes anuals, atès que la seva explotació era deficitària, i no aplicar l'increment de l'IPC en les pensions alimentàries dels malalts. Aquestes mesures havien de suposar, en el primer cas, un estalvi aproximat per a l'adjudicatari de 6.000 €, i en el segon cas, un estalvi estimat per a l'ICO de 6.283 €, de manera que l'impacte en el pressupost de gestió del centre quedava compensat.¹⁸

Posteriorment, d'acord amb la documentació que consta en l'expedient, l'ICO va argumentar l'aplicació de la disposició transitòria segona de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives i financeres i del sector públic, per retirar la subvenció sobre el preu dels menús servits al personal que abonava directament a l'empresa adjudicatària. Tanmateix el preu pagat pels treballadors no es va variar. En compensació pels ingressos no percebuts per l'eliminació d'aquests ajuts en els anys 2014 i 2015, l'ICO va pactar amb l'adjudicatari el pagament d'unes quantitats (bestretes), fins a un màxim anual de 120.000 €, més IVA, a regularitzar en la liquidació del contracte, si corresponia.

Basant-se en aquest acord, l'ICO va pagar a l'adjudicatari del servei 132.000 €, l'any 2014, 132.000 €, l'any 2015, i 11.000 €, el mes de gener del 2016. El mes de febrer del 2016, quan es va liquidar el contracte, es va determinar que no restava cap quantitat pendent, a favor o en contra de l'ICO, derivada del pagament de les quanties anuals compensatòries.

Per altra banda, cap de les mesures esmentades no es poden entendre vinculades a les circumstàncies a què fa referència l'apartat 1 de l'article 92 *quater* de la LCSP,¹⁹ on s'estableixen els requisits per a la tramitació de modificacions contractuals no previstes en la documentació que regeix la licitació, per la qual cosa les modificacions tramitades no eren procedents.

Cal tenir present que la referència a la disposició transitòria segona de la Llei 2/2014 feta per l'ICO per justificar aquesta operació és incorrecta, atès que els ajuts consistents en la rebaixa del preu que s'ofereix als treballadors en un determinat menjador o restaurant són percepcions derivades dels sistemes d'ajuts per al menjar del personal que van quedar desautoritzades per l'article 32.2 de la Llei 1/2014, del 27 de gener, de pressupostos de la Generalitat per al 2014. La disposició addicional quinzena de la mateixa Llei 1/2014 estableix expressament que aquell article era d'aplicació a les entitats del sector públic de la salut que es regeixen pel principi d'autonomia de gestió.

18. Paràgraf modificat arran de la documentació aportada per l'ICO en el tràmit d'al·legacions.

19. Actualment, article 107 del TRLCSP.

L'ICO hauria hagut de promoure una modificació del contracte amb la finalitat que els treballadors paguessin la totalitat del menú, tal com preveia la disposició addicional quinzena de la Llei 1/2014 esmentada.

d) Aspectes de tramitació

La Sindicatura no té constància que la formalització del contracte fos sotmesa al tràmit de publicitat en els diaris oficials BOE i DOUE, en contra dels plecs de condicions de la licitació i la normativa de contractació.

Així mateix, l'adjudicatari del servei va constituir la garantia definitiva amb posterioritat a la formalització del contracte.

L'addenda al contracte referent a les obres d'adequació i reforma de l'espai de la cafeteria del públic i del personal i les modificacions de les condicions econòmiques del contracte van ser aprovades per la Direcció General. La Sindicatura no té constància que aquests actes fossin ratificats per l'òrgan de contractació. D'acord amb l'article 63 de la Llei 30/1992, del 26 de novembre, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (al qual remet l'article 33 de la LCSP), aquests actes s'han de considerar anul·lables.

e) Vigència del contracte

L'empresa adjudicatària ja prestava el servei en els exercicis anteriors al del contracte fiscalitzat, en el marc d'un contracte adjudicat l'any 2007, la vigència del qual va finalitzar el 31 de desembre del 2010. L'empresa va continuar prestant el servei entre els mesos de gener i juny del 2011, quan va entrar en vigor el contracte fiscalitzat.

El termini del nou contracte va finalitzar el 31 de desembre del 2014, però l'empresa va continuar prestant el servei des de l'1 de gener del 2015 fins al 31 de gener del 2016, data en què es formalitzà amb aquesta mateixa empresa un nou contracte, adjudicat mitjançant la convocatòria d'un procediment obert. En l'expedient no hi ha constància que aquesta pròrroga fos formalitzada ni aprovada per l'òrgan de contractació.

Entre el període anterior i el posterior al contracte fiscalitzat, l'empresa va facturar a l'ICO, sense cap contracte vigent, al voltant d'1,10 M€.

2.9. PERSONAL

El personal de l'ICO manté amb l'entitat una relació subjecta a la normativa laboral. La regulació de les condicions laborals del personal durant el període fiscalitzat estava establerta en el marc del VII Conveni col·lectiu dels hospitals de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública i dels centres d'atenció primària concertats per al període 2005-2008, excepte el personal expressament exclòs del seu àmbit d'aplicació per l'article 2 (personal

d'alta direcció, professionals liberals, personal d'empreses subcontractades i personal en règim de formació).

D'acord amb la Llei 3/2012, del 6 de juliol, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral, el període d'ultraactivitat del Conveni de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública va finalitzar el mes de juliol del 2013. El 30 d'octubre del 2013 l'ICO va signar un pacte d'empresa que va regir el seu marc de relacions laborals fins al 31 de desembre del 2014.

El 18 de novembre del 2010 el Consell d'Administració de l'ICO va aprovar la plantilla orgànica i funcional de llocs de treball i el manual dels conceptes retributius per a l'exercici 2011.

Per tal d'ordenar les prestacions assistencials de l'oncologia a Catalunya, de manera que s'optimitzessin els recursos, l'ICO va incorporar a la seva plantilla diferent personal d'altres centres sanitaris. En aquest sentit, el Comitè de Direcció de l'ICS va acordar el mes de gener del 2012 el traspàs del personal del servei d'oncologia dels hospitals Germans Trias i Pujol de Badalona i Doctor Josep Trueta de Girona a l'ICO. Aquest traspàs va suposar un increment de noranta-vuit persones. D'altra banda l'ICO també va incorporar sis professionals procedents del servei d'oncohematologia del Consorci Sanitari Integral.

Durant l'any 2014 es van incorporar a l'ICO set professionals procedents dels serveis d'oncologia dels hospitals Joan XXIII de Tarragona i Verge de la Cinta de Tortosa, i quatre facultatius més de diferents hospitals comarcals.

El 31 de desembre del 2011, la plantilla contractada equivalent a temps complet va ser de nou-cents vuitanta-vuit treballadors, i el 31 de desembre del 2014, de mil noranta-nou treballadors, el que representa un increment de l'11,2%, principalment a causa de la incorporació de treballadors provinents de centres de l'ICS.

Quadre 22. Volum de plantilla contractada equivalent a temps complet. Exercicis 2011-2014

Grup professional	2011	2012	2013	2014	Variació 2011-2014 (%)
GP 0. Direcció	17	16	17	15	(11,8)
GP 1. Assistencial titulat de grau superior	259	265	273	279	7,7
GP 2. Assistencial titulat de grau mitjà	238	284	284	293	23,1
GP 3. Assistencial amb titulació de formació professional o tècnica	198	226	230	236	19,2
GP 4. Para-assistencial titulat de grau superior	72	68	70	72	-
GP 5. Para-assistencial titulat de grau mitjà	35	37	36	35	-
GP 6. Para-assistencial amb titulació de formació professional o tècnica	140	134	135	139	(0,7)
GP 7. Assistencial i para-assistencial sense titulació	28	28	28	29	3,6
Total	988	1.059	1.073	1.099	11,2

Font: Direcció de Persones de l'Institut Català d'Oncologia, període 2011-2014.

L'import total de la despesa de personal corresponent als exercicis fiscalitzats va ser de 50,09 M€, l'any 2011, de 51,82 M€, l'any 2012; de 51,36 M€, l'any 2013, i de 54,52 M€, l'any 2014, amb un increment del 8,9% en el període. El detall és el següent:

Quadre 23. Despesa de personal. Exercicis 2011-2014

Concepte	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Variació 2011-2014 (%)
Sous, salaris i assimilats	39.916.577	40.708.123	40.502.189	42.974.807	7,7
Indemnitzacions	41.376*	-	-	-	-
Càrregues socials	10.130.737	11.114.736	10.858.527	11.548.564	14,0
Total	50.088.689	51.822.861	51.360.716	54.523.371	8,9

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'ICO, període 2011-2014.

* Durant l'exercici 2011 es va pagar una indemnització de 34.308,41 €, amb càrrec a una provisió de l'exercici anterior i per tant no es reflecteix com a despesa en l'exercici 2011.

Els articles 68, 69 i 70 de la Llei 7/2011, del 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres, modificats posteriorment per la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, van regular, des de l'exercici 2011, un nou règim jurídic sobre la base de l'autonomia de gestió de les entitats que gestionen els serveis públics de salut, mitjançant el concert, tot i que, com preveuen els articles mencionats, la seva aplicació en els exercicis posteriors estaria condicionada al compliment de l'objectiu general pressupostari, entès com la no-desviació en negatiu del resultat pressupostari previst en el pressupost de la Generalitat.

La modificació més significativa d'aquest nou règim d'autonomia de gestió és l'exclusió d'aquestes entitats del compliment de la normativa de la Generalitat en matèria de personal a què estaven sotmeses. Tanmateix, això no exclou que aquestes entitats estiguin vinculades a la normativa bàsica que, en matèria de personal, dicti l'Estat.

Segons la Intervenció Adjunta per a la Seguretat Social, l'ICO va aconseguir equilibri pressupostari els exercicis 2011, 2013 i 2014, mentre que, en l'Informe de control financer de l'any 2012, publicat el 31 de març del 2014, la Intervenció Adjunta va posar de manifest que l'exercici 2012 l'ICO no va aconseguir l'equilibri pressupostari. Tanmateix la Intervenció no va dictar cap mesura a seguir per l'ICO l'exercici 2013, ni l'entitat la va establir per iniciativa pròpia, que l'obligués a no aplicar el règim d'autonomia de gestió. La fiscalització, per tant, s'ha basat en el compliment de la normativa de caràcter bàsic de l'Estat vigent en aquell període.

No va ser fins al 3 de juny del 2014 que la Secretaria General del Departament d'Economia i la Secretaria General del Departament de Salut van dictar unes Instruccions conjuntes per interpretar l'autonomia de gestió de les entitats del sector públic de salut de la Generalitat de Catalunya. Les instruccions estableixen un règim transitori per a l'any 2014, de manera que aquelles entitats que no complissin l'objectiu pressupostari havien de disposar d'un pla de reequilibri financer, perquè no els fos suspès el règim especial d'autonomia de gestió.

L'exercici 2013 l'ICO va aplicar la disposició addicional 71 de la Llei 2/2012, del 29 de juny, de pressupostos generals de l'Estat, que establí que la jornada de treball del personal del sector públic no podia ser inferior a 37,5 hores setmanals de treball efectiu de mitjana en còmput anual. L'octubre del 2013, aquesta nova jornada es va incorporar al pacte d'empresa 2013-2014.

Les lleis de pressupostos generals de l'Estat per als exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014, estableixen, amb caràcter de normativa bàsica, una taxa de reposició del personal fix màxima del 10% en el cas de les administracions públiques amb competències sanitàries.

Aquesta normativa també establí, amb caràcter bàsic, la possibilitat de contractar personal laboral temporal o funcionari interí per cobrir necessitats urgents i inajornables que afectessin serveis públics essencials. Tanmateix, no especificava quins eren aquells serveis públics essencials ni quin era l'òrgan competent per determinar-los. L'Acord del Govern de la Generalitat del 23 de desembre del 2013 va establir que per contractar personal laboral temporal i per nomenar personal interí era necessària l'autorització prèvia de la Comissió de retribucions i despeses de Personal del Consell per a l'Impuls i l'Ordrenació de la Reforma de l'Administració. No calia aquesta autorització quan la contractació temporal fos per substitucions o quan les contractacions corresponguessin a promocions o processos de mobilitat interna.

En els exercicis fiscalitzats l'ICO va complir les limitacions legals referents a la contractació de personal fix.

De la fiscalització d'aquesta àrea es posa de manifest l'observació següent:

Personal que presta serveis en altres centres

En el període 2011-2014 l'ICO tenia diverses persones contractades que prestaven serveis en altres entitats de l'àmbit de salut. Les entitats on prestaven el servei i el nombre de persones que es trobaven en aquesta situació durant el període fiscalitzat es mostren en el quadre següent.

Quadre 24. Personal en nòmina de l'ICO que presta serveis en altres entitats

Centres que no són de l'ICO on prestaven serveis	2011	2012	2013	2014
BIOPOL	1	-	-	-
Departament de Salut	3	3	3	4
Hospital Josep Trueta de Girona	4	5	5	5
Hospital de Bellvitge	10	10	10	11
Total de persones	18	18	18	20

Font: Departament de Persones de l'Institut Català d'Oncologia, període 2011-2014.

Pel que fa al cost d'aquesta cessió de personal, l'ICO obté una contraprestació econòmica del personal que treballa a l'Hospital Josep Trueta de Girona, mitjançant la liquidació anual del conveni entre l'ICO i aquest hospital de l'ICS i del personal que treballa a l'Hospital de Bellvitge, en part, mitjançant el conveni entre les dues entitats, i en part, mitjançant les clàusules addicionals del concert amb el CatSalut.

L'ICO no ha facilitat a la Sindicatura cap documentació que posi de manifest si existeix un conveni o una compensació econòmica pel cas del personal que presta serveis al Departament de Salut.

2.9.1. Retribucions

L'any 2011 el volum total de les retribucions del personal de l'ICO va ser de 40,05 M€, l'any 2012 de 40,13 M€, l'any 2013 de 43,62 M€, i l'any 2014 de 42,02 M€, la qual cosa representa un increment d'un 4,9% per aquest període.

Quadre 25. Despesa de personal per conceptes retributius

Epígraf	2011	2012	2013	2014	Variació 2011-2014 (%)
Sou base	14.950.825	15.932.016	15.961.749	16.376.503	9,5
Plus de conveni	11.427.776	12.252.367	12.433.458	12.851.852	12,5
Plus vinculació	423.436	475.164	519.473	563.238	33,0
Plus nocturnitat	231.228	347.447	343.770	349.842	51,3
Complement ICO	497.290	554.112	553.128	564.157	13,4
Complement transitori d'ajut a la manutenció	159.842	166.019	162.663	13.081	(91,8)
Desenvolupament professional	2.599.355	2.820.241	3.016.682	3.355.700	29,1
Complement responsabilitat	891.984	909.205	927.844	928.868	4,1
Complement atenció programada	1.072.055	1.127.582	1.137.684	1.185.596	10,6
Complement d'incentivació, promoció i desenvolupament professional (SIPDP)	661.025	696.376	713.863	748.808	13,3
Garantia antiguitat	167.599	242.456	231.340	225.169	34,3
Complement personal	706.238	759.520	673.244	702.120	(0,6)
Complement coordinació de programes	401.244	419.103	409.129	461.390	15,0
Plus dissabte	143.954	223.312	222.719	224.430	55,9
Plus diumenge i festiu	537.911	821.686	808.616	839.257	56,0
Hores extres i complementàries	130.580	138.992	111.590	124.252	(4,8)
Pagues extra i vacances	607.911	499.686	545.659	664.887	9,4
Hores guàrdia presència física	852.165	887.447	923.251	943.448	10,7
Hores guàrdia localitzable	312.700	268.733	254.495	299.772	(4,1)
Incentius	2.837.343	3.113.618	3.562.747	-	(100,0)
Prestació incapacitat temporal i altres	922.525	724.317	924.599	931.442	1,0
A compte conveni 2009	518.468	556.005	561.258	578.338	11,5
A compte conveni 2010	79.326	85.069	85.876	88.482	11,5
Indemnitzacions	75.684	-	-	-	(100,0)
Altres	720.914	703.237	800.839	1.171.062	62,4
Dedució Decret 3/2010	(1.875.894)	(2.096.962)	(2.268.664)	(2.176.441)	16,0
Dedució Reial decret llei 20/2012	-	(2.498.541)	-	-	-
Total*	40.053.484	40.128.208	43.617.011	42.015.252	4,9

Imports en euros.

Font: Departament de persones de l'Institut Català d'Oncologia 2011-2014.

* Les diferències entre les retribucions brutes totals dels anys 2011, 2012, 2013 i 2014 i les que consten en l'epígraf Despeses de personal del Compte de pèrdues i guanys (quadres 7 i 22), a més a més de les cotitzacions de la Seguretat Social a càrrec de l'empresa, corresponen a les despeses per provisions enregistrades a la comptabilitat i no a la nòmina, i també, a conceptes que s'han abonat per nòmina, com a indemnitzacions i despeses de caràcter social, que no consten en l'epígraf Sous i salaris del Compte de pèrdues i guanys.

D'acord amb les corresponents lleis de pressupostos generals de l'Estat, durant el període fiscalitzat les retribucions del personal al servei del sector públic no van experimentar cap increment, en termes homogenis, respecte a les vigents a 31 de desembre del 2010. De la fiscalització realitzada no es fa cap observació relativa al compliment d'aquesta normativa. Pel que fa a la fiscalització de les retribucions, cal fer l'observació següent:

Conceptes salarials

En la nòmina del personal hi ha cinc conceptes salarials (complement personal, complement personal transitori, plus expertesa, implantació de catèters i retirada de catèters) que perceben alguns dels treballadors i que no consta que hagin estat aprovats pel Consell d'Administració de l'ICO. En total, l'exercici 2014 l'ICO va satisfer 774.802 € per aquests complements.

2.9.2. Personal d'alta direcció i directiu

El personal directiu de l'ICO durant el període fiscalitzat, amb contracte d'alta direcció o amb contracte laboral fora de conveni, estava format pels comandaments que es detallen en el quadre següent:

Quadre 26. Personal d'alta direcció i directiu

Personal alta direcció/directiu	Lloc de treball
Alta direcció	Presidència
Alta direcció	Direcció General
Personal directiu	Direcció de recerca i gestió del coneixement
Personal directiu	Direcció de persones, qualitat i organització
Personal directiu	Direcció d'estratègia i projectes
Personal directiu	Direcció assistencial a l'Hospitalet
Personal directiu	Direcció assistencial a Girona
Personal directiu	Direcció assistencial a Badalona
Personal directiu	Direcció assistencial a Tarragona
Personal directiu	Direcció de farmàcia
Personal directiu	Direcció de cures
Personal directiu	Direcció de sistemes d'informació i tecnologia física

Font: Direcció de Persones de l'Institut Català d'Oncologia i organigrama de l'Entitat.

El president de l'ICO es va jubilar l'exercici 2011 encara que va mantenir el càrrec de president, però sense retribució.

De la fiscalització d'aquesta àrea es posen de manifest les observacions següents:

a) Retribució d'algunes tasques

El cap del servei d'epidemiologia de l'ICO va facturar durant els exercicis 2012 i 2013, en concepte de formació i direcció del programa de l'ICO e-oncologia, 26.124 €, IVA exclòs, com si fos un professional extern a més del seu sou com a treballador de l'ICO amb contracte a temps complet. D'acord amb la documentació aportada per l'ICO, el programa e-oncologia va generar uns ingressos nets per a l'institut de 19.678 € l'exercici 2012.

La Sindicatura considera que la tasca realitzada, atès que el contracte era a temps complet, hauria d'estar inclosa en la seva jornada laboral, i que qualsevol altre pagament realitzat al treballador fora de la nòmina que li correspongués seria improcedent.

b) Aplicació de la reducció salarial establerta pel Decret llei 3/2010 a l'equip directiu

D'acord amb l'organigrama facilitat per l'ICO, l'equip directiu de l'entitat estava format per dotze persones, de les quals únicament la directora general tenia contracte d'alta direcció.

D'acord amb el Decret llei 3/2010, del 29 de maig, de mesures urgents de contenció de la despesa i en matèria fiscal per a la reducció del dèficit públic, a la nòmina de la directora general, durant el període fiscalitzat, se li va aplicar una reducció salarial del 10%, i a la resta de directius de l'entitat, amb contractes laborals, se'ls va retenir correctament el 5%, excepte en un cas, en què, per aplicació de l'escalat establert pel decret llei mencionat, li corresponia una reducció salarial del 8%.

En conseqüència, la nòmina dels exercicis 2011 a 2014 va quedar també afectada per aquesta reducció retributiva practicada incorrectament.

2.9.3. Règim d'incompatibilitats del personal

En el període fiscalitzat, al personal de l'ICO li era d'aplicació la normativa sobre el règim d'incompatibilitats establerta per la Llei 21/1987, del 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de l'Administració de la Generalitat, i la normativa bàsica estatal regulada per la Llei 53/1984, del 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques.

Durant el període fiscalitzat, l'ICO va cotitzar a la Seguretat Social amb règim de plurioocupació per a un conjunt de trenta-nou persones l'any 2011, de dinou persones l'any 2012, de trenta-dues persones l'any 2013 i de trenta-set persones l'any 2014. La segona activitat de la majoria d'aquestes persones era la docent.

De la fiscalització d'aquesta àrea es fa l'observació següent:

Autorització de la compatibilitat

D'acord amb les llistes facilitades per l'ICO durant el període fiscalitzat, diversos treballadors de l'entitat es trobaven en situació de pluriocupació. L'ICO no ha facilitat a la Sindicatura de Comptes la documentació referent a la comunicació i tràmit de l'autorització de la compatibilitat d'aquestes i altres activitats que puguin realitzar les persones en nòmina de l'ICO.

D'altra banda, en la llista de les persones en pluriocupació hi consta la directora general per una activitat docent en una universitat privada per un període superior als sis mesos anuals. La clàusula tercera del seu contracte d'alta direcció determina l'exclusivitat de la seva dedicació, encara que preveu la possibilitat de realitzar de forma esporàdica tasques docents.

2.10. SEGUIMENT DE LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'EXERCICIS ANTERIORS

En l'informe 12/2014 de la Sindicatura, relatiu a l'Institut Català d'Oncologia, referit als exercicis 2009 i 2010, es van fer diverses observacions i recomanacions. De la revisió del seu estat a finals del període fiscalitzat per a aquest informe es destaca que vuit observacions han estat resoltes totalment o parcialment, quatre eren observacions no esmenables, vuit tractaven sobre fets que no s'han observat en aquesta fiscalització i divuit segueixen vigents i se'n fa el seguiment en el text d'aquest informe.

Pel que fa a les recomanacions, sis han estat resoltes o estan en procés de ser resoltes i una resta no resolta. A continuació es detalla el seguiment del conjunt de les observacions i de les recomanacions:

Quadre 27. Seguiment de les observacions de l'informe 12/2014

Observació*	Comentaris
I. Liquidació del pressupost	
1. L'ICO no va facilitar l'aprovació de l'avantprojecte de pressupost de l'exercici 2009 pel Consell d'Administració. L'ICO no va fer un seguiment detallat del pressupost dels exercicis 2009 i 2010. En la liquidació d'alguns capítols del pressupost corrent de despeses les obligacions van ser superiors al pressupost definitiu.	Resolta. Es manté (vegeu l'observació 2.6.b). Es manté (vegeu l'observació 2.6.c).
II. Balanç de situació	
2. L'ICO utilitza el Pla general de comptabilitat en lloc del Pla general de comptabilitat pública.	Es manté pels exercicis 2011, 2012 i 2013. En l'exercici 2014 ha quedat resolta per la Llei 2/2014 (vegeu l'observació de l'apartat 2.1).

Observació*	Comentaris
3. Manca de comptabilització de la cessió d'ús de l'edifici de l'Hospital Duran i Reynals.	Es manté. L'agost del 2016 el CatSalut va valorar l'espai ocupat per l'ICO a l'Hospital Duran i Reynals (vegeu l'observació 2.2.1.1.a).
4. Acta de recepció d'immobilitzats posteriors a la signatura del contracte.	No observada en aquesta fiscalització.
5. Obres realitzades a l'Hospital Duran i Reynals pendents de formalitzar-ne la cessió al CatSalut.	Es manté (vegeu l'observació de l'apartat 2.2.1.2).
6. Informació en la Memòria sobre una aportació atorgada pel CatSalut.	No aplicable.
7. Comptabilització del sanejament de subvencions. Manca de traspàs a resultats d'una subvenció concedida pel CatSalut.	No observada en aquesta fiscalització. No observada en aquesta fiscalització.
8. Diferència entre un saldo a pagar de comptabilitat respecte la resposta rebuda per la circularització.	No aplicable.
9. Manca de documentació justificativa d'elements adscrits al patrimoni. El programa informàtic no permetia obtenir la cartera de les factures pendents de pagament ni tampoc la de proveïdors i creditors pendent de rebre la factura.	Es manté. Resolta l'exercici 2011 atès que les dades es van traspasar a SAP
III. Compte de pèrdues i guanys	
10. Comptabilització d'ingressos i de despeses en comptes diferents dels de la seva naturalesa.	No observada en aquesta fiscalització.
11. Manca de justificació de despeses comptabilitzades.	No observada en aquesta fiscalització.
IV. Transaccions amb entitats vinculades	
12. Manca de signatura de dos convenis de col·laboració i de les pròrroques amb dues entitats vinculades.	No observada en aquesta fiscalització.
V. Contractació	
13. Requeriments tècnics de tres licitacions.	No observada en aquesta fiscalització.
14. En un procediment negociat sense publicitat la tramitació de la documentació justificativa és posterior a l'adjudicació del contracte.	Es manté (vegeu les observacions 2.8.3.a i 2.8.3.g).
15. Valoració de criteris que en realitat eren mitjans d'acreditació de la solvència tècnica. Manca d'especificacions dels criteris per valorar les millores presentades pels licitadors.	Resolta. Es manté (vegeu l'observació 2.8.b).
16. Manca d'adjudicació definitiva per l'òrgan de contractació. Manca de motivació de l'informe tècnic de la proposta d'adjudicació.	Resolta. Es manté (vegeu l'observació 2.8.b).

Observació*	Comentaris
17. Publicació de l'adjudicació d'un contracte en el DOUE amb posterioritat al termini legalment establert.	Es manté (vegeu les observacions 2.8.1.b; 2.8.2.e i 2.8.3.g).
18. Revisió de preus feta abans del termini legalment establert.	Resolta.
19. Manca de formalització documental de la pròrroga d'un contracte.	Es manté (vegeu les observacions 2.8.3.1.b i 2.8.3.2.e).
20. Adjudicació d'un procediment negociat per exclusivitat a un proveïdor que, un any abans, havia deixat en dipòsit a l'ICO el subministrament.	No observada en aquesta fiscalització.
21. Realització d'obres, prestació de serveis i adquisició de subministraments sense procediment de contractació.	Es manté (vegeu l'observació 2.8.c).
22. Manca de la documentació justificativa dels procediments de contractació.	Es manté (vegeu l'observació 2.8.c).
VI. Personal	
23. El càlcul per a reduir la massa salarial un 5% que preveia el Decret llei 3/2010 es va realitzar sobre la previsió pressupostària.	No aplicable.
24. L'ICO tenia cinc persones contractades que prestaven serveis en altres centres.	Es manté (vegeu l'observació de l'apartat 2.9).
25. L'ICO va acomiadar cinc treballadors de forma improcedent sense haver instruït cap expedient.	Resolta a partir de l'any 2012.
26. Pagament d'una indemnització a un alt càrrec.	No observada en aquesta fiscalització.
Recomanació*	Comentaris
1. Realització de l'inventari de l'estoc de farmàcia al tancament de l'exercici 2010.	Resolta.
2. Formalització de les cessions de les inversions al CatSalut.	S'està treballant en la seva resolució durant l'exercici 2016.
3. Les comissions de seguiment entre l'ICO i els hospitals de l'ICS s'haurien de reunir a la data de tancament de l'exercici.	Resolta.
4. Contingut dels convenis i pròrroques entre l'ICO i els hospitals de l'ICS en els que ocupa espai.	Pendent.
5. Seguiment de les partides que componen el saldo amb alguns dels hospitals de l'ICS.	Resolta.
6. Conciliació dels saldos amb l'ICS.	Resolta.
7. Redacció d'un manual amb els circuits de control intern de les beques que rep l'ICO.	L'ICO està treballant en l'exercici 2016 en un manual de gestió i control de fons aliens i del procediment d'aplicació dels romanents.

* La numeració de les observacions i recomanacions és la que consta en l'apartat 3 de l'informe 12/2014.

3. CONCLUSIONS

3.1. OPINIÓ I OBSERVACIONS

Opinió

D'acord amb l'objecte, l'abast i la metodologia utilitzada en aquest informe, detallats en la introducció, l'opinió de la Sindicatura és que, excepte pels fets descrits en les observacions 1 i 2, i per l'efecte que es pogués despendre per la manca d'informació dels fets descrits en l'observació 4, els comptes anuals expressen en tots els aspectes significatius la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de l'Institut Català d'Oncologia a 31 de desembre del 2014 i també dels resultats, dels fluxos d'efectiu i de la liquidació pressupostària corresponents a l'exercici anual finalitzat en aquella data, segons el marc normatiu d'informació financera aplicat i, en particular, els principis i criteris comptables que aquest marc conté.

Observacions

A continuació s'inclouen les observacions més significatives que s'han posat de manifest durant el treball de fiscalització realitzat sobre determinats aspectes dels comptes anuals de l'ICO corresponents als exercicis 2011, 2012, 2013 i 2014, com també de la comprovació que l'entitat ha desenvolupat la seva activitat d'acord amb la normativa que li es d'aplicació i que, si escau, caldria esmenar.

I. Balanç de situació

1) Comptabilització d'actius

En el període fiscalitzat, l'ICO no tenia registrat en l'immobilitzat de la seva comptabilitat l'edifici de l'Hospital Duran i Reynals, on té la seva seu social i les principals instal·lacions. El mes d'agost del 2016, el CatSalut va valorar l'espai ocupat per l'ICO a l'Hospital Duran i Reynals en 22,19 M€, més 11,16 M€ de la repercussió del sòl. Consten, però, comptabilitzats actius provinents de la constitució de l'ICO, per valor de 950.000 €, dels quals no s'ha facilitat documentació suport (vegeu l'apartat 2.2.1.1.a).

Un sistema de braquiteràpia cedit per una empresa proveïdora, valorat en 144.200 € tampoc constava comptabilitzat en l'actiu del Balanç. A més a més, la Sindicatura considera que els acords amb la societat subministradora de l'equip no s'ajusten a la normativa vigent (vegeu l'apartat 2.2.1.1.b).

2) Obres realitzades a l'Hospital Duran i Reynals per compte del CatSalut

Les obres ja finalitzades realitzades per l'ICO a l'Hospital Duran i Reynals i finançades pel CatSalut, d'acord amb els convenis de col·laboració entre ambdues entitats, s'han de

posar a disposició del CatSalut. Tanmateix, en la comptabilitat de l'ICO hi constaven inversions per valor de 33,53 M€ que, a la fi del període fiscalitzat, restaven pendents de donar de baixa de la comptabilitat i, de les quals, l'ICO no ha facilitat a la Sindicatura cap document on constés que aquestes inversions s'haguessin posat a disposició del CatSalut (vegeu l'apartat 2.2.1.2).

II. Liquidació del pressupost

3) Gestió del pressupost

L'ICO va elaborar la Liquidació del pressupost dels exercicis fiscalitzats traspasant els imports del Compte de resultats de la comptabilitat financera amb les conciliacions adients. Això no permet fer un adequat seguiment pressupostari de les operacions ni comprovar l'existència de crèdit (vegeu l'apartat 2.6.b).

En aquest sentit, l'ICO va reconèixer en alguns dels capítols de despesa dels exercicis 2011, 2012 i 2014 unes obligacions superiors al crèdit definitiu. Aquestes obligacions no van generar dèficit, atès que l'ICO també va liquidar uns drets per sobre de les previsions inicials. L'ICO hauria d'haver tramitat les corresponents modificacions de crèdit per majors ingressos abans de reconèixer les despeses (vegeu l'apartat 2.6.c).

D'altra banda, l'ICO va aprovar modificacions de crèdit dels exercicis 2012 i 2013 fora del termini màxim legalment establert: el 31 de gener de l'any següent (vegeu l'apartat 2.6.a).

III. Memòria

4) Càlcul del romanent de tresoreria

L'ICO no fa el seguiment de les despeses amb finançament afectat mentre que, en els exercicis fiscalitzats, l'institut va rebre subvencions per finançar determinades despeses. Així, en l'estat del Romanent de tresoreria que s'inclou en la Memòria no hi consta l'import del romanent afectat diferenciat del romanent de lliure disposició (vegeu l'apartat 2.7).

IV. Contractació

5) Competència orgànica

Durant el període fiscalitzat, la direcció de l'Institut va aprovar les resolucions d'adjudicació o de modificació de sis contractes, l'import de les quals superava el límit que s'assenyala en l'acord del Consell d'Administració del 22 de setembre del 2011, pel qual s'atorguen a aquest òrgan poders en matèria de contractació (vegeu els apartats 2.8.2.b, 2.8.3 i 2.8.3.2.d).

En quatre d'aquests casos, el Consell d'Administració va ratificar els acords inclosos en les resolucions esmentades amb posterioritat a la seva formalització contractual, convalidació que va tenir com a efecte l'eliminació del vici d'incompetència.

6) Formalització i garanties

La fiscalització dels quaranta-cinc contractes de la mostra ha posat de manifest diverses incidències relacionades amb els aspectes formals de la tramitació.

Els expedients de contractació no inclouen una justificació prou motivada de l'òrgan de contractació sobre l'estimació de l'import del pressupost de licitació, en contra del que estableix l'article 87 del TRLCSP (vegeu l'apartat 2.8.a).

En catorze contractes de la mostra fiscalitzada els informes tècnics de valoració de les ofertes presentades no motiven suficientment les puntuacions assignades als criteris valorats o introdueixen valoracions de criteris o de penalitzacions parcials que no constaven en els corresponents plecs de clàusules, en contra del que requereix l'article 147 del TRLCSP (vegeu l'apartat 2.8.b).

L'ICO no va tramitar el preceptiu procediment contradictori davant de l'oferta presentada per l'empresa adjudicatària d'un contracte d'obra, el valor de la qual era presumptament desproporcionat segons els criteris establerts en els plecs (vegeu l'apartat 2.8.1.a).

En l'expedient del contracte derivat del servei de gestió i assistència de viatges per al personal de l'ICO no hi ha constància que l'adjudicació es realitzés d'acord amb les condicions tècniques i econòmiques que establí el plec de condicions de l'Acord marc (vegeu l'apartat 2.8.3.d).

Per a onze contractes (quatre de subministraments i set de serveis), la garantia definitiva va ser dipositada per l'adjudicatari amb posterioritat a la formalització del contracte, mentre que en el cas dels contractes del servei de neteja, a la Sindicatura no li consta que s'exigís als adjudicataris l'import corresponent al reajustament de la garantia amb motiu de les cinc ampliacions de contracte que es van tramitar (vegeu els apartats 2.8.2.e, 2.8.3.g i 2.8.3.2.d).

En el cas de cinc contractes (un d'obra, dos de subministraments i dos de serveis), la Sindicatura no té constància que la seva formalització fos sotmesa a la publicitat preceptiva en els diaris oficials (vegeu els apartats 2.8.1.b, 2.8.2.e, 2.8.3.g i 2.8.3.2.d).

En nou dels contractes de serveis formalitzats el servei prestat es va iniciar amb anterioritat a la formalització del contracte (vegeu els apartats 2.8.3.a i 2.8.3.g).

L'ICO va concedir una pròrroga del servei de manteniment energètic des del 17 d'octubre del 2013 fins a l'entrada en vigor d'un nou contracte, l'1 d'octubre del 2014, sense que aquesta pròrroga estigués prevista ni en el plec de clàusules de la licitació ni en el contracte. Durant aquest període va satisfer pels serveis prestats 694.880 € (vegeu l'apartat 2.8.3.1.b).

7) Execució contractual i adhesió a sistemes centralitzats de contractació

L'any 2014, dels vint-i-dos proveïdors més significatius de l'Institut, tres van proveir subministraments per imports superiors a les adjudicacions mitjançant procediments de contractació i en els altres nou casos no existeix cap contracte vigent durant aquell any. L'import global de l'excés de despesa respecte a la despesa contractada és de 42,85 M€. L'entitat no disposava d'un procediment per fer el seguiment de la despesa facturada pels proveïdors, vinculada als contractes adjudicats.

En aquests casos, s'haurien d'haver tramitat els procediments corresponents de modificació dels contractes, si així estava previst en els plecs, o haver fet noves licitacions, excepte que es tractés de compres menors d'altres productes efectuades als mateixos proveïdors.

La major part de la desviació detectada correspon a despeses per subministrament de fàrmacs, adjudicades mitjançant diversos contractes derivats de l'Acord marc licitat pel Consorci de Salut i Social de Catalunya l'any 2010, al qual l'Institut està adherit. Tanmateix, la fiscalització dels procediments negociats convocats per l'ICO amb les entitats homologades ha posat de manifest diverses incidències: l'aprovació de pròrroques no previstes en les clàusules de vigència de l'acord marc, l'incompliment de determinades clàusules de l'acord marc en relació amb els tràmits de contractació per part de les entitats adherides, i la utilització del procediment negociat per exclusivitat sense causa suficientment justificada (vegeu els apartats 2.8.c i 2.8.2.c).

8) Execució d'obres

L'execució de quatre de les obres adjudicades en el període fiscalitzat va finalitzar amb demora, d'entre un mes i mig i cinc mesos, segons els casos. El termini d'execució d'aquestes obres era un dels criteris de valoració en la licitació i va esdevenir clàusula contractual. L'òrgan de contractació no va aplicar les penalitats previstes en els plecs de condicions en els casos en què els retards fossin imputables als adjudicataris (vegeu l'apartat 2.8.1.c).

Un d'aquests contractes correspon a les obres de construcció de la nova farmàcia al centre ICO de l'Hospitalet, adjudicades el mes de març del 2014 per 1,33 M€ i un termini d'execució de cinc mesos. Durant la seva execució es va ampliar el termini en tres mesos més, sense tramitar cap modificació de les condicions inicials del contracte.

La liquidació final de les obres es va aprovar el mes de novembre del 2015, més enllà del termini previst en l'article 235 del TRLCSP, després que l'empresa adjudicatària realitzés els repassos pendents que es van fer constar a l'acta de recepció provisional. L'anàlisi de les partides incloses en el certificat final ha posat de manifest el pagament de conceptes que corresponen a l'execució d'unitats i preus nous, que no es corresponien amb les previstes en el Plec de clàusules administratives ni en el quadre de característiques, ni amb les previstes en l'article 107.1 del TRLCSP. Calia, si fos el cas, haver adjudicat aquestes obres complementàries d'acord amb el que estableix l'article 171 del TRLCSP.²⁰

D'altra banda, aquesta liquidació inclou una partida corresponent a despeses de control de qualitat que, per la seva naturalesa, s'haurien haver inclòs en el projecte executiu inicial (vegeu l'apartat 2.8.1.d).

9) Servei d'assessorament jurídic

L'any 2011 l'ICO va adjudicar els serveis d'assessorament jurídic de l'entitat mitjançant la tramitació de dos procediments negociats sense publicitat per un període d'un any prorrogable per un mes. L'any 2013, va tramitar de nou aquests serveis en dues licitacions i les va adjudicar als mateixos assessors. En cap d'aquests casos l'òrgan de contractació va fomentar una autèntica concurrència. Atès l'objecte, l'import i el període de vigència dels contractes, caldria haver sotmès aquestes licitacions a un procediment que garantís la concurrència efectiva i en donés publicitat.

Aquestes incidències relacionades amb l'objecte contractual, els imports i les dates dels expedients suposen un incompliment de l'article 74, apartat 2 de la LCSP i, per tant es considera que hi ha un fraccionament indegut dels contractes.

D'altra banda, les resolucions d'adjudicació d'aquests serveis són posteriors, en tots els casos, a la formalització dels contractes i, per tant, també a l'inici de la prestació del servei.

L'any 2011 l'adjudicatari del servei d'assessorament jurídic laboral va facturar a l'Institut 20.347 €, fora del preu de contracte, mentre que almenys el 50% d'aquestes despeses eren susceptibles de ser incloses en l'objecte del contracte (vegeu l'apartat 2.8.3.a).

10) Modificació de condicions essencials de la licitació

Durant el període de vigència, el contracte del servei de neteja de les dependències que l'ICO té a l'Hospital Josep Trueta de Girona va tenir diverses modificacions amb motiu de

20. Text modificat per tal de completar l'observació realitzada, arran de l'al·legació 8 presentada per l'ICO.

les ampliacions del servei, que, en conjunt, varen suposar un increment del preu del contracte d'un 17,6% (vegeu l'apartat 2.8.3.c).

D'altra banda, davant l'incompliment per part de l'adjudicatari del contracte de manteniment i gestió energètica eficient dels edificis de l'Hospital Duran i Reynals, l'ICO va haver d'ampliar el termini parcial previst en el contracte per a la implementació de mesures prèvies que es requeria en els plecs de condicions. Per aquest motiu, no es van poder assolir les quotes d'estalvi energètic compromeses en el contracte (vegeu l'apartat 2.8.3.1.a).

A parer de la Sindicatura, aquests canvis van modificar les condicions essencials de la licitació i l'adjudicació, i d'acord amb allò que s'estableix en els articles 92 *quater* de la LCSP i 107 del TRLCSP no s'haguessin pogut tramitar i hauria correspost fer noves licitacions.

11) Preu del contracte

Els adjudicataris de tres contractes de la mostra fiscalitzada van facturar a l'ICO un import superior al preu adjudicat per la prestació dels serveis per un import global de 891.900 € (vegeu l'apartat 2.8.3.f).

12) Servei de restauració

El mes de juny del 2011 l'Institut va adjudicar el contracte del servei de restauració dels pacients ingressats, d'alimentació dels treballadors i del servei de cafeteria i explotació del quiosc bar del centre que l'ICO té a l'Hospital Duran i Reynals, a la mateixa empresa que prestava el servei.

En la valoració de les ofertes tècniques presentades pels licitadors l'ICO va introduir ponderacions parcials de criteris d'adjudicació del concurs, susceptibles de judici de valor, que no es trobaven explícitament previstes als plecs. També va assignar puntuacions parcials a les millores presentades per les empreses, si bé els plecs no indicaven prèviament els requisits, límits, modalitats i característiques per permetessin identificar-les suficientment com requereix la normativa de contractació. La proposta de millores que va presentar l'empresa adjudicatària del servei consistia en l'adequació i reforma de l'espai de cafeteria de públic i personal. L'Institut no va activar aquestes obres en el seu immobilitzat (vegeu l'apartat 2.8.3.2.a).

[...] ²¹

21. Paràgraf suprimit arran de la documentació aportada per l'ICO en el tràmit d'al·legacions.

En el període comprès entre el 2013 i el 2015 aquest contracte va tenir diverses modificacions aprovades per la Direcció General, que van significar, per una part, el tancament temporal del quiosc bar i la no-aplicació de l'IPC en les pensions alimentàries dels malalts.²²

Per altra part, l'ICO va deixar de compensar l'adjudicatari amb la subvenció aplicada als menús del personal, en aplicació de la Llei 2/2014, de mesures fiscals, administratives i financeres i del sector públic, però va mantenir el preu subvencionat per als empleats i va compensar l'adjudicatari amb 11.000 € mensuals per la supressió de la subvenció sobre el preu dels menús servits al personal, amb un cost total de 275.000 €.

Les situacions per les quals es van adoptar aquestes modificacions no es corresponen amb les circumstàncies de l'apartat 1 de l'article 92 *quater* de la LCSP,²³ on s'estableixen els requisits per a la tramitació de modificacions contractuals no previstes en la documentació que regeix la licitació, per la qual cosa, la Sindicatura considera que les modificacions tramitades no eren procedents (vegeu l'apartat 2.8.3.2.c).

A més a més, des de l'exercici 2014, el finançament per part de l'ICO d'una part del menú dels treballadors era contrari a l'article 32.2 de la Llei 1/2014, del 27 de gener, de pressupostos de la Generalitat per al 2014.

Entre els mesos de gener i juny del 2011 aquesta empresa, que ja havia estat adjudicatària del servei anteriorment, va continuar prestant el servei, fora de la vigència del contracte, fins a la resolució de la licitació de l'any 2011. El termini del contracte d'aquesta darrera licitació va finalitzar el 31 de desembre del 2014. L'any 2015 l'empresa va continuar prestant el servei fins al 31 de gener del 2016, data en què es va formalitzar amb la mateixa empresa el contracte de la nova licitació. Entre el període anterior i el posterior al contracte fiscalitzat, l'empresa va facturar a l'ICO, sense cap contracte vigent, al voltant d'1,10 M€ (vegeu l'apartat 2.8.3.2.e).

V. Personal

13) Personal que presta serveis en altres centres

A final de l'exercici 2014 l'ICO tenia en la seva nòmina un conjunt de vint persones que prestaven els seus serveis en altres entitats. L'ICO no ha facilitat a la Sindicatura cap documentació que posés de manifest si existia un conveni o compensació econòmica pel cas del personal que prestava serveis al Departament de Salut (vegeu l'apartat 2.9).

22. Paràgraf modificat arran de la documentació aportada per l'ICO en el tràmit d'al·legacions.

23. Article 107 del TRLCSP.

14) Conceptes salarials

En la nòmina del personal hi ha cinc conceptes salarials que no consta que hagin estat aprovats pel Consell d'Administració de l'entitat. L'exercici 2014 l'ICO va satisfer 774.802 € per aquests conceptes retributius (vegeu l'apartat 2.9.1).

15) Retribució d'algunes tasques

El cap del Servei d'Epidemiologia va facturar i cobrar de l'ICO 26.124€ en concepte de formació i direcció del programa de l'ICO e-oncologia. La Sindicatura considera que aquesta tasca hauria d'estar inclosa en la jornada laboral i en la nòmina del cap del Servei, ja que el contracta era a temps complet (vegeu l'apartat 2.9.2.a).

16) Aplicació de la reducció salarial a l'equip directiu establerta en el Decret Llei 3/2010

Durant el període fiscalitzat als directius de l'entitat que tenien contracte laboral se'ls van reduir les retribucions un 5% d'acord amb el Decret Llei 3/2010, del 29 de maig, de mesures urgents de contenció de la despesa i en matèria fiscal per a la reducció del dèficit públic, excepte en un cas en què, per aplicació de l'escalat establert pel mencionat Decret Llei, li hauria correspost una reducció salarial del 8% (vegeu l'apartat 2.9.2.b).

En conseqüència, la nòmina dels exercicis 2011-2014 va quedar també afectada per aquesta reducció retributiva, practicada incorrectament.

17) Autorització de la compatibilitat

Durant el període fiscalitzat diversos treballadors de l'entitat estaven en situació de pluriocupació. L'ICO no ha facilitat a la Sindicatura de Comptes la documentació referent a la comunicació i el tràmit de l'autorització de la compatibilitat d'aquestes activitats i altres (vegeu l'apartat 2.9.3).

3.2. RECOMANACIONS

A continuació s'inclouen les recomanacions que es consideren pertinents com a resultat del treball de fiscalització realitzat.

1) Convenis de col·laboració

Quan l'ICO es plantegi el finançament d'equipaments, instal·lacions o altres actius o projectes mitjançant la participació d'empreses o entitats privades, ho hauria formalitzar

mitjançant la figura del conveni entre una entitat pública i un subjecte de dret privat, en virtut del qual aquests adopten un acord amb efectes jurídics per aconseguir una finalitat comuna d'interès públic, sense que hi hagi un objecte contractual, a l'empara de l'article 47 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic.

D'altra banda, també convindria que aquesta col·laboració es fes a través d'una convocatòria que garantís el principi de concurrència, perquè, a més de les empreses del sector farmacèutic, hi poguessin accedir altres tipus d'empreses o entitats potencialment interessades.

Caldria unificar el tipus de conveni i fer esment al marc jurídic aplicable i respectar la normativa lingüística de la Generalitat. S'hauria d'incorporar en tots els convenis la clàusula que ja ha utilitzat l'ICO en bona part dels seus convenis, que especifiqui que la col·laboració amb entitats privades no pressuposa cap acte d'inducció a la prescripció, el subministrament, l'administració o la venda de medicaments, i que no es realitza com a mitjà de promoció dels productes o serveis de l'empresa col·laboradora (vegeu l'apartat 2.2.2.1).

2) Utilització del procediment negociat

L'entitat utilitza amb molta freqüència el procediment negociat per a l'adjudicació dels subministraments i serveis que licita. En aquests casos, l'òrgan que proposa la despesa hauria de justificar motivadament la seva proposta d'emprar el procediment negociat, fugint de l'exclusivitat per l'import, atès que normalment els subministraments i serveis no tenen, en la pràctica, caràcter conjuntural, sinó que són recurrents i perduren en el temps,

La motivació de la proposta ha de facilitar la decisió de l'òrgan de contractació i ha d'incloure els criteris sobre els quals caldrà sustentar la negociació i aquells que serviran de base per a l'adjudicació.

En el procediment negociat l'adjudicació ha de recaure en el licitador justificadament escollit per l'òrgan de contractació, després d'efectuar consultes amb diversos candidats i negociar les condicions del contracte, com estableix l'article 178 del TRLCSP. La negociació té per objecte les especificacions tècniques, els aspectes econòmics i l'adaptació de les ofertes presentades pels licitadors als requisits indicats als plecs per identificar l'oferta econòmica més avantatjosa, i constitueix l'element definidor que justifica la utilització d'aquest procediment.

Fins i tot en els supòsits d'exclusivitat, en els quals el contracte només pot encomanar-se a un empresari determinat, la pràctica de la negociació ha de ser útil per aconseguir que l'empresa s'ajusti a les condicions exigides per l'administració i, alhora, s'obtinguin avantatges en les condicions de la prestació i en l'import econòmic.

La nova Directiva 2014/24/UE, del 26 de febrer del 2014, sobre contractació pública, d'aplicació directa en alguns supòsits, a partir del 18 d'abril del 2016 introdueix una nova configuració del procediment negociat en els aspectes que s'han mencionat (vegeu els apartats 2.8.2.a i 2.8.3.a).

3) Circuits i procediments interns de contractació

Convindria que l'ICO reforqués els circuits i procediments de la contractació d'obres, subministraments i serveis mitjançant protocols o instruccions interns. La Sindicatura considera necessari que l'Institut implementi un adequat procediment per al seguiment de la despesa vinculada als contractes adjudicats. Aquests circuits han de garantir que els imports facturats tenen sempre la cobertura contractual que requereixen i que els contractes es desenvolupen d'acord amb les estipulacions que marquen el document contractual i els corresponents plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques.

4) Licitacions per al manteniment d'equips o d'aplicacions

L'exigència d'uns determinats requisits per al manteniment d'equips o d'aplicacions podria incloure's com a prescripció tècnica en un procediment obert, de forma que es pogués comprovar si altres licitadors poden complir la condició per dur a terme el manteniment de l'equip o l'aplicació.²⁴ En aquest cas, hauria de quedar garantit que no es defineixen les especificacions tècniques de manera que predeterminin el resultat de la licitació, sinó que cal permetre l'ús de solucions equivalents, criteri mantingut, entre altres, en la Resolució 479/2015 del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals.

En qualsevol cas, l'ús del procediment negociat per exclusivitat exigeix que el contractista pel qual s'opta sigui l'únic que pot realitzar la prestació, la qual cosa requereix la constatació i acreditació del fet que concorre aquesta exclusivitat. La càrrega de la prova recau en el poder adjudicador, atès que en aquest cas es restringeix la lliure concurrència alhora que es prescindeix de la publicitat (vegeu l'apartat 2.8.3.b).

5) Revisions de preu

Algun dels contractes fiscalitzats va presentar revisions de preu durant la seva vigència, d'acord amb els plecs que regien la licitació, però no es van aprovar o formalitzar mitjançant cap acte administratiu. Tot i que la voluntat de l'òrgan de contractació ja queda determinada en l'acte d'aprovació dels plecs, raons de seguretat jurídica aconsellen que hi hagi un pronunciament exprés de l'òrgan de contractació que determini els preus resultants de la revisió que en cada cas escaigui.

24. Tribunal Administratiu de Contractes Públics de Madrid, Resolució 51/2015.

4. ANNEXOS

4.1. COMPTES ANUALS

Els comptes anuals de l'Institut Català d'Oncologia dels exercicis fiscalitzats es poden consultar en la pàgina web de la Sindicatura de Comptes en format electrònic.

5. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

D'acord amb la normativa vigent, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès al president de l'Institut Català d'Oncologia el 3 de juliol del 2017 per complir el tràmit d'al·legacions.

L'escrit presentat per l'Institut a la Sindicatura de Comptes es reproduïx literalment a continuació.

Els annexos als què fan referència les al·legacions queden dipositats en els arxius de la Sindicatura.

Sr. Andreu Morillas Antolín
Síndic
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona

Senyor,

Adjunt us trameto Escrit d'Al·legacions al projecte d'informe de fiscalització núm. 09/2015-C, corresponent a l'Institut Català d'Oncologia, exercicis 2011-2014, dins el termini legalment establert de conformitat amb l'article 39 del Reglament de règim interior de la Sindicatura de Comptes.

Atentament,

Josep Maria Vilà i Cortasa
President de l'Institut Català d'Oncologia

L'Hospitalet de Llobregat, 24 de juliol de 2017

AL·LEGACIONS AL PROJECTE D'INFORME DE FISCALITZACIÓ REF. 09/2015-C,
INSTITUT CATALÀ D'ONCOLOGIA. EXERCICIS 2011-2014. REALITZAT PER LA
SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA

A LA SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA

El senyor Josep Maria Vilà i Cortasa, major d'edat, amb N.I.F. [...] i amb domicili a efectes de notificació en L'Hospitalet de Llobregat, Av. Gran Via de l'Hospitalet 199-203, actuant en nom i representació, en qualitat de President del Consell d'Administració, de l'INSTITUT CATALÀ D'ONCOLOGIA, amb domicili en L'Hospitalet de Llobregat, Av. Gran Via de l'Hospitalet 199-203, com a millor procedeixi

EXPOSA:

Que amb data 3 de juliol de 2017, es va rebre de la Sindicatura de Comptes de Catalunya el projecte d'informe de fiscalització Ref. 09/2015-C, de l'Institut Català d'Oncologia corresponents als exercicis 2011-2014, concedint-se de conformitat amb la normativa reguladora un termini de quinze dies a l'objecte de presentar les al·legacions i justificacions que es considerin.

Que l'Institut Català d'Oncologia ha considerat fer valoracions en alguns aspectes de l'informe per aportar informació complementària a les observacions, comentaris i recomanacions del mateix que considerem necessàries per tal de justificar, complementar i si correspon, modificar el seu contingut, i en referència al Projecte d'Informe 09/2015-C presenta les següents

AL·LEGACIONS:

PRELIMINAR.- En ares a la claredat expositiva procedirem a sistematitzar el present escrit d'al·legacions seguint l'ordre i numeració dels epígrafs del punt de "Conclusions", atenent que, com diu el mateix informe, en aquest apartat es destaquen les principals observacions fetes al llarg de l'informe i les recomanacions que se'n desprenen.

3. CONCLUSIONS

3.1 OPINIÓ I OBSERVACIONS

1. Balanç de situació

1) Comptabilització d'actius

"En el període fiscalitzat, l'ICO no tenia registrat en l'immobilitzat de la seva comptabilitat l'edifici de l'Hospital Duran i Reynals, on té la seva seu social i les principals instal·lacions. El mes d'agost del 2016, el Catsalut va valorar l'espai ocupat per l'ICO a l'Hospital Duran i Reynals en 22,19M€, més 11,16M€ de la repercussió del sòl. D'altra

banda consten comptabilitzats actius provinents de la constitució de l'ICO, per valor de 950.000€, dels que no se'ns ha facilitat documentació suport (vegeu l'apartat 2.2.1.1.a)”

L'ICO ha estat realitzant, des de el seu funcionament, diferents sol·licituds i tràmits, al propietari de l'edifici, per poder obtenir la valoració dels espais on està ubicat i realitza la seva activitat.

Des d'agost de 2016, l'Entitat disposa del “Dictamen de valoració dels espais que ocupa l'Institut Català d'Oncologia dins de l'Hospital Duran i Reynals, a l'Hospitalet de Llobregat” realitzat per l'Àrea de Patrimoni, Inversions i Recursos Humans del Servei Català de la Salut (CatSalut), com es menciona en aquest Projecte d'Informe.

Es procedirà, amb el suport dels auditors externs de l'Entitat, a la realització d'una estimació del valor actual de la cessió, junt a altres aspectes: com les característiques de la cessió d'ús i el termini de vigència, per portar a terme el seu correcte reflex en els comptes anuals de l'Entitat. La data prevista del seu registre comptable, serà abans de l'aprovació dels comptes anuals de l'exercici 2017 per part de Consell d'Administració de l'Institut Català d'Oncologia. Consensuant amb la Direcció General de Patrimoni i el Catsalut el criteri a aplicar per establir la correcta incorporació en el Patrimoni de la Generalitat.

“Un sistema de braquiteràpia cedit per una empresa proveïdora, valorat en 144.200 € tampoc constava comptabilitzat a l'actiu del Balanç. A més a més, la Sindicatura considera que els acords amb la societat subministradora de l'equip no troben encaix en la normativa vigent (vegeu l'apartat 2.2.1.1.b)”

Manifestem, que en l'Acord formalitzat, amb una empresa especialitzada en tecnologia en oncologia radioteràpica a nivell mundial, signat en data 15 de juny de 2011, es va recollir la voluntat de l'empresa de cedir l'ús del sistema per un període de 4 anys i la voluntat de cedir la propietat del bé a l'ICO al final del període.

Tot això, sense comportar cap cost per a l'Institut Català d'Oncologia, essent a càrrec de l'empresa que cedeix l'equip, totes les despeses derivades de la seva instal·lació, el seu funcionament així com les despeses de manteniment que generin aquests bens.

La formalització de la cessió de la propietat a l'ICO, s'ha materialitzat documentalment durant l'any 2017, i es troba registrat en aquest exercici en els seus Estats financers, tenint com a contrapartida per l'ICO només la equivalència a una Subvenció de capital o donació. (Adjuntem ANNEX 1)

Fem constar que l'ICO té com objectiu principal la de dirigir, gestionar i prestar serveis d'atenció oncològica en els àmbits assistencial, docent i de recerca. Que això comporta un grau d'especialització i evolució tecnològica contínua, molt elevada, per obtenir una assistència i tractaments òptims per els pacients. I es per això que les relacions estratègiques són beneficioses no només en un marc mercantil, si no també en tècniques òptimes de tractaments assistencials i resultats científics.

Manifestem que les col·laboracions estratègiques entre Entitats, es regulen mitjançant Convenis de col·laboració, en un marc de transparència.

2) Obres realitzades a l'Hospital Duran i Reynals per compte del Catsalut

“Les obres ja finalitzades realitzades per l'ICO a l'Hospital Duran i Reynals i finançades pel Catsalut, d'acord amb els convenis de col·laboració entre ambdues entitats, s'han posat a disposició del Catsalut. Tanmateix, a la comptabilització de l'ICO constaven inversions per valor de 33,53 M€ que, a la fi del període fiscalitzat, restaven pendents de donar de baixa de la comptabilitat i, de les quals, l'ICO no ha facilitat a la Sindicatura cap document on consti que aquestes inversions s'hagin posat a disposició del Catsalut (vegeu l'apartat 2.2.1.2)

L'Entitat disposa de les actes de lliurament de les inversions realitzades a l'Hospital Duran i Reynals, corresponents al període 2002-2015, degudament signades, des de 31 de maig de 2017, amb la finalitat de posar a disposició del CatSalut les inversions realitzades i procedirem al seu correcte reflex en els Comptes Anuals de l'Entitat (Adjuntem ANNEX 2)

II. Liquidació del pressupost

3) Gestió del pressupost

“L'ICO va elaborar la Liquidació del pressupost dels exercicis fiscalitzats traspasant els imports del Compte de resultats de la comptabilitat financera amb les conciliacions adjents. Això no permet fer un adequat seguiment pressupostari de les operacions ni comprovar l'existència de crèdit (vegeu l'apartat 2.6.b)

Deixem constància de que la implantació del nou software de gestió, SAP-R3, que preveu la inclusió de la conversió de la comptabilitat financera a la comptabilitat pressupostària ha millorat de manera substancial durant els darrers exercicis el seguiment pressupostari a temps real.

Adicionalment, cal considerar que a l'activitat realitzada per l'Entitat li és d'aplicació el Pla General de Comptabilitat Financera, que registra segons la partida doble no aplicant la gestió mitjançant ADOP. Aquest fet dificulta sobremanera garantir la integritat del certificat d'existència de crèdit adequat i suficient exigít per la normativa sobre contractació pública.

Durant els exercicis 2015 i 2016 s'ha analitzat el model de gestió i control del pressupost de la institució per detectar les millores que, donant compliment al marc d'informació financera que li és d'aplicació (RD 1517/2007 – Pla General de Comptabilitat), es poden portar a terme donant compliment a les recomanacions dels òrgans de control. Aquest anàlisi s'ha fet alhora que s'ha iniciat l'anàlisi de l'eina de gestió, anàlisi que està pendent de finalitzar i subjecte a l'existència de recursos per finançar, si s'escau, adaptacions o modificacions sobre el model vigent.

En aquest sentit, l'ICO va reconèixer en alguns dels capítols de despesa dels exercicis 2011, 2012 i 2014 uns obligacions superiors al crèdit definitiu, tot i que no van generar dèficit, atès que també va liquidar uns drets per sobre de les previsions inicials. L'ICO hauria d'haver tramitat les corresponents modificacions de crèdit per majors ingressos abans de reconèixer les despeses (vegeu l'apartat 2.6.c)

L'existència d'obligacions reconegudes superiors als crèdits definitius consignats en les despeses de béns corrents i serveis és conseqüència de la obtenció de drets liquidats (ingressos) superiors als crèdits definitius consignats, assegurant en qual-sevol cas la no existència de dèficit pressupostari per els exercicis.

La tramitació de les corresponents modificacions de crèdits per el reconeixement de les despeses i els ingressos estaven realitzades dins de la mateixa temporalitat d'execució. Donat que l'ICO registra les seves transaccions segons la partida doble no aplicant la gestió mitjançant ADOP, dificulta sobremanera garantir la integració del crèdit adequat i suficient segons els mecanismes operatius exigits per la normativa sobre contractació pública per la Administració Pública.

“D'altra banda, l'ICO va aprovar modificacions de crèdit dels exercicis 2012 i 2013 fora del termini màxim legalment establert, el 31 de gener de l'any següent (vegeu l'apartat 2.6.a)”

L'Entitat ha incorporat l'aplicació de les tramitacions i aprovacions de les modificacions pressupostàries de l'exercici dins dels terminis màxims establerts, davant el Consell d'Administració de l'Entitat, òrgan competent de l'Entitat. Durant l'exercici 2014 i següents s'han tramitat i aprovat dins l'exercici corrent.

També cal considerar que l'Entitat, es una empresa pública, i que l'Estatut de l'empresa pública catalana estableix que aquestes entitats elaboraran anualment un pressupost d'explotació i capital que serà estimatiu, orientatiu però no d'obligat compliment.

III. Memòria

4) Càlcul del romanent de tresoreria

“L'ICO no fa el seguiment de les despeses amb finançament afectat quan, en els exercicis fiscalitzats, l'Institut va rebre subvencions per a finançar determinades despeses. Així, en l'estat del Romanent de tresoreria que s'inclou en la Memòria no hi consta l'import del romanent afectat diferenciat del romanent de lliure disposició (vegeu l'apartat 2.7)”

D'acord amb l'article 216.1 de la Llei 2/2014, del 27 de Gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, que va modificar l'article 69 de la Llei 7/2011, la Institució aplica com a marc d'informació financera el RDL 1514/2007 atès que dona anualment compliment al principi d'autonomia de gestió.

Els comptes anuals són elaborats en base a les normes i principis comptables generalment acceptats en el pla de comptes, així com les corresponents instruccions que siguin d'aplicació i que hagin estat formulades per part de l'administració de la Generalitat de Catalunya, complementant la informació amb l'elaboració d'una memòria monogràfica sobre el pressupost, les seves modificacions i la corresponent execució.

L'Entitat té en consideració la recomanació feta per la Sindicatura de Comptes per optimitzar la informació inclosa en la memòria anual.

IV. Contractació

5) Competència orgànica

“Durant el període fiscalitzat, la direcció de l’Institut va aprovar les resolucions d’adjudicació o de modificació de sis contractes, l’import de les quals superava el límit que s’assenyala en l’acord del Consell d’Administració de 22 de setembre del 2011, pel qual s’atorguen a aquest òrgan poders en matèria de contractació (vegeu els apartats 2.8.2.b, 2.8.3 i 2.8.3.2.d)”

“En quatre d’aquests casos, el Consell d’Administració va ratificar els acords inclosos en aquestes resolucions amb posterioritat a la seva formalització contractual, convalidació que va tenir com a efecte l’eliminació del vici d’incompetència”

Cal dir que dels dos expedients que es fa menció, en un d’ells va ser aprovada la incoació del procediment administratiu pel Consell d’Administració i que la tramitació va ser per un procediment d’exclusivitat, fet que comporta que la resolució de l’adjudicació requeia en un únic proveïdor en concepte de un medicament exclusiu en el mercat i que ja va ser informat al Consell d’Administració.

En referència a una addenda al contracte no ratificada pel Consell d’Administració. El seu contingut correspon a una de les condicions de l’oferta presentada i que el Consell d’Administració va tenir informació i va aprovar en el moment de l’aprovació de l’adjudicació del procediment administratiu. I es va intentar no convertir una irregularitat formal en un obstacle per continuar realitzant el procés administratiu necessari.

Tal com diu la Sindicatura de Comptes, es tracta d’actes anul·lables i, per tant, perfectament esmenables sense perdre la seva efectivitat jurídica. En el cas concret que ens ocupa, l’esmena ve donada pel fet que els procediments s’han seguit sense que hagi hagut cap reclamació per cap dels licitadors presentats a les licitacions i els mateixos ja estan tancats i arxivats. Per tant, sent cert aquest defecte, detectat per la Sindicatura la pròpia dinàmica d’execució de l’expedient i la inexistència d’impugnació per part de tercers l’ha convalidat.

6) Formalització i garanties

“Els expedients de contractació no inclouen una justificació prou motivada de l’òrgan de contractació de l’estimació de l’import del pressupost de licitació, en contra del que estableix l’article 87 del TRLCSP (vegeu l’apartat 2.8.a)”

L’ICO dona compliment a l’article 73 RGLC i a l’article 87 del TRLCSP. Cada Servei que promou una nova contractació a l’ICO presenta un informe a l’òrgan de contractació, exposant la necessitat, les característiques i el detall de l’estimació de l’import del contracte, atenent els preus de mercat. Un vegada aquest Informe és aprovat per l’òrgan de contractació s’inicia l’expedient.

Constatem que s’han millorat les justificacions, en la mida d’ampliar la informació en el mateix cos de l’Informe de necessitats de cada procediment administratiu.

“En catorze contractes de la mostra fiscalitzada els informes tècnics de valoració de les ofertes presentades no motiven suficientment les puntuacions assignades als criteris valorats o introdueixen valoracions de criteris o de penalitzacions parcials que no constaven en els corresponents plecs de clàusules,... (vegeu l'apartat 2.8.b)”

En relació a la norma aplicable als procediments revisats per la Sindicatura, cal comentar que el 16 de novembre de 2011 es va publicar al BOE el Reial Decret Legislatiu 3/2011, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei de contractes del sector públic (TRLCSP) en el que s'integren i ordenen en un text únic totes les disposicions aplicables a la contractació del sector públic. Aquesta norma derogava:

1. La Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de Contractes del Sector Públic.
2. El capítol IV del títol V del llibre II, comprensiu dels articles 253 a 260, ambdós inclosos, del Text Refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny.
3. La disposició addicional setena de la Llei 13/2003, de 23 de maig, reguladora del contracte de Concessió d'Obres Públiques.
4. L'article 16 del Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig, pel qual s'adopten mesures extraordinàries per a la reducció del dèficit públic.
5. Els articles 37 i 38 de la Llei 2/2011, de 4 de març, d'Economia Sostenible.

En virtut de la seva disposició final única, el TRLCSP entrarà en vigor al mes de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat», és a dir, el 16 de desembre de 2011.

Quant al règim transitori de l'entrada en vigor del TRLCSP, cal assenyalar que els expedients iniciats i els contractes adjudicats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els era d'aplicació la normativa anterior. Els contractes administratius adjudicats, s'havien de regir quant als seus efectes, compliment i extinció, inclosa la seva durada i règim de pròrrogues, per la normativa anterior. S'entenia que els expedients de contractació havien estat iniciats abans, si s'havia publicat la corresponent convocatòria del procediment d'adjudicació del contracte, amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei. Així mateix, en el cas de procediments negociats, per determinar el moment d'iniciació es tindria en compte la data d'aprovació dels plecs.

I es en aquest moment quan ens podem trobar en que entren en col·lisió la llei antiga i la llei nova, la incertesa de quin sigui el dret aplicable a la certesa de les situacions, resoldre el trànsit d'una llei a l'altra i amb això decidir quines situacions o relacions es conserven a la disciplina de la llei derogada i quines se sotmeten a la nova, es el que en molts dels expedients analitzats ens hem pogut trobar.

Tanmateix, la adaptació dels Plecs de Clàusules Administratives Particulars es va realitzar durant el 2012, al mateix temps que la Junta Consultiva de Contractació anava traient les Guies per la redacció dels mateixos.

Amb poc temps, durant l'any 2013, es van publicar diferents Ordres on s'establien els límits dels diferents tipus de contractes a efectes de la contractació del sector públic, juntament amb totes les Lleis de mesures fiscals, financeres i administratives que es publiquen anualment amb modificacions aplicables al sector de la contractació pública.

Durant tot aquest temps (període 2011-2014), l'ICO ha anat incorporant tots els canvis normatius, amb les limitacions organitzatives pròpies de la administració pública i amb la dificultat que suposa aplicar la norma jurídica que toqui i les peculiaritats de cada contracte i licitació, sobretot amb procediments iniciats abans de qualsevol canvi legislatiu.

L'Entitat considera que tant en els expedients d'obres, subministraments i serveis analitzats els informes de valoració tècnica s'adeqüen amb tots els punts als criteris de valoració que s'havien aprovat i que no es valora cap concepte que no estigui relacionat en el mateix criteri i en alguns casos s'adjunten taules amb les corresponents explicacions. Fet rellevant a la hora de valorar les ofertes. I posem de manifest que en cap dels procediments s'han presentat impugnacions per part dels licitadors o altres ens.

Tenim en consideració l'observació feta per la Sindicatura per millorar les descripcions incorporades en els informes, fet que ja s'està portant a terme des de l'any 2015 i amb l'objectiu de utilitzar criteris més automàtics, sempre que l'objecte del contracte ho permeti.

“L'ICO no va tramitar el preceptiu procediment contradictori davant l'oferta presentada per l'empresa adjudicatària d'un contracte d'obra, el valor de la qual era presumptament desproporcionat d'acord amb els criteris establerts en els plecs (vegeu l'apartat 2.8.1.a)”

Cal dir que els Plecs de clàusules administratives particulars que regeixen els expedients i que són aprovats per l'Assessoria Jurídica del Catsalut, són plecs tipus. Per cadascuna de les licitacions en el expedient s'especifiquen les condicions particulars en el quadre de característiques, el Plec tècnic i criteris de valoració.

L'entitat està d'acord i així ho aplica en tots els seus procediments, que en el cas d'un pressupost en possible baixa temerària, anormal o desproporcionada, es concedeix un tràmit d'audiència al licitador per tal que justifiqui la viabilitat de la seva oferta, indicant les condicions en que es desenvoluparà la seva oferta, l'estalvi que comporta, etcètera i que manifesti el compromís de portar a terme l'obra en aquestes condicions.

En aquest cas concret, que fa referència l'apartat, la justificació i compromís ja estava incorporat en la documentació presentada pel licitador en el Sobre C – Criteris avaluable automàticament, on es presentava l'oferta econòmica i la reducció del termini. Documentació que va ser estudiada pels tècnics nomenats i que van donar viabilitat a l'oferta i per tant poder continuar en el procés de licitació.

“En l'expedient del contracte derivat del servei de gestió i assistència de viatges per al seu personal no hi ha constància que l'adjudicació es realitzés d'acord amb les condicions tècniques i econòmiques que establia el plec de condicions de l'Acord marc (vegeu l'apartat 2.8.3.d)”

Fer constar que efectivament la Entitat estava adherida a l'Acord Marc de la Comissió central de subministrament i per tant, la regulació del contracte venia donada pels documents de l'Acord, però sempre adaptada a les necessitats de la nostra Entitat.

“Per a onze contractes..., la garantia definitiva va ser dipositada per l'adjudicatari amb posterioritat a la formalització del contracte, mentre que en el cas dels contractes del servei de neteja, a la Sindicatura no li consta que s'exigís als adjudicataris l'import corresponent al reajustament de la garantia amb motiu de les cinc ampliacions de contracte que es van tramitar (vegeu els apartats 2.8.2.e, 2.8.3.g i 2.8.3.2.d)

Tot i que es produeix una incidència de caràcter de compliment en la temporalitat dels fets administratius. Es tracta d'un defecte formal subsanable amb la presentació de les garanties dels corresponents contractes.

Cal considerar, que en tots els contractes anomenats es varen presentar les corresponents garanties definitives i actualment son contractes finalitzats, havent formalitzat la devolució de la garantia als adjudicataris en el termini establert.

“En el cas de cinc contractes..., la Sindicatura no té constància que la seva formalització fos sotmesa a la publicitat preceptiva en els diaris oficials (vegeu els apartats 2.8.1.b, 2.8.2.e, 2.8.3.g i 2.8.3.2.d)”

Manifestar que l'ICO dona compliment a l'article 153 i següents del TRLCSP en relació a l'obligació d'informar sobre el resultat del procediment, ja que, en cas de Procediments Oberts, l'adjudicació i corresponent formalització del Contracte es penja a la Plataforma de contractació pública de la Generalitat de Catalunya <https://contractaciopublica.gencat.cat/>

I en relació amb els Procediments Negociats sense Publicitat, l'adjudicació es notifica a totes les empreses participants mitjançant carta.

Així mateix, qualsevol licitador que sol·licita més informació en relació amb l'expedient en el que hagi participat, l'ICO no facilita la corresponent informació i/o documentació a no ser que es trobi en algun supòsit de l'article 153 TRLCSP i en aquest cas, es motiva suficientment a l'expedient.

“En nou dels contractes de serveis formalitzats el servei prestat es va iniciar amb anterioritat a la formalització del contracte (vegeu els apartats 2.8.3.a i 2.8.3.g)”

En tots aquests contractes i, com a conseqüència de la necessitat de poder donar continuïtat als serveis assistencials, l'ICO es va veure en la necessitat de començar la prestació assistencial per donar cobertura a tots els pacients de l'Hospital. Per aquest motiu, es va començar l'activitat abans de signar el contracte però després de la adjudicació per part del ICO, mentre es tramitava tota la documentació administrativa per poder preparar el corresponent contracte, atesa la necessitat de no interrompre amb l'activitat assistencial per motius administratius.

“L'ICO va concedir una pròrroga del servei de manteniment energètic des del 17 d'octubre del 2013 fins l'entrada en vigor d'un nou contracte, l'1 d'octubre del 2014, sense que aquesta pròrroga estigués prevista ni en el plec de clàusules de la licitació ni en el contracte. Durant aquest període va satisfer per els serveis prestats 694.880 € (vegeu l'apartat 2.8.3.1.b)”

El contracte subscrit per l'ICO i l'empresa de manteniment en data 17 d'octubre de 2009, contemplava la possibilitat de prorrogar el contracte durant dos anys més,

després de l'acompliment dels dos anys previstos inicialment. Aquesta pròrroga es va subscriure el 17 d'octubre del 2011 finalitzant, per tant, el 16 d'octubre de 2013.

En data 16 d'octubre de 2013, finalitzat per tant el període de pròrroga, es va comunicar a l'empresa adjudicatària la continuació del contracte fins a l'adjudicació del nou contracte, fonamentat en la clàusula 4 del PACP que fixava l'obligació del contractista a seguir prestant el servei de manteniment, en les condicions pactades en el contracte i fins a la nova adjudicació.

La pròrroga forçosa, en el temps, del servei fins a l'adjudicació d'un nou procediment administratiu va resultar obligada, al plantejar-se l'ICO la preparació i licitació d'un contracte que integrés el manteniment dels edificis amb la gestió energètica, amb objectius d'estalvi energètic garantit i compartit. Per donar compliment als objectius i directrius marcades per la Generalitat en matèria d'estalvi energètic (Acord de govern de 30 d'agost de 2011) i a la pròpia política de responsabilitat social corporativa de la Institució.

En data desembre de 2013 el Consell d'Administració va incoar el nou procediment per a la contractació integrada del manteniment dels edificis i la gestió energètica amb objectius d'estalvis garantits i compartits, el qual va entrar en vigor l'octubre de 2014 després de complir amb tot el procediment administratiu corresponent per la seva adjudicació.

Cal remarcar, que les poquíssimes experiències en contractes d'aquest tipus va portar a l'ICO a plantejar-se disposar d'uns plecs de contractació totalment innovadors, la preparació dels quals va suposar un intens treball tècnic i jurídic amb l'objectiu de dotar el contracte de la necessària seguretat jurídica i d'acord amb l'ICAEN, perquè poguessin servir també com a documentació bàsica per a la preparació d'altres contractes d'aquest tipus en altres institucions del sector públic de la Generalitat.

De fet, el contracte que es va establir per l'ICO, d'eficiència energètica, vigent fins el novembre de 2018, va ser elegit com a "Projecte tractor – Model a seguir" pel sector hospitalari dins l'estratègia ECREE de la Generalitat de Catalunya per tal de donar compliment als seus objectius d'estalvi energètic en els edificis de l'administració pública catalana.

Es important tenir en compte que la despesa generada ha estat per el mateix servei contractat i no ha ocasionat increments de preus i tampoc desviacions pressupostàries per aquest concepte.

7) Execució contractual i adhesió a sistemes centralitzats de contractació

"L'any 2014, dels vint i dos proveïdors més significatius de l'Institut, tres van proveir subministraments per imports superiors a les adjudicacions mitjançant procediments de contractació i en els altres nou casos no existeix cap contracte vigent durant el període. L'import global de l'excés de despesa respecte la despesa contractada és de 42,85M€. L'entitat no disposava d'un procediment per fer el seguiment de la despesa facturada pels proveïdors, vinculada als contractes adjudicats"

“En aquests casos, s’haurien d’haver tramitat els procediments corresponents de modificació dels contractes, si així estava previst en els plecs, o haver fet noves licitacions, excepte que es tractés de compres menors d’altres productes efectuades als mateixos proveïdors.”

“La major part de la desviació detectada correspon a despeses per subministrament de fàrmacs, adjudicades mitjançant diversos contractes derivats de l’Acord marc licitat pel Consorci de Salut i Social de Catalunya l’any 2010, al qual l’Institut figura adherit. Tanmateix, la fiscalització dels procediments negociats convocats per l’ICO amb les entitats homologades ha posat de manifest diverses incidències: l’aprovació de pròrroques no previstes en les clàusules de vigència de l’acord marc; l’incompliment de determinades clàusules de l’acord marc en relació als tràmits de contractació per part de les entitats adherides, i la utilització del procediment negociat per exclusivitat sense causa suficientment justificada (vegeu els apartats 2.8.c i 2.8.2.c).”

L’Entitat per tal d’aportar més informació o aclariments al contingut de l’informe, especifica, que tal com exposa la Sindicatura de comptes en el cos del mateix informe, manifesta que el volum de despesa analitzada per la Sindicatura ha estat de 72,57M€, Que de l’excés de despesa respecte la despesa contractada es desprèn un import de 42,85M€, i que aquest correspon en un 98,5% (42,22M€) a subministraments de fàrmacs.

L’Entitat està d’acord en que com a conseqüència de la fallida en la tramitació dels expedients dels acords marcs tramitats pel CSC, en els quals el ICO hi estava adherit, no han estat formalitzats en temps i forma els expedients administratius de referència.

Tot i així, volem deixar constància, que la decisió de l’ICO d’adherir-se a aquests acords marcs, està realitzada amb l’objectiu d’optimitzar la gestió i els costos dels fàrmacs de l’àmbit oncològic.

L’escenari i evolució, durant aquest període de temps, dels procediments dels acords marcs del CSC, als que la Institució s’hi troba adherida, es resumeixen en els dos informes de l’Assessoria jurídica del CSC. (Adjuntem ANNEX 3)

Els informes anteriorment mencionats posen de manifest les contínues dificultats alhora de licitar els procediments, amb un flux continu d’impugnacions instades pels licitadors, provocant, com es recull en aquest informe, la fallida generalitzada dels procediments.

Cal considerar, la imperiosa urgència, per realitzar l’activitat diària de la Institució, que comporta el subministrament de fàrmacs per la seva aplicació i dispensació clínica i assistencial en el camp de l’oncologia mèdica i hematologia clínica.

I també tenir en consideració, la manca de temps real per part de l’ICO, per poder portar a terme, mitjançant aprovació de l’Òrgan de contractació, la iniciació de nous procediments administratius, per altres alternatives contractuals que permetessin la seva cobertura administrativa.

Es rellevant tenir en compte, que tot i dins d’aquest marc administratiu, la gestió del preu ha estat una variable molt important a tenir en compte, havent comprat els medicaments amb una negociació de preus a la baixa.

En referència a la consideració de que l'Entitat no disposava d'un procediment per fer el seguiment de la despesa facturada pels proveïdors, vinculada als contractes adjudicats. Seria vinculat al fet de no existir una eina informàtica que facilités el seguiment d'aquest control, i que s'estava implantant durant l'exercici 2011. Tot i així els controls de despesa es realitzaven mitjançant altres eines internes.

En referència a la utilització del procediment negociat per exclusivitat sense causa suficientment justificada. L'ICO vol deixar de manifest que té com a premissa bàsica per realitzar un expedient negociat per exclusivitat, que aquesta estigui totalment justificada, mitjançant la certificació dels tècnics que designa l'òrgan de contractació, patents i documentació aportada per les empreses per tal de certificar l'exclusivitat de la seva comercialització en el país.

Cal considerar que en el subministrament de productes farmacèutics l'exclusivitat està registrada en la Agència Espanyola del Medicament i productes sanitaris (AEMPS), fet que es certifica amb la necessitat del producte a contractar.

En referència als 0,6M restants corresponen al concepte Servei de manteniment energètic on ha estat desenvolupada la justificació en l'apartat 7) d'aquestes Al·legacions.

8) Execució d'obres

“L'execució de quatre de les obres adjudicades en el període fiscalitzat va finalitzar amb demora, d'entre un i mig i cinc mesos segons els casos. El termini d'execució d'aquestes obres era un dels criteris de valoració en la licitació i va esdevenir clàusula contractual. L'òrgan de contractació no va aplicar les penalitats previstes en els plecs de condicions en els casos en que els retards eren imputables als adjudicataris (vegeu l'apartat 2.8.1.c).”

En les Actes de comprovació de replanteig i d'inici d'obres, com en les Actes de seguiment de les obres, es fa constar, si escau, la necessitat i el motiu per el qual es necessària una pròrroga en l'execució de l'obra. Aquesta documentació es troba en els expedients tècnics de cadascuna de les execucions d'obra que custodien els responsables del Servei d'Infraestructures de l'ICO.

En les quatre obres esmentades, la necessitat, justificació i aprovació per part del Responsable d'obres de l'ICO com per el Director tècnic de l'obra està sustentat en els documents tècnics d'execució corresponents. I en cap cas era imputable la demora d'execució al adjudicatari, per tant no era lícit aplicar una penalitat al mateix.

“Un d'aquests contractes correspon a les obres de construcció de la nova farmàcia al centre ICO de l'Hospitalet, adjudicades el mes de març del 2014 per import d'1,33M€ i un termini d'execució de cinc mesos. Durant la seva execució es va ampliar el termini en tres mesos més, sense tramitar cap modificació de les condicions inicials del contracte.”

“La liquidació final de les obres es va aprovar el mes de novembre del 2015, més enllà del termini previst en l'article 235 del TRLCSP, després que l'adjudicatària realitzés els repassos pendents que es van fer constar a l'acta de recepció provisional. L'anàlisi de

les partides incloses en el certificat final ha posat de manifest el pagament de conceptes que corresponen a l'execució d'unitats i preus nous, que no es corresponien amb les previstes en el Plec de clàusules administratives ni en el quadre de característiques, ni amb les previstes en l'article 107 del TRLCSP."

Cal considerar que en el decurs de l'execució de l'obra es van donar nous requeriments tant de modificació en els espais com de canvis de materials, a mida que es va anar aprofundint en el treball de camp, respecte el que es podia preveure en el projecte.

Això va produir alteracions en el nombre d'unitats realment executades sobre les previstes en els mesuraments del projecte així com una relació de noves partides pròpies de l'obra, els preus contradictoris dels quals van estar aprovats per la Direcció executiva durant el període de l'obra donat que es el responsable de controlar la seva correcta execució. Totes les alteracions i modificacions es justifiquen detalladament en el Projecte d'execució Final – Liquidació de les Obres.

Com a conseqüència d'aquestes alteracions, que no podien ser previsibles abans de l'inici de l'execució de l'obra, va comportar una ampliació del termini inicial d'execució de la mateixa, no imputable a l'adjudicatari.

Considerant que les modificacions no variaven les condicions essencials del contracte sinó que eren modificacions no substancials, no es va determinar una modificació contractual explícita. Tal com estableix en l'article 234.3 del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic, que estableix *"... es poden introduir variacions sense necessitat d'aprovació prèvia quan aquestes consisteixin en l'alteració en el nombre d'unitats realment executades sobre les previstes en els mesuraments del projecte, sempre que no representin un increment de la despesa superior al 10 per cent del preu primitiu del contracte"*. Així com també estableix l'article 107, del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic que diu: *"Article 107. Als efectes del que preveu l'apartat anterior, s'entén que s'alteren les condicions essencials de licitació i adjudicació del contracte en els casos següents:*

- a) Quan la modificació variï substancialment la funció i les característiques essencials de la prestació inicialment contractada.*
- b) Quan la modificació alteri la relació entre la prestació contractada i el preu, tal com aquesta relació va quedar definida per les condicions de l'adjudicació.*
- c) Quan per portar a terme la prestació modificada sigui necessària una habilitació professional diferent de l'exigida per al contracte inicial o unes condicions de solvència substancialment diferents.*
- d) Quan les modificacions del contracte igualin o excedeixin, en més o en menys, el 10 per cent del preu d'adjudicació del contracte; en el cas de modificacions successives, el conjunt de modificacions no pot superar aquest límit.*
- e) En qualsevol altres casos en què es pugui presumir que, si s'hagués conegut prèviament la modificació, haurien concorregut al procediment d'adjudicació altres interessats, o que els licitadors que hi van prendre part haurien presentat ofertes substancialment diferents de les formulades."*

El termini de liquidació de l'obra va estar subjecte a alguns repassos descrits en l'acta de recepció que requerien la intervenció de sistemes i equipaments en

funcionament i, per tant, aquests s'havien de realitzar coordinant-se amb la pròpia activitat de la Farmàcia. D'altres requerien la participació d'organismes oficials, com ara les inspeccions de les legalitzacions presentades al Departament d'Indústria, i per tant a expenses de concertar la corresponent disponibilitat de l'Inspector.

Una vegada comprovat el correcte funcionament de la Farmàcia, obtingut tots els permisos necessaris i les inspeccions favorables es va procedir a l'aprovació de la liquidació econòmica definitiva de l'obra.

“D'altra banda, aquesta liquidació inclou una partida corresponent a despeses de control de qualitat que, per la seva naturalesa, s'haurien haver inclòs en el projecte executiu inicial (vegeu l'apartat 2.8.1.d).”

Es cert que la despesa del control de qualitat, hagués que ser inclosa en el projecte executiu inicial. Però en aquest cas, atès que no estava contemplat en el projecte redactat per la enginyeria externa, i per motius de premura per poder posar en funcionament els espais i portar a terme l'activitat assistencial necessària, l'ICO va redactar el corresponent Programa de Control i el va incloure com una partida més del projecte de liquidació final, per reduir el temps en el procediment administratiu necessari. Però volem deixar de manifest que l'autorització i aprovació la va gestionar l'ICO.

9) Servei d'assessorament jurídic

“L'any 2011 l'ICO va adjudicar els serveis d'assessorament jurídic de l'entitat mitjançant la tramitació de dos procediments negociats sense publicitat per un període d'un any prorrogable per un mes. L'any 2013, va tramitar de nou aquests serveis en dues licitacions i les va adjudicar als mateixos assessors. En cap d'aquests casos l'òrgan de contractació va fomentar una autèntica concurrència. Atès l'objecte, l'import i el període de vigència dels contractes, caldria haver sotmès aquestes licitacions a un procediment que garantís la concurrència efectiva i en donés publicitat.”

“Aquestes incidències relacionades amb l'objecte contractual, els imports i les dates dels expedients suposen un incompliment del que estableix l'article 74, apartat 2 de la LCSP i, en conseqüència, es considera que hi ha un fraccionament indegut dels contractes.”

“D'altra banda, les resolucions d'adjudicació d'aquests serveis són posteriors, en tots els casos, a la formalització dels contractes i, per tant, també a l'inici de la prestació del servei.”

En els anys fiscalitzats era, malgrat els informes de la Junta Consultiva que no tenen caràcter vinculant i l'opinió contrària de bona part de la doctrina administrativista, pràctica habitual i generalitzada a tot el sector públic la utilització del procediment negociat sense publicitat per a la contractació de serveis i subministraments.

No va ser fins el Decret llei 3/2016, de 31 de maig, de mesures urgents en matèria de contractació pública (en vigor des del 3 de juny), que es va limitar legalment la utilització del procediment negociat sense publicitat a Catalunya reduint el supòsits en què es pot utilitzar aquest procediment de contractació, limitació que es deriva de

l'aplicació directa dels articles 26 i 32 de la Directiva 2014/24/UE. El propi Decret llei reconeix en la seva exposició de motius que si bé aquesta reducció de supòsits aporta més transparència a la contractació d'altra banda obliga a recórrer a procediments més llargs i complexos amb un impacte substancial en la tramitació dels procediments de licitació.

En qualsevol cas per la seva pròpia naturalesa aquest procediment de licitació sense publicitat, tal i com era utilitzat aleshores en el conjunt del sector públic no fomentava la concurrència ni una autèntica negociació.

La norma bàsica –TRLCSP– atès que l'Estat espanyol encara no ha transposat la Directiva Europea de contractació pública del 2014, continua regulant aquesta modalitat de procediment de licitació i la limitació a casa nostra no s'ha produït fins dos anys (3 de juny de 2016) després de la finalització del període fiscalitzat.

Pel que fa a la previsió de que es mantindrien de forma continuada els dos contractes d'assessorament jurídic no era possible fer-la “ab initio” per desconèixerment de quines serien les necessitats reals de futur d'assessorament en l'àmbit laboral i en l'àmbit civil, mercantil i administratiu.

En qualsevol cas els despatxos d'advocats adjudicataris dels dos contractes tenen una reputada solvència tècnica i un gran coneixement del sector salut i eren, sens dubte els millors candidats possibles a ser els adjudicataris.

Cal dir que la utilització d'aquest procediment també conflueix en una diversificació de serveis efectiva.

“L'any 2011 l'adjudicatari del servei d'assessorament jurídic laboral va facturar a l'Institut 20.347€, fora del preu de contracte, quan almenys el 50% d'aquestes despeses eren susceptibles d'incloure's en l'objecte del contracte (vegeu l'apartat 2.8.3.a).”

Volem deixar constància que la facturació per import de 10.490€, import que equival al 52% de 20.347€, correspon a un litigi laboral mantingut amb un treballador en relació al seu acomiadament. Aquest procediment va comportar un seguit d'actuacions que va suposar la tramitació d'un expedient disciplinari, celebrant-se el corresponent judici. Aquesta facturació correspon a tot el procés fins obtenir la Sentència del Jutjat. Per tant aquest procés puntual no era susceptible d'incloure dins de l'objecte del contracte.

10) Modificació de condicions essencials de la licitació

“Durant el període de vigència, el contracte del servei de neteja de les dependències que l'ICO té a l'Hospital Josep Trueta de Girona, va tenir diverses modificacions, amb motiu de les ampliacions del servei, que, en conjunt, varen suposar un increment del preu del contracte d'un 17,6% (vegeu l'apartat 2.8.3.c).”

Es important que quedi constància que durant la vigència de 4 anys del contracte de neteja la activitat assistencial d'un Hospital pot variar, que és el que ha passat durant aquest contracte, i les necessitats derivades d'aquesta activitat també.

Durant aquests 4 anys, des de la formalització del contracte, es van fer obres creant espais nous que van provocar la necessitat d'augmentar les hores i els metres de neteja per poder mantenir els espais de l'ICO en condicions òptimes per poder atendre als pacients.

Les modificacions del contracte realitzades durant tot el període de vigència del contracte, no han alterat, en cap cas, les condicions essencials de la licitació i adjudicació i, s'han limitat a introduir les variacions estrictament indispensables per respondre a la causa objectiva que les va fer necessàries.

És a dir, la modificació aprovada no ha variat substancialment la funció ni les característiques de la prestació inicialment contractada, que es la neteja dels espais de l'Hospital i, en conseqüència, tampoc ha alterat la naturalesa global del contracte.

Les modificacions han consistit en incrementar la freqüència de la neteja a l'Hospital com a conseqüència de activitat nova contractada pel CatSalut. També important, veure que els imports de les hores de neteja i del personal que estaven pactats en el contracte inicial no es modifiquen.

Cal dir que totes les modificacions realitzades s'han documentat mitjançant el corresponent Informe de necessitats on s'expliquen les causes imprevistes, en sentit estricte, de les mateixes, causes en ares sempre de satisfer l'interès públic (que es la assistència sanitària). Conforme a la normativa indicada, hem de tenir en compte que la potestat de modificar contractes per raons d'interès públic s'integra dins de les prerrogatives de la Administració Pública. En aquest cas, la modificació es justifica amb el fet que hem de complir amb el que estableixen els Estatuts de la Entitat, que es prestar assistència sanitària, el que implica indirectament haver de tenir les instal·lacions en perfecte estat.

Cal tenir en consideració que el cost de la neteja de les dependències que l'ICO té a l'Hospital Josep Trueta de Girona suposaven aproximadament un 4% (294.652,04) del cost total del servei de neteja contractat inicialment.

D'altra banda, es important ressaltar, per la peculiaritat de l'activitat de la nostra Entitat que el canvi de contractista no era factible per raons tècniques amb els serveis que es presten a les instal·lacions de l'Hospital, perquè un canvi hagués generat inconvenients molt importants en la activitat. I més important, ressaltar que la quantia modificada no va superar el 10% de l'import d'adjudicació de la totalitat del contracte.

Si observem el total de les modificacions realitzades sobre la totalitat del contracte inicial aquestes no superen un 9,32%, durant els 4 anys de vigència. Es important tenir en compte que el contracte es veu com un tot, atès que els requeriments del plec tècnic son els mateixos per cadascun dels centres ICO, la necessitat de fer lots va ser per una qüestió geogràfica, però les condicions de la licitació eren conjuntes per tots els centres ICO, atès que l'activitat que es presta es la mateixa.

Atès tot l'exposat, considerem que no hem contravingut en cap cas la Llei de contractes del sector públic, perquè la suma de totes les modificacions realitzades

durant els 4 anys de vigència del contracte, no supera el 10% del import total del contracte inicial que era de 6.676.306,00€.

“D'altra banda davant l'incompliment per part de l'adjudicatari del contracte de manteniment i gestió energètica eficient dels edificis de l'Hospital Duran i Reynals, l'ICO va haver d'ampliar el termini parcial previst en el contracte per a la implementació de mesures prèvies que es requeria en els plecs de condicions. Atès això, no es van poder assolir les quotes d'estalvi energètic compromeses en el contracte (vegeu l'apartat 2.8.3.1.a).”

És cert que es va ampliar el període per a que es poguessin implementar totes les mesures sol·licitades en el plec tècnic, que eren prèvies al començament del contracte. El motiu va ser la complexitat d'aplicar-les al no poder interrompre l'activitat assistencial.

D'altra banda, en el plec tècnic s'establien unes quotes d'estalvi pel primer any i successius que sinó es complien s'havien de penalitzar. En virtut d'això en data 30 de setembre de 2016, es va portar a terme un Acord d'imposició de penalitzacions per incompliment en l'execució del contracte que ha suposat una penalització a favor de l'ICO per un import de 32.243,14€. (Adjuntem ANNEX 4)

“A parer de la Sindicatura, aquests canvis van modificar les condicions essencials de la licitació i l'adjudicació, i d'acord amb allò que s'estableix en els articles 92 quater de la LCSP i 107 del TRLCSP no s'haguessin pogut tramitar i hagués correspost fer noves licitacions.”

Conforme a la normativa, hem de tenir en compte que la potestat de modificar contractes per raons d'interès públic s'integra dins de les prerrogatives de la Administració Pública.

Considerem que la modificació aprovada no ha variat substancialment la funció ni les característiques de la prestació inicialment contractada, i en conseqüència, tampoc ha alterat la naturalesa global del contracte

11) Preu del contracte

“Els adjudicataris de tres contractes de la mostra fiscalitzada van facturar a l'ICO un import superior al preu adjudicat per la prestació dels serveis per un import global de 891.900€ (vegeu l'apartat 2.8.3.f).”

Cal dir que durant la preparació del procediment administratiu, la despesa generada ha estat per el mateix servei contractat i no ha ocasionat increments de preus i tampoc desviacions pressupostàries per aquest concepte.

12) Servei de restauració

“El mes de juny del 2011 l'Institut va adjudicar el contracte del servei de restauració dels pacients ingressats, alimentació dels treballadors, servei de cafeteria i explotació del quiosc-bar del centre que l'ICO té a l'Hospital Duran i Reynals, a la mateixa empresa que venia prestant el servei.”

“En la valoració de les ofertes tècniques presentades pels licitadors l'ICO va introduir ponderacions parcials de criteris d'adjudicació del concurs, susceptibles de judici de valor, que no es trobaven explícitament previstos als plecs. També va assignar puntuacions parcials a les millores presentades per les empreses, si bé els plecs no indicaven prèviament els requisits, límits, modalitats i característiques per permetessin identificar-les suficientment, com requereix la normativa de contractació.”

Es cert que l'adjudicació del contracte va recaure en la mateixa empresa que prestava el servei fins el moment de la nova adjudicació. Cal dir que es va licitar mitjançant un procediment obert i es van presentar cinc licitadors. Que segons les prerrogatives de la contractació es va fer el pertinent informe tècnic i la valoració de les ofertes econòmiques presentades resultant com a adjudicatària aquesta empresa. Cal remarcar que no va ser presentada cap impugnació per la resta de licitadors i que el servei s'ha prestat satisfactòriament.

Manifestem que el Plec de clàusules administratives particulars del contracte administratiu especial que regia el procediment inclou, en la pàgina 20 i 21, els criteris de valoració per l'adjudicació del concurs. I específicament en el cas de les millores valorades es definia que: serien aquelles d'interès en funció de l'objecte del contracte, que tenien que definir-se a l'oferta amb els seu detall econòmic, per a la seva avaluació.

Que l'informe tècnic de valoració, descriu minuciosament les propostes presentades i que han estat valorades amb la puntuació assignada, dins dels criteris de valoració aprovats. No considerant que s'hagin introduït ponderacions parcials que no estiguessin incloses en el plec.

Cal considerar en aquest sentit que tant l'Assessoria Jurídica del Catsalut com la Intervenció adjunta van emetre Informes favorables al procediment i a la seva evolució.

Les millores presentades per cadascun dels licitadors estan relacionades en els informes de valoració que permeten conèixer el fonament de la puntuació.

“La proposta de millores que va presentar l'adjudicatària del servei, consistia en l'adequació i reforma de l'espai de cafeteria de públic i personal. L'Institut no ha activat aquestes obres en el seu immobilitzat (vegeu l'apartat 2.8.3.2.a).”

Fer menció a que el licitador va presentar una relació de millores on una d'elles feia referència a l'adequació i reforma de l'espai.

Cal considerar que el procediment administratiu per contractar el servei de restauració està emmarcat en un contracte administratiu especial per a la contractació d'aquest servei, tal com es desprèn del plec de clàusules administratives particulars especials que el regeix.

S'ha de tenir en compte que els Plecs de prescripcions tècniques que regeixen el contracte especifiquen en el punt 7 “que l'adjudicatari aportarà tots els elements necessaris, per a la correcta prestació del servei, identificant:

7.1 Capital pendent d'amortitzar: l'amortització d'aquests elements serà de 10 anys i en el cas de rescissió o finalització del contracte, el nou adjudicatari assumirà l'import pendent d'amortitzar, que abonarà a l'adjudicatari sortint"

7.2 Noves inversions (Cafeteria nova): atesa la voluntat de l'ICO de la construcció d'una cafeteria nova, d'ús públic a l'hospital Duran i Reynals, l'empresa adjudicatària haurà de realitzar unes inversions amb import màxim aproximat de 80.000€ Aquesta relació d'inversions ... s'adjunta Annex 9

L'amortització d'aquestes inversions es farà en el termini de 5 anys a comptar des de la seva aportació...

En cas de rescissió o finalització del contracte, el nou adjudicatari assumirà l'import pendent d'amortitzar ... que abonarà a l'adjudicatari sortint"

Manifestar que les aportacions en instal·lacions i equipaments s'han considerat en concepte de reversió vinculat a l'explotació del servei de cafeteria i alimentació.

Es per això que son controlats i relacionats els elements necessaris per el bon funcionament del servei, identificant el seu cost i amortització per conèixer el seu valor net en cas de ser trames d'un adjudicatari a un altre, que son els responsables de mantenir els actius necessaris per portar el servei al seu bon funcionament.

Els espais, instal·lacions i mobiliari de la cafeteria públic, per donar el servei de restauració, en el DIR no estan cedits a l'ICO, es consideren espais comuns de l'edifici que també utilitzen la resta de entitats que es troben ubicades en el recinte. En aquest aspecte i en el cas que tingués que ser la instal·lació i mobiliaris registrats en els actius s'hauria de determinar la propietat dels mateixos i ser considerades, pel Catsalut, com a propietari de l'edifici.

També tenir en compte que l'aplicació de l'amortització de 5 anys donaria un valor residual que no afectaria de manera rellevant al Actiu de l'entitat.

L'Entitat té en compte les observacions fetes per la Sindicatura i farà de nou l'anàlisi corresponent.

"La Sindicatura no ha pogut disposar de l'estudi de viabilitat de l'explotació del servei ni del càlcul o l'estimació per la qual es va obtenir el cànon fix anual a satisfer per l'adjudicatari (vegeu l'apartat 2.8.3.2.b)."

L'Entitat va incorporar en l'expedient administratiu previ a la licitació el document on constava el càlcul de l'import del cànon fix establert en els Plecs de la licitació, tenint en compte el cànon fix per un import de 12.000,00 euros, establert en el contracte anterior, més l'import resultant del cànon variable, calculat en funció de la recaptació efectiva de la cafeteria i del quiosc extern, dels dos últims anys 2009 i 2010. (Adjuntem ANNEX 5)

"En el període comprès entre 2013 i 2015 aquest contracte va tenir diverses modificacions que van ser aprovades per la Direcció General, que van significar, per una part, el tancament temporal del quiosc bar i la no aplicació de l'IPC en les pensions alimentàries dels malalts. L'ICO no ha facilitat a la Sindicatura la documentació justificativa del càlcul de les quantitats compensades entre les parts."

L'Entitat, en data 18 de juliol de 2013, va emetre informe justificatiu proposant les modificacions de no convenir l'aplicació de l'increment derivat de l'augment en l'IPC al preu de la dieta dels pacients ingressats i la reducció de costos empresarials derivat del tancament del quiosc en períodes de baixa activitat, on la seva explotació era deficitària.

El resultat de l'aplicació de les dues propostes donava com a resultat mantenir el equilibri dels resultats econòmics en l'explotació del servei, fet fonamental en aquests tipus de servei, i a la vegada un lleu resultat favorable l'ICO.

La documentació justificativa del càlcul de les quantitats compensades estan relacionades en l'informe corresponen. (Adjuntem ANNEX 6)

“Per altra part, l'ICO va deixar de compensar a l'adjudicatari la subvenció aplicada als menús del personal, en aplicació de la Llei 2/2014, de mesures fiscals, administratives i financeres i del sector públic, però va mantenir el preu subvencionat per als empleats i va compensar a l'adjudicatari amb 11.000 € mensuals per la supressió de la subvenció sobre el preu dels menús servits al personal, amb un cost total de 275.000 €”.

En tots els contractes regulats per la Llei de Contractes del Sector Públic, com a conseqüència d'un incompliment sorgeixen deures específics de liquidació i compensació.

Aquesta compensació té com a objectiu restablir l'equilibri trencat del contracte. Al deixar de pagar la part corresponent a l'adjudicatari, pel concepte de la subvenció aplicada als menús dels treballadors. Això suposava un incompliment de les condicions contractuals per part de l'ICO i, per tant, un dret de rescabament de danys econòmics soferts per la empresa adjudicatària.

Aquest incompliment per part de l'ICO, suposava el dret de la empresa adjudicatària a reclamar la mateixa situació i amb els mateixos resultats econòmics en que estaria en cas de no haver existit l'incompliment.

I és per aquest motiu que l'ICO va pactar amb l'empresa adjudicatària una compensació econòmica en concepte de danys i perjudicis pels imports deixats de percebre per la empresa i que l'ICO s'havia compromès contractualment a complir.

D'altra banda, es important ressaltar que ni l'ICO ni l'empresa adjudicatària s'han enriquit econòmicament al finalitzar el contracte, on no resta cap quantitat pendent a favor o en contra de l'ICO.

“Les situacions per les quals es van adoptar aquestes modificacions no es corresponen amb les circumstàncies de l'apartat 1 de l'article 92 quart de la LCSP (1), on s'estableix els requisits per a la tramitació de modificacions contractuals no previstes en la documentació que regeix la licitació, per la qual cosa, la Sindicatura considera que les modificacions tramitades no eren procedents (vegeu l'apartat 2.8.3.2.c).”

¹ Actualment, article 107 del TRLCSP.

Conforme a la normativa, hem de tenir en compte que la potestat de modificar contractes per raons d'interès públic s'integra dins de les prerrogatives de la Administració Pública.

Considerem que la modificació aprovada no ha variat substancialment la funció ni les característiques de la prestació inicialment contractada, i en conseqüència, tampoc ha alterat la naturalesa global del contracte.

“A més a més, des de l'exercici 2014, el finançament per part de l'ICO d'una part del menú dels treballadors era contrari al que determinava l'article 32.2 de la Llei 1/2014, del 27 de gener, de pressupostos de la Generalitat per al 2014.”

Cal dir, que la Direcció de l'ICO, durant l'any 2014, va començar les negociacions amb el Comitè d'empresa de l'entitat per determinar l'aplicació de la mesura.

Que aquesta mesura també repercutia en el incompliment contractual amb l'empresa adjudicatària de la restauració, fet que ocasionava un desequilibri econòmic en l'explotació del servei. I possibles efectes de demanda per danys i perjudicis en contra del ICO. Immediatament es van començar les negociacions amb l'empresa adjudicatària per obtenir la millor solució per les dues parts.

Volem remarcar que des de l'any 2015 l'ICO està complint amb el que determina l'article 32.2 de la Llei 1/2014, de 27 de gener, de pressupostos de la Generalitat per el 2014 i han reiterat les successives lleis pressupostàries de posteriors exercicis.

“Finalment, entre els mesos de gener i juny del 2011 aquesta empresa, que ja havia estat adjudicatària del servei amb anterioritat, va continuar prestant el servei, fora de la vigència del contracte, fins a la resolució de la licitació de l'any 2011. El termini del contracte d'aquesta darrera licitació va finalitzar el 31 de desembre del 2014. L'any 2015 l'empresa va continuar prestant el servei fins al 31 de gener del 2016, data en que es va formalitzar amb la mateixa empresa el contracte de la nova licitació. Entre el període anterior i el posterior al contracte fiscalitzat, l'empresa va facturar a l'ICO, sense cap contracte vigent, al voltant d'1,10M€ (vegeu l'apartat 2.8.3.2.e).”

Volem remarcar, la necessitat de continuar prestant el servei, i que la despesa generada ha estat per el mateix servei contractat i no ha ocasionat increments de preus ni tampoc desviacions pressupostàries per aquest concepte.

V. Personal

13) Personal que presta serveis en altres centres

“A final de l'exercici 2014 l'ICO tenia en la seva nòmina un conjunt de vint persones que prestaven els seus serveis en altres entitats. L'ICO no ha facilitat a la Sindicatura cap documentació que posi de manifest si existeix un conveni o compensació econòmica pel cas del personal que presta serveis al Departament de Salut (vegeu l'apartat 2.9).”

Manifestem que de les 20 persones, 17 presten els seus serveis suportades per contractes programa específics i regulats mitjançant convenis de col·laboració.

En relació a les tres persones contractades que presten els seus serveis al sector públic sanitari de la Generalitat i que teníem contractades a l'ICO, obeeix a la instrucció de l'autoritat sanitària superior. I són:

- 1 persona, Direcció General de Planificació Sanitària (CatSalut).
- 1 persona, Direcció General de Recursos Sanitaris (Departament de Salut).
- 1 persona, Agència de Cooperació Internacional (Departament de Salut).

Cal tenir en compte però que aquesta pràctica, cessió de treballadors, no és il·legal si considerem al Departament de Salut i als organismes i entitats vinculades o dependents com un grup d'empreses a efectes laborals. Es tracta d'una pràctica més o menys habitual motivada per les limitacions pressupostàries en matèria de contractació i despeses de personal que afecten a l'administració sanitària el que fa que aquesta es recolzi en les seves empreses públiques per cobrir les seves pròpies necessitats.

Durant els anys 2015, 2016 i 2017 s'està continuant el procés de regularització i s'han enviat els corresponents convenis que estan pendents de signatura.

14) Conceptes salarials

“En la nòmina del personal hi ha cinc conceptes salarials que no consta que hagin estat aprovats pel Consell d'Administració de l'entitat. L'exercici 2014 l'ICO va satisfer 774.802 € per aquests conceptes retributius (vegeu l'apartat 2.9.1).”

En els procediments aprovats per l'ICO, es el Comitè Directiu, l'òrgan que regula i aprova els conceptes salarials individuals, segons la concreció de l'objecte del complement, les categories professionals a les que pot afectar i la quantia i forma de retribució.

Manifestem que per cada exercici, els conceptes retributius dels llocs de treball de la plantilla de l'ICO figuren en els annexes de personal del pressupost que aprova el Consell d'Administració.

I cal tenir en compte, que alguns d'aquests complements són retribucions que tenen caràcter d'absorbibles, amb altres complements del conveni. Per tant no experimenten, en cap cas, un increment respecte a la massa salarial fixada en cada exercici corresponent.

15) Retribució d'algunes tasques

“El cap del Servei d'Epidemiologia va facturar i cobrar de l'ICO 26.124€ en concepte de formació i direcció del programa de l'ICO e-oncologia. La Sindicatura considera que aquesta tasca, atès que el seu contracte era a temps complert, hauria d'estar inclosa en la seva jornada laboral i en la seva nòmina (vegeu l'apartat 2.9.2.a).”

Fem constar que l'activitat realitzada pel Cap de Servei d'Epidemiologia, referent al Programa e-oncologia, genera recursos aliens a l'activitat de l'ICO mitjançant la facturació de diversos programes de formació oncològica on-line.

Que les tasques del Programa e-oncologia son diferents a la seva tasca pròpia com Cap de Servei i investigador de reconegut prestigi.

Que el tractar-se d'una tasca amb caràcter singular, excepcional i temporal es va formalitzar amb una contractació addicional específica, que no provoqués confusió amb les seves funcions derivades e la responsabilitat de cap de servei ni una disminució de la seva dedicació habitual.

Manifestem que la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya recull:

“Retribucions del personal no sotmès a la legislació laboral

... s'entén sens perjudici de l'adequació de les retribucions complementàries, si cal, per a assegurar que les retribucions assignades a cada lloc de treball mantenen una relació adequada amb el contingut d'especial dificultat tècnica, de dedicació, de responsabilitat, de perillositat o de penositat, ...”

En aquest cas, deixant de banda la absoluta idoneïtat per desenvolupar l'encàrrec per l'interès tècnic i per la repercussió d'un estalvi de costos, aquesta modalitat de contractació amb el cap de servei d'epidemiologia, resultava més beneficiós per l'ICO.

16) Aplicació de la reducció salarial establerta en el Decret Llei 3/2010 a l'equip directiu

“Als directius de l'entitat que tenien contracte laboral se'ls va reduir les retribucions, durant el període fiscalitzat, un 5% d'acord amb el Decret Llei 3/2010, de 29 de maig, de mesures urgents de contenció de la despesa i en matèria fiscal per a la reducció del dèficit públic, excepte en un cas en que, per aplicació de l'escalat establert pel mencionat Decret Llei, li hagués correspost una reducció salarial del 8% (vegeu l'apartat 2.9.2.b).

En conseqüència, la nòmina dels exercicis 2011 a 2014 va quedar també afectada per aquesta reducció retributiva practicada incorrectament.

En relació a la reducció salarial aplicada al personal directiu de l'ICO d'acord amb l'article 27 bis 1) del Decret Llei 3/2010, que preveia una reducció percentual de les retribucions dels alts càrrecs i directius, hem de manifestar que l'escalat superior al 5% queda reservat d'acord amb el text del mateix article al personal amb contracte d'alta direcció (Directora General en el cas de l'ICO), al qual se li van aplicar reduccions superiors al 5%) i al personal que hagi accedit al seu càrrec directiu mitjançant nomenament del Govern (no existia cap supòsit d'aquesta tipologia en el ICO).

Concretament l'article 27 bis 1), quan fixa l'àmbit d'aplicació subjectiu d'aquestes reduccions, fa referència textualment als *“alts càrrecs i personal assimilat, del personal laboral d'alta direcció i assimilat o de qualsevol classe de personal inclosos els previstos a l'article 28 d'aquesta Llei que, d'acord amb la normativa vigent, ocupi càrrecs directius o assimilats mitjançant un nomenament del Govern o càrrecs directius que són susceptibles de ser proveïts mitjançant contractes laborals d'alta direcció...”* circumstàncies que no es

donen en la resta de directius del ICO que disposen de contracte laboral ordinari (no d'alta direcció) ni tampoc han estat nomenats pel Govern com es el cas dels funcionaris o càrrecs polítics.

D'altra banda les instruccions rebudes del Servei Català de la Salut mitjançant la Gerència d'Entitats Participades, Empreses Públiques i Consorcis també s'ajustaven a aquest criteri que és el que es va aplicar en el ICO i a la resta del sector públic sanitari en el sentit que no s'havia d'aplicar l'esmentada escala de reducció a la resta de professionals del ICO perquè no es pot fer l'assimilació de personal directiu en funció de la retribució anual sinó en funció del seu càrrec i la seva modalitat contractual, i més tenint en compte que alguns professionals assistencials del sector sanitari públic perceben retribucions salarials superiors als directius en funció del seu grau de dedicació a jornades complementaries d'atenció continuada.

17) Autorització de la compatibilitat

“Durant el període fiscalitzats diversos treballadors de l'entitat es trobaven en situació de pluriocupació. Tanmateix, l'ICO no ha facilitat a la Sindicatura de Comptes la documentació referent a la comunicació i tràmit de l'autorització de la compatibilitat d'aquestes i altres activitats (vegeu l'apartat 2.9.3).”

En relació a la compatibilitat de la Directora General, el seu contracte d'alta direcció preveu la possibilitat de realitzar tasques docents. Volem fer constar que la Direcció General de Funció Pública va dictar Resolució de data 3 de maig de 2016, per la qual s'autoritza la compatibilitat de l'activitat d'alt càrrec amb l'exercici de la docència universitària. Esmenant així la necessitat del tràmit formal, tenint en compte que les seves funcions no han variat en el temps.

3.2 RECOMANACIONS

1) Convenis de col·laboració

“Quan l'ICO es plantegi el finançament d'equipaments, instal·lacions o altres actius o projectes mitjançant la participació d'empreses o entitats privades, ho hauria d'instrumentar mitjançant la figura del conveni entre una entitat pública i un subjecte de dret privat, en virtut del qual aquests adopten un acord amb efectes jurídics per aconseguir una finalitat comuna d'interès públic, sense que hi hagi un objecte contractual, a l'empara de l'article 47 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic.”

“D'altra banda, també convindria que aquesta col·laboració es fes a través d'una convocatòria que garantis el principi de concurrència, per a que, a més de les empreses del sector farmacèutic, poguessin accedir altres tipus d'empreses o entitats potencialment interessades.”

“Caldria unificar el tipus de conveni i fer esment al marc jurídic aplicable i respectar la normativa lingüística de la Generalitat. Cal incorporar en tots els convenis la clàusula, que ja ha utilitzat l'ICO en bona part dels seus convenis, que la col·laboració amb entitats privades no pressuposa cap acte d'inducció a la prescripció, subministrament,

administració o venda de medicaments, ni es realitza com a mitjà de promoció dels productes o serveis de l'empresa col·laboradora (vegeu l'apartat 2.2.2.1)."

L'Entitat vol deixar de manifest que els acords que porta a terme, sempre tenen la finalitat d'interès públic, sense que hi hagi un objecte contractual.

Que el projecte de la nova farmàcia metropolitana de l'ICO, va ser promogut pel Catsalut, per raons d'interès públic. En les prestacions assistencials actuals la preparació de citostàtics i la dispensació de quimioteràpia oral s'han convertit en una àrea d'alta especialització que feia necessari disposar de noves instal·lacions per fer front a les noves preparacions i a l'increment de les mateixes. Aquest projecte permet oferir un servei d'alta tecnologia farmacèutica no només als centres ICO, sinó a la vintena d'hospitals comarcals amb què treballa en xarxa i assumir el gran volum d'activitat per servir al territori. Que la nova farmàcia té capacitat per elaborar 200.000 preparacions de fàrmacs citostàtics l'any, multiplicant per quatre les preparacions actuals, tot plegat convertirà la farmàcia de l'ICO en la de més capacitat de tot l'Estat espanyol.

Coincidint aquesta necessitat, en un entorn econòmic d'una profunda crisi, va comportar la necessitat d'aportacions que no suposessin desequilibrar els pressupostos públics, consolidant un canvi de paradigma que s'ha anat impulsant els darrers anys i és que la indústria deixi de ser un proveïdor per passar a corresponsabilitzar-se del tractament dels malalts.

Cal dir que van estar informats i convidats tots aquells prestadors de serveis i subministraments més rellevants de l'entitat a ser participants en l'aportació, mitjançant reunions o actes estratègics, per donar transparència i divulgació a la participació.

Manifestar que el procediment d'obtenir aportacions voluntàries per part de tercers (ingressos) entenem que no requereix un expedient administratiu com a tal, vinculat a la Llei del Sector Públic.

Posem de manifest que el cost de l'obra i equipaments de la nova Farmàcia va ser finançat en un 57% per aportacions, però també en un 38% amb els pressupostos assignats pel Catsalut i la resta per fons generats per l'Entitat.

La relació s'ha formalitzat amb l'establiment de diferents convenis de col·laboració entre l'ICO i l'entitat participant com acords de donació o aportació finalista a un projecte, i com diu en aquest Informe la Sindicatura, s'ha incorporat en els convenis la clàusula, que la col·laboració amb entitats privades no pressuposa cap acte d'inducció a la prescripció, subministrament, administració o venda de medicaments, ni es realitza com a mitjà de promoció dels productes o serveis de l'empresa col·laboradora, per defecte d'un error administratiu.

2) Utilització del procediment negociat

"L'entitat utilitza amb molta freqüència el procediment negociat per a l'adjudicació dels subministraments i serveis que licita. En aquests casos, l'òrgan que proposa la despesa hauria de justificar motivadament la seva proposta d'acudir al procediment nego-

ciat, fugint de l'exclusivitat per l'import, atès que normalment no tenen, en la pràctica, caràcter conjuntural, sinó que són recurrents i perduren en el temps”

“La motivació de la proposta ha de facilitar a l'òrgan de contractació la seva decisió, i incloure els criteris sobre els quals caldrà sustentar la negociació i aquells que serviran de base per a l'adjudicació.”

Es important tenir en compte que l'activitat assistencial de l'ICO té necessitats tècniques que evolucionen constantment, per oferir la millor assistència sanitària. En molts casos aquestes tecnologies estan protegides amb patents o són produïdes i comercialitzades amb caràcter d'exclusivitat.

El criteri general de l'ICO és donar la major concurrència possible. Però també es valorar l'optimització tècnica amb un cost inferior. Com ha reconegut el Decret llei 3/2016 la utilització del procediment negociat és menys transparent però obliga a recórrer a procediments més llargs i complexos amb un impacte substancial en la tramitació dels procediments de licitació amb el que això comporta l'esforç i temps de dedicació per part de la unitat encarregada de la contractació pública i la manca d'agilitat per donar resposta a les necessitats assistencials dels pacients oncològics que es la raó de ser de l'ICO.

L'ICO té com a premissa bàsica per realitzar un expedient negociat per exclusivitat, que aquesta estigui totalment justificada, mitjançant la certificació dels tècnics que designa l'òrgan de contractació, patents i documentació aportada per les empreses per tal de certificar l'exclusivitat de la seva comercialització en el país.

La Informació es facilita a l'òrgan de contractació per poder prendre la seva decisió.

“En el procediment negociat l'adjudicació ha de recaure en el licitador justificadament escollit per l'òrgan de contractació, després d'efectuar consultes amb diversos candidats i negociar les condicions del contracte, com s'estableix en l'article 178 del TRLCSP. La negociació té per objecte les especificacions tècniques, els aspectes econòmics i l'adaptació de les ofertes presentades pels licitadors als requisits indicats als plecs, per tal d'identificar l'oferta econòmica més avantatjosa, i constitueix l'element definidor que justifica la utilització d'aquest procediment.”

“Fins i tot en els supòsits d'exclusivitat, en els quals el contracte només pot encomanar-se a un empresari determinat, la pràctica de la negociació ha de ser útil per aconseguir que l'empresa s'ajusti a les condicions exigides per l'administració i, alhora, s'obtinguin avantatges en les condicions de la prestació i en l'import econòmic.”

“Cal apuntar que la nova Directiva 2014/24/UE, de 26 de febrer del 2014, sobre contractació pública, d'aplicació directa, en alguns supòsits, a partir del 18 d'abril del 2016, introdueix una nova configuració del procediment negociat en els aspectes que s'han mencionat (vegeu els apartats 2.8.2.a i 2.8.3.a).”

L'Entitat recull la recomanació de la Sindicatura. No obstant val a dir que hores d'ara la Directiva europea de contractació pública encara està pendent de transposició al Regne d'Espanya.

3) Circuits i procediments interns de contractació

“Convindria que l'ICO reforçés els circuits i procediments de la contractació d'obres, subministraments i serveis mitjançant protocols o instruccions interns. En aquest sentit, la Sindicatura considera necessari que l'Institut implementés un adequat procediment per al seguiment de la despesa vinculada als contractes adjudicats. Aquests circuits han de garantir que els imports facturats tenen sempre la cobertura contractual que requereixen i que els contractes es desenvolupen d'acord amb les estipulacions que marquen el document contractual i els corresponents plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques.”

L'Entitat està treballant en la implantació dels processos de seguiment del pressupost, per tal d'identificar les desviacions del mateix, i poder tenir un adequat procediment per al seguiment de la despesa vinculada als contractes adjudicats.

4) Licitacions per al manteniment d'equips o d'aplicacions

“L'exigència d'uns determinats requisits per al manteniment d'equips o d'aplicacions pot incloure's com prescripció tècnica en un procediment obert, de forma que es pugui comprovar si altres licitadors poden complir la condició per dur a terme el manteniment de l'equip o l'aplicació (2). En aquest cas, ha de quedar garantit que no es defineixen les especificacions tècniques de manera que predeterminin el resultat de la licitació, sinó que cal permetre l'ús de solucions equivalents, criteri mantingut, entre altres, en la Resolució 479/2015 del TACRC.”

Estem d'acord amb la recomanació de la Sindicatura. En no definir les especificacions tècniques de manera que predeterminin el resultat de la licitació. Però cal tenir en compte el grau de tecnologia puntera i de última generació que necessiten els tractaments i funcionalitats de l'activitat assistencial de l'ICO.

Per això, l'Entitat, amb l'objectiu d'obtenir amb certesa la concurrència, utilitza procediments oberts, que assegurin el coneixement del mercat.

“En qualsevol cas, l'ús del procediment negociat per exclusivitat exigeix que el contractista pel qual s'opta sigui l'únic que pot realitzar la prestació, la qual cosa requereix la constatació i acreditació del fet que concorre aquesta exclusivitat. La càrrega de la prova recau en el poder adjudicador, atès que en aquest cas es restringeix la lliure concurrència, alhora que es prescindeix de la publicitat (vegeu l'apartat 2.8.3.b).”

Es important tenir en compte que l'activitat assistencial de l'ICO té necessitats tècniques que evolucionen constantment i per oferir la millor assistència sanitària s'han de renovar constantment amb tecnologies que evolucionen i que estan protegides amb patents o són produïdes i comercialitzades amb caràcter d'exclusivitat.

En altres casos el servei només el pot oferir el propi fabricant per tecnologia, per menor temps de resposta i possibilitats d'obtenció de materials.

² Tribunal Administratiu de Contractes Públics de Madrid, Resolució 51/2015.

En els cas de productes farmacèutics l'exclusivitat està registrada en la Agència Espanyola del Medicament i Productes Sanitaris (AEMPS)

El criteri general de l'ICO es donar la major concurrència possible. Però també es valora l'optimització tècnica amb un cost inferior.

L'ICO té com a premissa bàsica per realitzar un expedient negociat per exclusivitat, que aquesta estigui totalment justificada, mitjançant la certificació dels tècnics que designa l'òrgan de contractació, patents i documentació aportada per les empreses per tal de certificar l'exclusivitat de la seva comercialització en el país.

5) Revisions de preu

“Algun dels contractes fiscalitzats va presentar revisions de preu durant la seva vigència, d'acord amb allò disposat en els plecs que regien la licitació, però no es van aprovar o formalitzar mitjançant cap acte administratiu. Tot i que la voluntat de l'òrgan de contractació ja queda determinada en l'acte d'aprovació dels plecs, raons de seguretat jurídica podrien aconsellar un pronunciament exprés de l'òrgan de contractació que determinés els preus resultants de la revisió que en cada cas procedeixi.”

L'Entitat recull la recomanació de la Sindicatura.

CONCLUSIÓ:

Aquesta Entitat té en consideració totes les recomanacions que consten en el projecte d'informe de fiscalització Ref. 09/2015-C de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, per poder portar-les a terme en un breu temps, tenint en compte totes aquelles al·legacions que han estat presentades anteriorment en aquest mateix document.

D'acord amb el que s'exposa en el cos del present escrit,

SOL·LICITA:

Que s'admeti el present escrit i, en els seus mèrits es tinguin per formulades en temps i forma hàbils les Al·legacions a l'Informe provisional que regula la legislació vigent i siguin tingudes en compte en la redacció de l'informe definitiu que hagi d'emetre la Sindicatura.

Sr. Josep Maria Vilà i Cortasa
President del Consell d'Administració
L'Hospitalet de Llobregat, 24 de juliol de 2017

5.1. COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. Com a conseqüència de les al·legacions i de la documentació addicional rebuda, s'ha suprimit l'observació *b* de l'apartat 2.8.3.2, i s'ha modificat el text de l'observació *d* de l'apartat 2.8.1, i de l'observació *c* de l'apartat 2.8.3.2. Aquests canvis han afectat, en el mateix sentit, l'apartat 3.1, Opinió i observacions, del projecte d'informe.

La resta del text del projecte d'informe no s'ha modificat perquè s'entén que les al·legacions presentades són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment o perquè no es comparteixen els judicis que s'hi exposen.

